

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Directorivm Ecclesiasticae Disciplinae, Coloniensi
praesertim Ecclesiae accommodatum**

Frangipani, Ottavio Mirto

Coloniae Agrippinae, 1597

VD16 F 2269

De Abbatibus, Prioribus, alijsq[ue] Religiosorum Præfectis, ac
quibuscuncq[ue] vtriusq[ue] sexus Religiosis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62032)

fungimur, pro Ecclesiastica reformatione decreta ac praescripta sunt, sed & ipsi omnium se reos, totiusque fructus, qui hinc nasci poterat, facient esse debitores, tot mortibus, teste D. Gregorio digni, quot vel non obstitendo, vel non reclamando, aut tacendo perire permiserint, vel ad quot perditionis exempla transmiserint.

46. Ad ea autem praestanda iacent in Deum omnem spem suam, ille sit virtus & fortitudo eorum. Per illum incipiant, per illum progrediantur, per illum consumment. Vindicent sibi animi vigorem, & constantiam, qua ad ignominiam, ad contumeliam, ad ferendum & superandum pondus diei & aeternae, variasque persecutiones, praeparant animas suas; ut ne peregrinentur in feruore, qui ad tentationem ipsis fieri poterit: sed considerantes quod aduersitas, quae bonis conatibus obijcitur, probatio virtutis sit, in infirmitate sua cum Apostolo potentes fiant, & exaltentur in humilitate sua, ac quo magis aduersitate premantur, eò ut decet Christi milites, adeoque Christianorum Duces, ad perseuerandum & consummandum acrius instigentur. Ascendant ex aduerso, ponant sese murum pro Domo Dei, stentque in praelio in die Domini, contra spem in spem credant, nec vnquam diffidentia haesitent. Potens enim est Deus supra quam capiunt & intelligunt, ipsis minimè expectantibus, reuoluere lapidem alioquin inuolubilem, omniaque remouere impedimenta, quae eis difficultatem pariebant.

DE ABBATIBVS, PRIORIBVS, ALIISQUE RELIGIOSORVM

Praefectis, ac quibuscunque vtriusque sexus religiosis.

ABBATES, Priores, & alij Religiosorum Praefecti, quocunque nomine vocentur, cum successores sint atque Vicarij sanctorum Patrum, quorum regulam profitentur;

E 2

I.

tur; ad eorum curam & sollicitudinem pertinet, vt singulis, quibus præsumt, reddat Domino Deo suo, vota sua, quæ distinxerunt labijs suis, vt proficiant de die in diem, in obseruatione regulæ, secundum quam ad securitatem salutis suæ, Superiorum suorum præsidio, ducatu & auxilio, vitam & mores suos conuertere vouerunt.

2. Quia in re, cum multorum Præfectorum negligentia multa desiderentur, eorumque incuria & somnolentia vinea Domini, quam colendam & custodiendam susceperunt, non solum magna ex parte inculta, sed etiam deserta, ac maceria destituta iaceat; ita vt pateat omnibus qui prætergrediuntur viam, & bestia agri demoliantur eam: vt eos pro legationis nostræ qua fungimur officio excitemus, & ad præstandam, quam debent culturam & custodiam in vineam hanc educamus, non aliud præsentius occurrit consilium, quàm vt eis ea omnia, in quibus eorum desideratur officium, ante oculos poneremus; & qua illud ratione præstare queant explicaremus. Quod vt faciant, singulos religiosos in virtute obedientiæ, quam vel in confirmatione suæ electionis, vel in consecratione sacerdotalis ordinis Romano Pontifici & Episcopo suo promiserunt, requirimus, vt hæc quæ illis ex diffinitionibus Conciliorum Romanorumque Pontificum decretis, atque Synodalibus Constitutionibus, ad eorum utilitatem & salutem, atque Ordinis reformationem præscribimus, tanquam obedientiæ filij, prompto animo accipiant, ac tota voluntate exequi & perficere contendant.

3. In primis, ne sub nomine Prælatorum aut Præfectorum inducantur alij, quàm qui non suam, sed Domini sui utilitatem quarunt; omniaque quæ ad Præfecti officium pertinent, fideliter præstare poterunt: quæcunque in præcedentibus in electione faciendâ præscripta sunt, ab omnibus religiosis, in electionibus suorum Prælatorum, quatenus eos concernunt, obseruari volumus.

4. Si qui tamen iuramentum ex religiosa consuetudine præ-

ne præstare nõ consueuerunt, vt quorum, EST & NON, iuramenti loco semper habitum fuit, ijs hac in parte scrupulum iniicere nolumus, neque huic priuilegio quidquã detrahere, sed quod iureiurando confirmare debuissent, conscientia suã testimonio, coram Domino ac ijs qui vota excipient, & electionem confirmabunt, disertis & simplicibus verbis testabuntur.

5. Vt verò quisque liberè suffragium suum in electione proferat, & quæ ex publicis suffragijs aut votis inimicitie oriri solent caueantur, omniaque rectè ac sine vlla fraude fiant: præcipimus vt religiosorum Superiores, & officiales quicumque communibus votis eligi solent, votis secretis eligantur: ita vt singulorum eligentium nomina nunquam publicentur. Nec in posterum liceat, Prouinciales aut Abbates, Priores aut alios quoscunque Titulares, ad effectum electionis faciendæ constituere, aut voces & suffragia absentium supplere.

6. Si autem contra decreti huius constitutionem actū fuerit, irrita sit electio, & is qui se ad hunc effectum promoueri permiserit, deinceps ad omnia officia, in ordine obtinendā, inhabilis existat.

7. Eligatur autem Superior aut Præfectus, qui ætate maturitatis, experientia disciplinæ, vitæ merito, doctrina sapientiæ, inter omnes excellat, etiam si vltimus fuerit in ordine congregationis: Cuius præcedens vita persuadeat ex omnibus, neminem esse magis aptum, aut idoneum, qui vitam, mores, disciplinam, fidem, spem, & charitatē, zelum atque sollicitudinem sancti N. Patris sui, cuius vitam ac regulam sectantur, conformius exprimere, & feruenti pietate, prudentique feruore propius consecrari possit. Qui cum sit sapiens, sibi tamen non videtur sapiens, sed est humilis in oculis suis. Qui habeat discretionem spirituum, vt cuiusque vires ac talenta ponderare atque experiri nouerit; qui sit fidelis, vt det vnicuique tritici mēsuram, secundum cuiusque capacitatem; qui nec aliquos

nimum grauet, nec alios in bonis operibus sinat esse remissos; qui alium quidem blandimentis foueat, & suasionibus trahat; alium verò increpationibus seueriori que disciplina cogat, neminem verò aut indulgentia perdat, aut nimia seueritate sinat vel tristitia absorberi, vel ad iracundiam prouocari; sed vt est in regula Diui Benedicti, secundum cuiusque qualitatem vel intelligentiam ita se conformet, & aptet, vt non solum detrimenta gregis sibi commissi non patiat, sed in augmentatione boni gregis gaudeat.

8. Præposita vel Præfecta sanctimonialium siue Abbatissa vocetur, siue Priorissa, vel quolibet alio nomine, eligatur non minor annis quadraginta, & quæ octo annis post expressam professionem laudabiliter vixerit. Quod si his qualitatibus non reperiatur in eodem monasterio, ex alio eiusdem Ordinis eligi possit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni præest, videatur: ex ijs que in eodem monasterio annum trigessimum excesserint, & quinque saltem annis post professionem rectè vixerint, superiore consentiente eligatur. Vt in electione huiusmodi non violetur clausura, is qui electioni præest, siue Episcopus, siue alius Superior, ante cancellorum fenestellam vota singulorum audiat vel excipiat.

9. Abbates & Abbatissæ intra mensem à die creationis suæ se benedici curent, alioquin ab administrationis officio & dignitatibus, ad quas assumpti sunt, secundum caput decimum statutorum Henrici in Synodo Anno 1330. celebrata se nouerint esse suspensos.

Pag. 102.

Adolph. in
stat. anni
1549. pag.
436. c.

10. Abbates, Priores, & quicumque alij quorumlibet monasteriorum Præfecti, non nisi intra monasteriorum septa cum fratribus habitent. Quod si euidēs monasteriorum necessitas, aut vtilitas eos à monasterijs suis aliquando abesse cogat, non diutius absint, quàm Ordinis eorum Institutor, si sub eo viuerent, illos abesse patere-
tur.

II. Diui-

11. Diuinis officijs si non possint semper, frequenter tamen intersint, & curæ rerum temporalium ita intendant, vt internorum curam, externorum occupatione non minuant, semper memores, quod fratribus magis disciplina, exempli & animarum, quàm rerum temporalium causa prælati sint.

12. Frequenter tanquã boni & solliciti patres familias, per monasterium obambulent, cubicula subditorum visitent, omnia opera eorum inspiciant, ac singula diligenter perlustrent; si qua re necessaria viderint eos egere, eam administrent; si aliquo superfluo abundare, illud tollant. Nec patiantur, vt aliqua fenestra pateat, per quam fur intrare posset, ad thesaurum monasticæ paupertatis, obedientiæ & castitatis &c. auferendum. Meminerintq; à D. Benedicto præscriptum, lectos ab Abbate frequenter scrutando, propter opus peculiare ne inueniatur. Ideoq; subditis suis nec cistam aut arculam, vel aliquid aliud habere patiantur, quod sera clauditur, cuius clavis in sera non relinquatur.

DE RECIPIENDIS ET INSTRVENDIS NOUITIJS, eorumq; inuestitione & professione.

13. In recipiendis nouitijs, seruetur constitutio Sixti Quinti, super modo & forma recipiendi eos, qui sub religionis iugo altissimo famulari desiderant, quæ incipit. *Cum de omnibus Ecclesiasticis Ordinibus*. Data 1587. 6. Calend. Decemb. Pontif. anno 3. quam vnà cum declaratione eius, cuius initium est, *Ad Romanum spectat Pontificem*, data 1588. 12. Calend. Nouemb. Pontific. anno 4. vnà cum earum poenis, in his scriptis publicamus, & authoritatis robur, apud omnes obtinere volumus. Salua relaxatione Gregorij XIV. quam pro instituto Clericorum regularium fecit.

14. Sub poena anathematis dantibus & recipientibus, præci-

Cap. quere-
lam, ext. de
Symonia.

Conci. Colon.
Provinc. sub
Henrico An-
no 1310. cele-
bratum, cap.
28. pagi. 84.
et in Synodo
sub eodem
celebrata
1327. Domi-
nica Inuoca.
pag. 96. a. b.
In sexto, ti-
tulo de statu
Regularium,
cap. Peric.
etc. Herman-
nus 5. parte
10. ca. 12. pa.
397. in Conc.
amo 1536.
celebrato.

præcipimus ne ante professionem, excepto victu & vesti-
tu, nouitij vel nouitiæ, illius temporis quo in probatione
est, quocumque pretextu à parentibus, vel propinquis aut
curatoribus eius monasterio aliquid ex bonis eius tribua-
tur, cum vt caueatur detestabilis symoniæ species, tum,
ne nouitius hac occasione discedere nequeat, quod totam
vel maiorem partem substantiæ suæ monasterium possi-
deat, nec facile si discesserit, id recuperare possit. Quin nec
pro ipso victu aut vestitu nouitij aliquid ex pacto detur. Cū
enim nouitiatus res sit spiritualis, cui annexum est ius ad
victum & vestitum, à symonia abesse non potest, de his
pacisci, vel pro iure nouitiatus acquirendo ad victum &
vestitum contribuere. Si quis autem iure nouitiatus ac-
quisito sumptus liberaliter refundere velit, licitè id face-
re potest, modò nullum intercedat pactum, conuentio,
spes, aut mutuus intellectus.

15. Vt omnis in hac parte tollatur peccandi occasio, nō
plures in posterum in monasterijs virorum aut virginū
ad professionem recipiantur, quàm qui vel ex redditibus
proprijs monasteriorum, vel ex consuetis eleemosynis
commodè possint sustentari.

16. Sacra monasticæ religionis militia, magnam in mi-
lite suo requirit animi alacritatem, humilitatem, forti-
tudinem, patientiam, longanimitatem, & constantiam,
quæ à primis huius agminis ducibus, in postulatione ad-
missionis, per repulsam, duram responsionem & diffici-
lem admissionem explorari: post admissionem verò iniu-
rijs, contemptu, varijsque modis alijs, primo aspectu recte
rationi contrarijs, & sensibus odiosis probari solebat. Sci-
ebant enim eum qui verè sapiens esse cupit, stultum debe-
re fieri vt sit sapiens.

17. Itaque in receptione ad religiosum suum ordinem,
caueant Præfecti vt sint faciles, neminemque recipiant,
nisi de quo constet, eum non humana aliqua ratione, sed
tantum deuotionis & pietatis feruore, vitam religiosam
sponte

sponte & ex animo elegisse, Deumque & animæ suæ salutem purè quærere. Si quis autem hoc dicit, & aliud intendit, sciat scriptum esse: *Vir duplex animo inconstans est in omnibus vijs suis.* Iacob. i.

18. Præterquam sancta ac religiosa conuersatione vitæque austeritate, neminem inuitent, neminem trahant, & ad ingrediendum suum potius quàm alium Ordinem inducant, etiam si personis egeant, & nullus sese offerat, qui se eis coniungere velit. Verusenim religionis amator & Christi miles, cuius magnus ad ardua est animus, non effœminatè & molliter, sed viriliter excipiendus est, qui recusat si inuitas, fugit si trahas, vltro se offert si non voces, rogat si difficultatem facias, nec modesta recusatione frangitur, sed magis inardescit & incitatur.

19. Cautum esse voluit Concilium Coloniense sub Hermanno Quinto, Anno 1536. celebrato parte 10. cap. 3. ne liberi à parentibus inuiti in monasterium detrudantur, quod studiosius cauentes, statuimus: Vt si puella quæ habitum regularem suscipere voluerit, maior duodecim annis sit, non ante eum suscipiat, nec postea ipsa vel alia professionem emittat, quàm explorauerit Episcopus, vel eo absente vel impedito eius Vicarius, aut aliquis eorum sumptibus ab eis deputatus, virginis voluntatem diligenter, an coacta, an seducta sit, an sciat quid agat. Et si voluntas eius pia ac libera cognita fuerit, habueritque conditiones requisitas, iuxta monasterij illius & Ordinis regulam; nec non monasterium fuerit idoneum, liberè ei profiteri liceat. Cuius professionis tempus ne Episcopus ignoret, te neatur Præfecta monasterij, eum ante mensem certiorè facere. Quod si præfecta certiozem Episcopum nō fecerit, quamdiu Episcopo videbitur ab officio suspensa sit.

20. Anathemati itè subiicimus omnes & singulas personas, cuiuscunque qualitatis vel conditionis fuerint, tã Clericos quàm Laicos, Sæculares vel Regulares, atq; etiã qualibet dignitate fungētes, si quomodocunq; coëgerint
F aliquam

aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcunque mulierem inuitam, præterquam in casibus à iure exprefsis, ad ingrediendum monasterium, vel ad suscipiendum habitum cuiuscunque religionis, vel ad emittendam professionem; quique consilium, auxilium, vel fauorem dederint; quique scientes eam non sponte ingredi monasterium, aut habitum suscipere, aut professionem emittere: quoquo modo eidem actui, vel præsentiam, vel consensum, vel authoritatem interposuerint. Simili quoque modo Anathemati subijcimus eos, qui sanctam virginum vel aliarum mulierum voluntatem veli accipiendi vel voti emittendi, quoquo modo sine iusta causa impedierint. Eaque omnia & singula, quæ ante professionem

Conc. Tolet.

3. can. 10. ca.

Puella 20. g.

2. c. vlt. 32.

qu. 2.

Conc. Tolet.

4. cap. 54. in

fine.

C. Puella 20.

q. 1. cap. cum

virum. de

Regul.

vel in ipsa professione fieri oportet seruentur, non solum in monasterijs subiectis Episcopo, sed in alijs quibuscunque. Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ Penitentes, aut Conuertitæ appellantur, in quibus constitutiones earum seruentur.

21. Quicumque Regularis prætendat, se per vim & metum ingressum esse religionem; aut etiam dicat ante ætatem debitam professum fuisse; aut quid simile; velitque habitum dimittere, quacunque de causa, aut etiam cum habitu discedere sine licentia Superiorum, non audiatur, nisi intra quinquennium tantum, à die professionis, & tunc non aliter nisi quas prætenderit causas, deduxerit coram Superiore suo & Ordinario. Quod si antea habitum spontè dimiserit, nullatenus ad allegandam quamcunque causam admittatur; sed ad monasterium redire cogatur, & tanquam Apostata puniatur. Interim verò nullo priuilegio suæ religionis iuuetur.

Conci. Arcl.

1. cap. vlt.

Conci. Arcl.

2. c. 25.

22. Nullus ad monasteria admittatur, nisi qui disciplinæ monasticæ capax fuerit, & ad functiones religiosi status idoneus. Nec propter parentum, aut cognatorum potentiam recipiantur, qui alioqui propter naturalem hebetudinem, aut propter distorta membra, vel aliud quodcunque vitium humiliori loco nati, recipiendi non fuif-

fent, sed tanquam inhabiles reiecti.

23. In nouitiorum receptione, dura & difficilia quæque illis prædicantur, vt non dissoluantur animo, sed magis roborentur, & ad tentationem præparent animam suam. Atque deinceps probationis tempore, ne imprudentes uocent, aut eis minus constet, ad quid se per professionem sint obligaturi, regulæ & statutorum eis fiat lectio. Instruanturq; quo animo hoc vitæ genus incundum sit, non vt lautè comedant, non vt otiosi vitam traducant, & si quæ sint alia, quæ carnalis homo sectatur & magni facit; sed vt abnegata propria voluntate iudicium suum, ei cui nolūt, submittere discant, & contemptis rebus omnibus, delectationibus, amore ac spe huius sæculi, toti à Deo pendeant, ei quæ arctissimè & amantissimè coniungantur. Et ista non dicantur tantum, sed continuis exercitijs in animum probandorum inducantur. Ac primum quidem studium sit in mortificandis membris quæ sunt super terram, & extirpatione prauarum animi cupiditatum, in domâdis ac regendis animi commotionibus, in obedientia ad nutū præstanda, in ferendis equanimiter aduersis, ac tentationibus cum longanimitate & patientia superandis. Deinde verò cognitione & amore rerum cœlestium accendantur, ex inflammentur, vt cognoscant, & sapiant, quàm suaue sit iugū Domini, vt sic instructi, non ex consuetudine, sed ex animo, & toto corde amplexentur & perficiant, quæ iuxta regulam quam elegerunt eis facienda præscribuntur. Nā alioqui si sine hoc fundamento in ceremonijs duntaxat instituantur, cū illæ voluntatem non immutent, nec sæculi amorem ex animo extirpent, professionis suæ citò illos pœnitet; ac primū quidem eos tædiū, deinde religiosæ vitæ odium inuadit, quo tandem superati, aut cū graui religionis scandalo monasteria deserunt, aut in monasterijs perseuerantes, irrequieto semper spiritu, omnia inuertunt, & perturbant. Quod si verò ad præfecturā monasteriorum hos aliquando eligi contingat, vt præficiantur

Abbatēs vel Priores, Abbatissæ vel Priorissæ &c. omnium vitiorum licentiam in Monasteria inducunt, nihilque est quod illis præsidentibus cuique non liceat, modò placeat.

*Concil. Carthag. 4. c. 11.
Epiſt. 23. c.
ſancti moni-
lis. ſexta Synod. in Trullo celeb.
c. 54.*

24. Cùm non deceat quod virgines quæ mundum relinquere decreuerunt, eo ipso die quo hoc incepturæ sunt mundum seſtentur magis quàm antea vnquam fecerant; prout faciunt qui vestibus pretiosis, etiam mutuo acceptis & monilibus, ad vanam ostentationem exornatæ, die Inuestitionis aut professionis à parentibus & propinquis, cum pompa ad monasterium deducuntur; & quia periculum est, ne huiusmodi pompa virgini tristitiam de sancto proposito pariat, & pœnitentiæ lachrymas excutiat: statui- mus vt huiusmodi virgines valedicto parentibus, propinquis & mundo, se in silentio ad monasteria conferant, & mundo mundum relinquunt.

25. Ne inuestito quædam apostasiæ adhiereat suspicio; vel illum atque cœnobium, siue congregationē, cui adiungi cupiebat, aliqua infamiæ, vel imprudentiæ nota commaculet, si illum intra probationis annum inceptum vitæ genus deserere, vel à societate, quæ eum probauerit, dimitti contigerit: volumus vt die Inuestitionis (quemadmodum ferè vbique fieri nunc solet) nullum fiat conuiuium. Quod si parentes inuestiti, vel qui parentum eius loco sunt, sine refectione prandij excludi hoc die ex cœnobio, sine offensione magna non poterunt; communi & quotidiano cibo reficiantur. & vt sancta sint omnia, & primis religionis principijs conformia, nihil ab eis esculenti aut poculenti, pecuniæ, vel cuiuscunque muneris, hoc nomine recipiatur.

26. Magister Nouitiorum vir sit in religione expertus, & perfectus, qui nouerit probare spiritus, vtrum ex Deo sint, & vniuscuiusque mores, affectus atque animi motus diligenter exquirere, ijsque accommodatum adhibere re- medium.

27. Si pro

27. Si probationis tempore emerferit aliquod in Nouitio virium, ob quod ad religionem inueniatur esse inhabilis, vel si ad officia humilitatis, obediētiæ, aliaque Ordinis essentialia semper recalcitret, aut non satis se accommodet; mox vbi probabilibus argumentis, hunc animæ morbum incurabilem esse constiterit, si vltro non decesserit, ex monasterio eiiciatur. Ideo enim nouitio probationis tempus constituitur, vt seipsum probet & probetur, & hinc eiiciendi, inde abeundi libertas sit: quam nec parentum, nec amicorum potentum voluntas, preces, aut minæ, nec alia quauis causa coarctare debet. Salua enim diu religionis non poterit esse integritas, vbi reiiciendi in eptos aut minus idoneos libertas non vigerit.

28. Si verò Nouitius ad professionem inueniatur habilis & profiteri cupiat: finito probationis anno, statim aut profiteatur aut dimittatur. Cap. cum cau
san in fine
de elect.

29. Abeuntibus autem ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant, quod vt rectè fiat, vestimenta quibus exuuntur tempore vestitionis, in hunc casum, in vestiario reponantur conseruanda.

30. In quacunque religione tam virorum quàm mulierum, professio non fiat, ante expletum decimum sextum ætatis annum; nec ad professionem admittatur, qui minore tempore, quàm per annum post susceptum habitum, in probatione steterit. Professio autem ante facta sit nulla, nullamque ad quoscunque effectus inducat obligationem. Cap. Consal-
dus 17. qu. 2.
cap. ad Apo-
stolicam de
regulis etc.
cap. non solū
eodem titulo
in 6. cep. ad
nost. ca. cum
virum, etc.
Postul. sti.
eodem tit. et
cap. 1. eodem
tit. in 6.

31. Nulla quoque renūciatio aut obligatio antea facta, etiam cum iuramento, vel in fauorem cuiuscunque causæ piæ valeat, nisi cum consensu Episcopi, siue eius Vicarij, fiat intra duos menses proximos ante professionem; ac non aliter sentiatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione: aliter verò facta, etiam si cum huius fauoris expressa renunciatione, etiam iurata, sit irrita & nullius effectus.

1. quæst. 1. c.
Principatus.

32. Quoniam rarò admodum, sine terminantur bono, quæ malo inchoantur principio, & contra, vt prouerbi- um est, dimidium facti, qui bene cœpit habet: doceantur, & diligenter moneantur renunciaturi & renunciaturæ suis possessionibus, siue suo iuri ad eas, fundamentum structuræ, quam moliantur, non aliud ponere, quàm quod S. Francisco diuina reuelatione manifestatum est: & firmiore sermone, à Christo Domino, cum ambularet in terris, prædicatum, cum dixit: *Si vis perfectus esse, vade, & vende omnia quæ habes, & da pauperibus.* Quæ quidem verba vt sapienter, à summa sapientia prolata sunt; ita sapienter quoque perscrutanda, ac viriliter ipso opere perficienda sunt, ab omnibus qui ad perfectionem vitæ spiritalis aspirant: nisi in ipso limine, grauissimè offendere velint, & indignos se facere, qui pauperum religiosorum & patrimonio Christi sustententur. Vendi vult Christus quæ habentur. Vendita verò non quibus suis, sed pauperibus dari. Qua in re vt non erretur, & in paruo negotio iniquitas magna committatur, hæc obseruanda erunt.

D. Bonauen.
cap. 7. vitæ
S. Francisci.
Matth. 19.
D. Augu. de
opere Mona-
chorum, cap.
16. 21. 25.
D. Basil. lib.
regul. v. fa-
sus disputa-
tarum, inter
rogat. 9.

D. Hierony.
epi. 8. ad De-
metriadem.
Chrysost. hō.
64. in Matt.
Vide etiam
regulam D.
Hieron. per
Oliuetā col-
lectam, ex
veris eius
scriptis.

Aug. epi. 89.
ad Hilar.
Saluanum
Masiliens. in
ope. inscript.
Timotheus
ad Ecclesiā
Catho. lib. 3.
& Reg. SS.
Patrum Se-

rapionis, Macharij ac duorum Paphnutiorum adiunctam Casiano anno 1578. Antuerpiæ impresso.
† D. Hieron. epist. 8. tom. 1. quæ est ad Demetriadem.

33. Quicumque disponere voluerit de his quæ habet, ea- que pauperibus distribuere; nihil cuiquam donet, nisi sentiat donandi affectum seu voluntatem, ex puro Dei amore provenire: nimirum vt amor Dei, purus ac sincerus, planeq; ab omni inordinato affectu circuncisus, causa sit & radix, cur huic potius donetur quàm illi, aut his potius, quàm alijs.

34. Et vt rudiores manu ducantur, ac gradibus quibusdam ad hanc voluntatis rectitudinem perueniant; doceantur sentire in se, morituri hominis affectus, qui mox iusto Dei iudicio, omnes actiones, cogitationes, & secretissima quæque cordis sui consilia, ponderanda ac iudicanda sentit & expauescit. Moneanturque non aliud nunc faciendum esse, quàm quod in tali articulo

culo constituti, vel in die illo iudicij, faciendum iudicarent.

35. Considerent porrò, quid SS. Antonium, Basilium, Benedictum, Hieronymum, Augustinum, Gregorium, Franciscum facturos crederent, si in simili deliberatione versarentur. Illudque quod sacrae religionis hosce Patres facturos rectè sentiunt, sequantur.

36. Qui maturo magis ingenio & iudicio sunt; & qui alijs rectè consulere possent, si aliorum causa ageretur: perpendant quid alijs, perfectionem vitæ spiritualis, toto animo consecrantibus, in simili negotio faciendum in Domino censerent, & hoc ipsum sibi quoque faciendū nunc esse, seposito omni inordinato affectu, sciant.

37. Verùm cum vehemens admodum sit naturalis & carnalis consanguineorum aliorumque propinquorum amor, ac facilè prætextus aliquis verisimilis suboriatur, qui persuadeat propinquis potius quàm alijs donanda esse, quæ habentur: consultissimum erit, vt hoc casu quando quis propinquis suis, tanquam pauperibus, bona sua aut eorum partem relinquendam censeret, in consilium adhibeat virum vnum aut alterum spirituales, cuius aut quorum iudicio, suum submittere iudicium sine scrupulo possit, illudque sequi, quod ille aut illi faciendum in Domino iudicabunt. Quod si in illa congregatione, cui se adiungere cupit, non sit, qui in huiusmodi dijudicandis sensus exercitatos aut spiritum Dei habeat, aliunde petatur.

D. Franciscus in regulæ cap. 2.

38. Caueant religiosi tam viri quàm feminæ, ne quidquam de bonis temporalibus ingredientium concupiscant; nec verbo aut signo vllò indicent, pergratum fore sibi, si de illis, suæ potius congregationi, quàm alicui alteri benefaciant.

39. Quod si necessitas planè cogat, & charitas suadeat, vt indigentiam suam renunciaturò aperiant; possintq; hoc sine scandalo facere; faciant modestissimè & summa

cum

cum moderatione: ita ut disponenti, nisi manifestissime erraret, plenissimam disponendi libertatem relinquunt. Nullo verò modo indicent, si parum aut nihil suæ congregationi dederit, ob hoc minus eum charum societati suæ futurum.

40. Cùm disponens monasterio aut congregationi, quam ingreditur aliquid de bonis suis reliquerit; vel cùm monasterium aut congregatio, nullo factò testamento, professio successerit, & parentes professi, aut cohæredes monasterio seu congregationi concedere hoc nolunt: Videant monasterij aut cõgregationis Superiores, an possint, & an expediat, implorato iudicis officio, iniquos ad æquitatem compellere, an verò præstet iniuriam hanc solum diuinæ prouidentia, & dispositioni commendare. Si iudicis officio utendum censeant, moderatissime hoc agant, per alios potius quàm per se, curentque ut pars aduersa intelligat, viros religiosos, hac actione, non tam quærere quæ sua sunt, quàm iniquitatis medelam & iniquorum salutem; eo quod sine peccato esse non possint, quandiu aliena inuito Domino retinent. Sin autem iudicauerint tempus redimendum, & à litibus ac à foro iudiciali abstinendum; vel quia religiosi, in huiusmodi ius non redditur; vel quia absque scandalo, foro iudiciali religiosi uti non possint; æquanimiter ferant hanc iniuriam: ne dum eis sacrilegi temporalia subtrahunt, eadem repetendo ipsi tempus & patientiam, quæ æternam habet remunerationem, ac bonam famam perdant. Admoneant nihilominus eos, qui iniquitatem hanc faciunt, & testificent, quod sacrilegij scelere se ipsos obstringant: ut satisfaciant præcepto Domini, qui dixit: *Si peccauerit in te frater tuus, vade & corripe eum, &c.*

D. Basil. lib. regularum fufius disputaturum interrog. 9.

Matth. 18.

41. In hoc renunciationis negotio, non obscure se prodere solet renunciantis affectus, quem studiosè obseruare debent renunciantium directores. Nam si is qui sacram profiteri cupit religionem, ea quæ habet in opulentos effundere

funderere voluerit, & hac accessione carnales ditare propinquos, ad fastum mundi, luxumque tuendum: prodit ille fanè, se de domo ac cognatione sua magis corpore egredi quàm animo: quem si sanioribus instructus consilijs, mutare noluerit; indignus cenferi possit, qui ad sacram religionem admittatur; eò quod ædificare velit sine fundamento, & consilium Christi, ac doctrinam sanctorum Patrum contemnere videatur.

42. Instante iam professionis die, maiori cura Nouitius se Deo commendat, animamque suam orationibus, ieiunijs, alijsque corporis castigationibus, ad diuinæ gratiæ & misericordiæ susceptionem deuotius præparet; & si id initio receptionis ad Nouitiatum (cùm oportuisset) factum non fuerit, profuerit tum generalem totius antea vitæ instituire confessionem, quò primus religionis fructus, plena & integra peccatorum omnium condonatio, plenius percipiatur.

43. Ad professionem Puellæ nisi confirmatæ, Viri nisi confirmati & tonsurati non admittantur. Studiosè enim curandum est, & ne qui omnipotenti Deo peculiariter consecrati sunt, sine hisce militiæ Christianæ Sacramentis & symbolis illi militent; & vt ne spōsa Christi, ob hæc suscipienda in publicum veniat, potiusque illam accedat Episcopus, quàm vt illa extra monasterij sui secreta vel hoc nomine prodeat. Quin verò quæ ultra professionis suæ ætatem, Episcopum cùm poterat, sacræ confirmationis gratia conuenire neglexit, iam cum, cùm ei integrum fuerit, monasterium suum visitaturum patienter expectet.

44. Cùm aliquando contingat vt probi & ingenui quidam adolescentes aut virgunculæ in parentum vel consanguineorum gratiam, quibus hoc gratum fore aduertunt, monasticam vitam amplectentur; id minimè facturi, si rectum animi & iudicij sui testimonium liberè sequerentur; ideoque non rarò post factam religionis professio-

G

nem

nem eos facti sui ex animo pœniteat: magnoperè curandum erit, vt ne hi de quibus huiusmodi poterit esse suspicio, tempore nouiciatus, & probationis suæ, cum parentibus aut amicis, in quorum gratiam se monastica vitæ daturi erant, colloquantur, aut ab iisdem munuscula, & xenia accipiant, quibus inescantur & capiantur, quò fieret vt non tam iudicio diuinam vocationis suæ inspirationē sequerentur; quàm cœca temeritate, sine vlllo vocationis suæ examine, amicis carnalibus morem gerere studerent.

*Hic seruet
liber Adria-
ni Adriani
ex societate
Iesu, qui de
diuina inspi-
rationibus
infricitur.
Climacus
gradu 26.
Adamus Sas-
lout in Ho-
milia in se-
sto Regum.*

*Hieron. Pla-
tus, de bono
statu reli-
giosi, lib. 3. c.
36. ubi hac
de re absolu-
tè agit.*

*Prout, 20.

45. Vt autem vocationem suam certò cognoscant, & recto iudicio, de certo ac salutari vitæ statu, statuere possint: initio statim probationis suæ, certis regulis, præceptis, & exercitijs iuandi ac instruendi sunt. In quo cum à multis hætenus peccatum sit, non à religiosis solum, sed etiam à sæcularibus, qui repentino consilio ad illum vitæ statum se applicuerunt, ad quem vehementiori animi concitatione ac violento quodam impetu sese ferri sentiebant; non mirum si multi experiantur, quod hæreditas, ad quam tantopere festinabant in initio, in nouissimo benedictione careat.

46. Reuocetur in vsum laudabilis illa, olim studiosissimè obseruata consuetudo, vt nouitij nunquam alicui, ne parentibus quidem loquantur, nisi præsentem eorum magistro. Nec professi idem faciant, nisi præsentem aliquo fratre quem vereantur. Hoc ipsum si ipsi quoque præfecti obseruarent, quando cum fœminis colloquuntur, & monialium præfectæ, quando cum viris, aut adolescentibus; multas euaderent detractioes, & turpes humanæ infirmitatis suspiciones; à quibus se alioqui difficulter tutari possunt.

47. Die professionum, primitiarum, si instittendum fuerit conuiuium, non inuitentur alij, quàm qui vel sanguine, vel alio necessitudinis vinculo, coniuncti sunt, qui que sine aperta ingratitude nota, non inuitari non possunt, & excludantur omnes illi, qui duntaxat ob spem oblatio-

latio.

lationis, aut munusculi offerendi inuitari solent, sint-
 que frugalia omnia, ac ita reficiantur corpora, vt detrimē-
 tum inde non sentiat anima. Procul hinc arceantur om-
 nes exquisitæ, & ad ostentationem vel lautitiam prepara-
 tæ dapes. Absint aurea, & argentea vasa & pocula. Nulla
 admittatur instrumentalis aut vocalis musica, nulla du-
 cantur choreæ, neque vlli in orbem coniunctis manibus
 ducti circuitus; sed spiritualis sit lætitia, & in Deo diui-
 nisque colloquijs recreatio. Ipse autem professus, professa
 vel Sacerdos, hunc diem ita colat, eaque deuotione transi-
 gat, vt sit illi foelicissimum principium beatissimæ con-
 summationis, & religiosum totius vitæ suæ specimen; vt
 si se verum religiosum esse aut sacerdotem profiteatur; id
 tunc eiusmodi argumētis declaret, quibus se quotidie pro-
 fessionis suæ facturum esse fructus vberiores sperare om-
 nes cogat. Quare si se fugam inire sæculi, si voluptates car-
 nis, regnum mundi & omnem ornatum eius contemne-
 re; si paupertatem Christi sectari; si necessarijs dūtaxat con-
 tentum viuere, solique Deo placere, seruire & sacrificare
 se profiteatur; id omnino eiusmodi initijs tunc faciat, que
 cum perpetuò id facturum esse polliceantur; & tantum se
 ab hominum consuetudine ostendat esse segregatum,
 quantum status & ministerium eius, non tam humanæ
 consuetudini, quàm angelicæ puritati debet esse coniun-
 ctior.

48. Idcirco quæ tempore probationis seu nouitiatus,
 magna cura & sollicitudine comparata sunt, quando re-
 ligiosi, ceu in simulacro pugnæ didicerunt, quod in vero
 certamine præstare debent, ea toto vitæ suæ decursu, tan-
 ta maiori sollicitudine, diligentia & perfectione obser-
 uent, quanto decet exercitatum militem tyrone, in
 ipsa pugna, quàm in pugnæ simulachro
 esse cautiorem.

DE HIS QUAE AD SUBSTANTIAM
monasticae religionis pertinent.

49. In primis quae ad regularis vitae substantiam pertinent, & quae bases sunt, ac regularis disciplinae fundamenta, quae Superiores nec in visitatione, nec in Capitulis tam generalibus, quam prouincialibus relaxare possunt; omni cura ac diligentia obseruentur. Cuiusmodi sunt obedientiae, paupertatis & castitatis, ac si quae alia sunt alicuius regulae & Ordinis peculiaria vota & praecipua, ad eorum respectiue essentiam, nec non ad communem vitam vitam & vestitum conseruanda pertinentia.

50. Quae autem sint cuius Ordini propria ac peculiaria vota, singuli ex prima Ordinis sui institutione, regula ac statutis cognoscant; ac primae suae origini sese conforment.

DE OBEDIENTIA.

51. Magnum ad omne virtutum genus auxilium, ac facillimum tutissimumque compendium est obedientia, viro omni virtutum genere perfecto praestita. Hoc nobile talentum ad usuram Domini sui, quisque religiosus Superiori suo, tanquam numulario credidit, paratus ad imperium voluntatem & arbitrium eius facere, atque perficere ex animo, iuxta praescriptionem regulae quam elegit, quod alias minimè facturum fuisset; ad quod si paratus non sit, non puri auri, vel non iusti ponderis, sed adulterinam ac pondere sanctuarij leuiorem pecuniam obtulit, volens videri esse quod non est, cuius pars erit cum hypocritis, in stagno ignis & sulphuris.

52. Hanc infiniti ac inestimabilis valoris pecuniam, cuius usura usuram parit, nequaquam ad suam damnationem, & donantis damnum ac iniuriam, in sudario componant, ac in terram fodiant, qui eam ad usuram faciendam acceperunt; sed ponant ad mensam, & quotidie in ea negocientur, vt qui eam obtulerunt, vnus huius virtutis precio,

precio, hinc centuplum accipiant, omniumque virtutum perfectionem acquirant; & post hanc vitam, vitam possideant aeternam.

53. Maximè verò nouitij probationis suæ tempore, hac in virtute ita exerceantur, vt eis reliquæ vitæ decursu in omnibus, & frenum & calcar sit, nulloq; vel ad incitandum, vel ad cohibendum aut dirigendum eos alio opus sit instrumento.

DE CASTITATE.

55. Castitas facultatem præbet Dominū obseruandi, & animum à carnis voluptatibus continet, vt sese liber Deo effundat. Huius itaque virtutis religioso diligentissima habenda est cura: ea autem habebitur, si occasiones omnes quæ ad castitatis ducunt naufragium cautè vitentur, & contra studiosè obseruentur quæ ad eius tutelam faciunt. Quò spectant pleraque monastica religionis instituta: vt sunt iugis sobrietas, crebra ieiunia, vigiliæ quotidianæ, stratum durum, asperitas cultus, religiosum silentium, sacra lectio, sancta meditatio, orationis frequentia, corporalis exercitatio, corporisq; defatigatio, fuga ocij, prohibitio ab aspectu, colloquijs, consuetudinibus, familiaritatibus, commoditate & facultate: quæ quidem facultas, non tantum solemnem castitatis voto, conceptis verbis, in religionis professione, & à quibusdam quoque ex sacri Ordinis susceptione, ex Canonicis institutis, repulsa & repudiata est; sed regulari insuper disciplina, iugiter repellitur & excluditur.

56. Quod si quis non obstantibus his omnibus nec peccati turpitudine, nec voti religione, neque religionis reuerentia non potuerit cohiberi, quin præstitam Deo fidem faciat irritam, ac sibi quidem foedam ac perpetuam sacrilegij notam inurat, Ordini verò suo turpè incontinentiæ labè aspergat; hunc ad vindictam criminis, & aliorum terrorem, tãto seuerius ab Ordinum Superioribus volumus

puniri, quanto tot modis adiutus, difficilius quod fecerit, perpetrare potuerit.

57. Quare penas ab Archiepiscopis huius Diocesis, cōtra hoc sacrilegij crimen olim decretas, innouantes, religiosos huius criminis conuictos, cum Conrado Archiepiscopo in statuto Anni 1260. cap. 4. pag. 16. grauioris culpæ pena, secundum statuta ac regulam quam profitentur censemus esse puniendos.

58. Sanctimonialis autem, maximè quæ monasterium exierit, iuxta caput sextum Concilij, habiti Anno 1225. sub Conrado Cardinali Portuensi, legato Apostolico, pa. 6. & cap. 17. statutorum Henrici, Anno 1307. auditorum, pa. 73. præter poenam carceris, ubi per abstinentiam cibi & potus, aliasque corporis castigationes, pro discretionem Abbatissæ, Priorissæ, Magistræ, &c. punienda est; vltius ad officium aliquod in monasterio non admittatur, sed in signum iniquitatis suæ, sine velo incedat, ac vltima tam in claustro maneat, quàm in choro; nec non omni-voce, in Capitulo, in tractatibus ac electionibus quibuscunq; sit penitus destituta; donec ad laudabilem suam cōuersationem, ac testimonium, & intercessionem totius monasterij sui, à suo Episcopo ad præmissa, vel ex parte vel ex toto restitui mereatur.

59. Quicumque verò pudicitiam sanctimonialium, cuiuscunque Ordinis, ausu sacrilego sollicitare ausus fuerit; ab officio si Clericus fuerit, si Laicus à perceptione corporis Domini, eodem decreto dicti Concilij sub Conrado Cardinali Portuensi celebrati, nouerit se esse suspensum.

60. Si quis autem sanctimoniales aut violauerit, aut extra monasterium eduxerit, aut cum multorum scandalo diu publicè detinuerit, aut sic detentas precibus vel minis, atque violentia, monasterijs vndeeductæ erant restituerit, ipso facto sententia excommunicationis ab Henrico lata, c. 7. statut. Anni 1307. p. 73. sese tam diu innodatum agnoscat, donec Deo de peccatis, Ordinario & Monasterio, de injuria ac vituperio, ad plenum satisfecerit, ac veniam
& ab-

& absolutionis beneficiū ab eodē Ordinario obtinuerit.

DE RELIGIOSA PAUPERATE.

61. Quemadmodum castitas à carnali voluptate possessorem suum liberat, & ab impuri amoris visco absoluit: Ita religiosa paupertas, quæ propter Christum suscipitur, si voluntaria fuerit, à rebus terrenis omnem effectum atque amorem abscindit, & à spinosæ sollicitudinis cogitatione, quæ isthinc oriri solet, animum prorsus liberum ac quietum facit. Ut autem voluntaria sit, non sufficit quod quis sponte & non coactus paupertatis votum emiserit, & quamdiu ei omnia quæ sunt necessaria subministrantur, sine murmure viuit; sed & voluntaria debet esse ipsa penuria, voluntariæ quoque quæ ex penuria sequuntur, molestiæ & incommoda. Paupertatis enim amator (vt ait quidam) ideo ad paupertatem sua sponte descendit; ne cum imparatum fortuna deprehendat, telaque fortunæ ante præoccupat, quàm in ea cadat.

62. In hac itaque virtute sic exercendus est religiosus, vt possit dicere cum Apostolo: *Ego didici in quibus sum sufficiens esse: scio enim humiliari, scio & abundare (vbique & in omnibus institutus sum) & satiari, & esurire, & abundare, & penuriam pati. Omnia possum in eo qui me confortat; vt si quando necessitas illa veniat, vt nec habeat quod manducet, nec quo operiatur, & si quid aliud, quod ad vitæ humanæ sustentationem necessarium est, desideret; non frangatur animo, & non tantum ad iniquitatem manus non extendat suas; sed nec cogitatione quidem peregrinum à sancto proposito, quidquam patiat; ac fide, spe, & charitate, eò magis in Deum conualescat, quo ab omni humana ope, & consolatione magis derelictus apparet.*

63. Ab omnibus igitur rebus ablauctandus est religiosi viri animus, & non tantum superfluum quicquam cui inhæreat, aut quod ei adhæreat, ei non est permittendū; sed & solis necessarijs ita sustentandus est, vt in eorum vsu liber & non seruus sit; hoc est vt per gustum & amorē cele-

stium

D. Thomas
2. 2. qu. 96.
art. 3. et par.
3. qu. 40. art.
3. ac ibidem
Caictanus.

Phil. 4.

ffium bonorum, ita ei terrena omnia desipiant, vt graue ei sit ac molestum etiam necessarijs vti, & ingemiscat se huic necessitati, vt cum remissione animi satisfaciat necessitati corporis, per peccatum esse subiectum, malitque etiam necessarijs non vti, si naturæ conditio pateretur; & non tantum patienti, sed & hilari ac constanti animo, eisdem etiam prorsus carere paratus sit, si hanc necessitatem, ad probandum militem suum incomprehensibilis Dei prouidentia induxerit.

64. Quare longè à religiosæ paupertatis scopo illi aberrant religiosi, qui voluntariam paupertatem, in nuda paupertatis professione constituunt, ex qua plus maledictionis, quàm benedictionis eos manet.

65. Procul & illi à voluntaria paupertate absunt, qui vt in lectulo ægritudinis suæ non egeant, & penuriam aliæque paupertatis incommoda non sentiant, pecuniam corradunt atque seponunt, vel redditus vitales aut perpetuos habeant, vnde tempore ægritudinis & necessitatis suæ consolationem habeant, & se à molestijs paupertatis tueantur atque defendant. Quorum temeritas eò subinde proserpit, vt de bonis & pecunijs quas relinquunt, testamento disponant, ac amicos legato honorent. Vbi grauiter accusandi veniunt quidam religiosorum Prælati, aut superiores, quorum facilitate & permisso ista perpetrantur, imò quorum immisericordia huic irreligiøsæ sollicitudini, & nefarijs ausibus occasionem dedit, & ianuam aperuit; vt qui famulos Dei, qui omnia propter Christum dereliquerunt, dum ægrotabant ita dereliquisse visi sunt, ac si eorum curatum ad eos non pertineret. Qua in re magnam amoris ac charitatis suæ penuriam manifestaerunt, quæ tunc maximè viscera sua aperire solet, & ostendere, etiam si res sit angusta domi, quàm ipsa vt iuuet fratrem suum non angustietur.

67. Quæ vt in posterum caueantur: Monemus Prælatos ac superiores omnes, vt fratrum suorum necessitatibus

bus

bus sollicitè succurrant; & in ægritudine eorum hoc eis præstent, quod sibi præstari vellent; ne incidant in terribilem illam Apostoli sententiam: *Si quis suorum & maxime domesticorum curam non habet, fidem negavit, & est infideli deterior.* 1. Tim. 5.

68. Religiosi verò qui testamentum condiderunt, tanquam rei criminis proprietatis, Ecclesiastica careant sepultura, & bona de quibus testati sunt, secundum ordinationem Theodorici, pag. 263. §. 62. Arbitrio Episcopi subiacent.

69. Proprietarij similiter censeantur, & contra vitam communem agere omnes religiosi, qui in proprios ac peculiare usus, redditum aliquem sibi aut emunt aut emptum retinent.

DE VITA COMMUNI.

70. Quod verò ad communem vitam, victum atque vestitum attinet, magnam passim deformitatem, diuersæ consuetudines dictis votis contrariæ, in monasteria induxerunt, quæ proprietati, totius religionis perniciosæ pesti, occasionem & fomenta subministrant; paupertatis thesaurum expoliant; spem in Deum minuunt; anxiam sollicitudinem & affectum ad res temporales inducunt; institutionem Patrum enervant; atque fraternam charitatem animorumque unionem tollunt. Quamobrem Prælati omnibus vtriusque sexus seuerè præcipimus, ut omnibus & singulis subditis suis, victum non in pecunia, vel priuatim in cubiculis, nisi Carthusianis, & si qui fortè sunt, qui ex suo instituto solitarij reficiuntur; sed communitè in communi refectorio administrant, nullique permittant, ut quicquam esculenti aut poculenti ad cubiculum suum deferat, aut portio vini quæ in refectorio propinanda fuisset, pecunia redimatur, vel extra refectorium bibenda seruetur. Contra. in stat. an. 1260 c. 15. p. 16. d. Sifid. in generali Synodo cap. 3. pag. 37. d.

71. Ipsi quoque Prælati & Præfecti, nisi per occupationes

H

nes

nes legitimas, aut hospitem multitudinem penitus impediantur, in communi refectorio corpore reficiantur. Cum autem propter aduentantes hospites separatim comedere cogentur, ut hospites edificentur, & cognoscant monasteria scholas esse, in quibus mortificationi carnis studetur, non voluntati, eosdem studeant in mensa sua habere cibos, quos habet conuentus.

*Epist. 21. li.
10. indist. 5.
c. 22.*

*In Apologia
ad V. Wilhel.
mum Abba-
tem, paulo
ante finem.*

72. Vestitum singuli ex communi vestiario accipiant, minimè verò pro eo singulis religiosis pecunia assignetur, aut in hunc finem, ut seipsos vestiant, vel ex celebratione missarum, vel aliàs labore, industria, aut amicorum liberalitate, pecuniam comparare, aut sicut paulo antè dictum est, pensiones vitales, redditus perpetuos recipere, aut bonorum aliquorum usum fructum habere permittantur. Præterquam enim quod hæc ad peculiaritatem pertinent, cum qua, teste D. Gregorio, nec concordia, nec charitas in congregatione potest permanere; faciunt etiã ad studium vanum, inutile, & perniciosum vestibis placendi hominibus; ita ut in vno eodemque monasterio alius alio preciosius, & sæpe alia vestium forma vestiatur; sic ut quiuis è sæculo quamuis honoratus, ut ait D. Bernardus, non illa horreat vestimenta, si suo modo præparata fuerint. Quia in re quidam superiores qui hæc corrigere deberent, dum magis student vestibis populo placere quàm moribus, pessimo exemplo grauissimè delinquant.

73. Quæ ut corrigantur, pari ratione, omnium monasteriorum vtriusque sexus Superioribus mandamus; ut quò sunt gradu altiore præ subditis constituti; eò humilitate in vestibis & moribus sint magis cõspicui; subditosque suos etiam hinc præcedant, ac viam monstrant, qua eos sequi volunt. Sit itaque omnium habitus vniformis, non illorum tantùm qui vnus monasterij sunt, verùm etiam omnium qui sunt vnus Ordinis, præcipuè in eadem provincia habitantium; ut sicuti habitus est vnus, mensa vna, regula vna, vnusque viuendi modus; ita intelligant,

cor omnibus debere esse vnum, animam vnam, conspirationem vnam ad regnum Dei consequendum. Materia verò vestis ac forma talis omnino sit, qua admoneantur mundo esse crucifixi & ipsis mundus.

74. Similiter in alijs omnibus necessarijs ex communi arario, non ex peculiaribus cuiusque depositis, pro monasterij facultatibus, non in pecunia, sed in specie rerum, cuique quod opus habet, benignè ac paterna sollicitudine Præfetti subministrent: Neque vlllo modo præbeant ansam vt aliqua ratione contra votam Deo paupertatem ac vitam communem aliquid agatur, & spes magis in humana cuiuslibet industria, quàm in Deo & paupertatis merito collocetur.

75. Ideoque curam in hoc omnem ponant, ne quod hætenus passim in multis monasterijs factum est, aliquis sibi aliquid operetur; sed vt præscribit in Regula sua D. Augustinus, omnia opera sua in vnum faciant, maiori studio & alacritate, quàm si sibi singula facerent propria. Ac proinde omnis pecunia vel res, quam monachus vel monialis, siue labore, siue industria, siue amicorum liberalitate, seu denique qualibet alia occasione acquirere potest; Superiori mox tradatur, in commune ararium, vel commune vestiarium, vel aliàs in communes vsus reponenda, & ad nutum Superioris tanquam res, non quidem vni peculiaris, sed omnibus ex æquo communis, administranda; ne cõtingat in monasterijs illa peruersitas, vt qui diuites & liberales habet in sæculo consanguineos, etiam superfluis quibusque abundet, & alius frater necessarijs destituatur.

76. Quare si quis suis filijs, aut aliqua necessitudine ad se pertinentibus, aliquam contulerit vestem, aut aliquid aliud inter necessaria deputandum, quod sit preciosius aut notabilius, quàm vt in communes vsus redigi possit, ne hinc murmura orientur, aut alius ab alijs, in aliquibus deformis existat: illud vëdatur, ita vt si vestis, vel pannus,

De communi
vita Clerico
rum serm. 2.

vel quæcunque res alia esse communis non poterat, eius pretium commune fiat. Exemplo D. Augustini, qui oblatum sibi preciosum Birrum putauit esse vendendum, dicens: *Forſitan (eo vti) decet Episcopum, quamuis non deceat Augustinum.*

77. Porro cum non possit quisquam proprietatis deponere affectum, quam diu ea habere permittitur, quæ ab eo cum proprietatis affectu possidentur, auferantur ea omnia quæ cum tali affectu possideri deprehenduntur. Sunt alij qui habent cochlearia, auriscalpia, dentiscalpia, alia quæ instrumenta argentea; alij qui cultros habent elegantius elaboratos, alij qui libros, nonnulli qui sudariola acupicta, vestes pretiosas, & si quæ sint alia, quæ non sine murmure resignare vellent; quæ cum non fuissent religionis permissa à primis Ordinum initiatoribus, & quia etiã erga res minimas potest esse inordinatissimus affectus, qui sit peccatum mortale; nec nunc religionis à Superioribus permittenda sunt: qui ad hoc à Deo constituti sunt, vt subditos suos in votis & sancto proposito iuuent, non solum vitæ exemplo, instructione, consolatione & correptione; ad quod etiã quiuis Christianus pro donationis suæ mensura, ex charitatis tenetur officio; sed etiam auctoritatis imperio & coactione. Qua in re si qui negligentes fuerint, ij non modò innocentes non sunt, sed & in seipsos & in subditos suos, quibus exemplo Heli parcunt, crudeles existunt. Si qui igitur sint qui virtutis non ducuntur amore, & tanquam liberi sub gratia constituti, voluntariæ paupertatis exercitium ex animo non amplectantur; eos Præfecti formidine pœnæ in officio cõtineant; vt vexatio det intellectũ, & timor paulatim charitatem inducat. In quæ finem innouandos duximus hos decretales.

1. Reg. 2. c.
3. cap.

Li. 3. decret.
tit. de statu
monach. cap.
Monachi.

78. *Qui peculium habuerit, nisi ab Abbate fuerit ei pro iuncta administratione permissum, à communione remoueatur altaris, & qui in extremis cum peculio inuentus fuerit, nec oblatio pro eo fiat, nec inter fratres accipiat sepulturam. Quod etiam de vni-*

de vniuersis religiosis precipimus obseruari. Abbas autem qui ista diligenter non cauerit, officij sui iacturam se nouerit incursum.

79. Prohibemus districte, in virtute obedientia, ne quis monachorum proprium aliquo modo possideat: sed si quis aliquid habeat proprij, totum in cōtinenti resignet. Si verò post hoc proprietatem aliquam deprehensus fuerit habere, regulari monitione premissa (vel carcere, quod addimus, puniatur, vel) de monasterio expellatur, nec recipiatur ulterius, nisi peniteat secundum monasticam disciplinā. Quod si proprietates apud quemquam inuenta fuerit in morte, ipsa cum eo in signum perditionis, extra monasterium in sterquilinio subterretur, secundum quod B. Gregorius in Dialogo narrat se fecisse.

Ibid. cap. cxi
ad monast.

80. Statuimus quod Abbates (addimus Priores, & quicumque religiosorum Superiores) excommunicationis sententiā semel in anno, sabbatho proximo, ante Dominicam Latere, solenniter in Capitulo publicent. Et si post aliquis inuentus fuerit habere proprium, secundum regulam puniatur.

Conrad. Archiep. in statut. an. 1260. c. 12. pag. 16.

81. Sub pœna excommunicationis late sententiæ precipimus, vt (religiosi) propria non habeant nec pecuniam, nisi cui hoc committitur ratione officij, vel administrationis sibi commissæ per Abbatem.

Sifrid. in statut. ca. 3. pa. 73. Cardinal. Cusinus in Constitut. data ann. 1452. p. 146.

DE CLAVSVRA.

82. Clausura à Patribus, & primis monasticæ religionis authoribus inuenta & vsurpata est, vt religiosi etiam in Ciuitatibus, & populorum frequentia, solitudinis & deserti comoda haberent, vt dum nec ipsi ad homines seculares prodeunt, nec hos sese frequentare permittunt, atque ipsi in cœnobio statim horis & locis silentium seruāt, libera & quietam mentis vnione, sine animi distractionibus Deo iungantur, ac sine vllō impedimento contemplationibus vacent.

83. Cæterum & in egrediendo, vel ad inuisendum amicos,

cos, vel ad videndum spectacula, aut discurrendum per plateas, & in admittendis ad interiora claustrum quibusvis extraneis, & in inutilibus, frequentioribusque confabulationibus, cum fratribus, tanta libertate à multis religiosis peccatum esse comperimus, quasi clausura aut silentium nulla ratione ad eos pertinerent, & quæ super his in diuersis Concilijs statuta sunt, eos non obligarent.

84. Obtinuit apud quosdam consuetudo, vt religiosi vicissim ex ordine singulis annis animi duntaxat gratia, aliquò proficiscantur, vt tantisper dum extra monasterium sunt, animum à rigore disciplinæ relaxent. Cuius perfectionis spe, quidam sibi vestes sæculares, gladium, & arma alia comparauerunt, ac comparant, eademque cum proprietatis affectu seruant, vt instructi ceu milites aut mercatores iter aggrediantur. Quæ quidem paupertatis voto, & internæ paci ac tranquillitati non tantum officiant, sed prorsus contraria sunt, & animi vigorem, qui multo tempore, magnoque studio ac labore comparatus erat, breuis hora perdit; nec fieri potest, vt vitæ spiritualis aliquis in ijs succrescat profectus, quibus ista permittuntur. Neque enim potest in eis robur aliquod spiritus inualescere, quamdiu tanto studio, sollicitudine & desiderio prosequuntur ea, quæ suæ vocationi officiant, & contraria sunt, & affectus à rebus infimis non absoluitur: sed contra in ijs magna deprehenditur animorum dissolutio, vt nec arrideat eis nec lubeat, quod in monasterio proficere cupientibus, toto corde amplexandum erat. Videre est eos in disciplina morum dissolutos, in conuersatione vanos & mundanos, in caremonijs negligentes, in orationibus frigidos, in sacris meditationibus prorsus rudes & ignaros, ac in transgressione votorum sacrilegos.

85. Præterea honesta videtur nonnullis religiosis egrediendi causa, & foris prædendi, imò ad multa miliaria proficiscendi; si aliquis consanguineorum, affinium, vel amicorum, Martinalia, Regalia, Bacchanalia, nuptias, aut diē
dedi-

dedicationis templi, vel Baptizati infantis, iucundo in vini potationibus conuiuio celebret. Atque vt ne desit affinitatis necessitudo, qua alijs deuinciatur; paruulos in Baptismo suscipiunt, & ad sacramentum Confirmationis, aut per se aut per alios Episcopo sistunt. Adhæc quo latius sese diffundat necessitudinis vinculum, adoptant sibi virgines, vel in monasterijs vel extra monasteria degentes, in sorores spirituales, vicissimque ab eis adoptantur in fratres. Denique alij aliena negotia suscipiunt curanda, rebusque se immiscunt, quibus ne miscerentur, religiosi esse voluerunt. Sic videlicet non deest ipsis crebra exeundi occasio, vel quia cogunt eos amicorum, quæ receperunt curanda negotia, vel quia ab amicis inuitati sunt, vel quia ad alendum fouendumque amorem, amicos inuisere, eisque vinum propinare, humanitatis ratio postulat.

86. In quibusdam quoque virginum monasterijs hanc egrediendi monasteria licentiam sibi virgines quædam vsurpant, vt vicissim quotannis, aut tertio quolibet anno monasterium suum exeuntes, in habitu sæculari apud parentes & propinquos, per quatuordecim aut plures dies conuersentur. Quas parentes & propinqui, vt gratas sibi esse significant, vicissim & per ordinem conuiuio excipiunt. Illæ verò vt ad monasterium redeuntes pristinum habitum rursus induant, distractionem tamen animi & vanitatem sæculi, quam hauserunt, non tam facile, quam sæculares vestes deponunt. Quod ipsum etiam nonnullæ earum vehementer dolent & ingemiscunt, hancque egrediendi libertatem sibi præcisam & ademptam iri desiderantes, ea tamen pro inueterata consuetudine vti seu abuti coguntur, ne ab alijs sororibus, quæ aliter sapiunt, tanquam superstiosæ & honestæ libertatis derogatrices odio habeantur, & patiantur persecutionem. Contra hos itaque abusus innouamus Patrum decreta.

87. Concilium prouinciale sub Hermanno Quinto; Anno 1336. celebratum cap. 15. parte 10. pag. 397. voluit, vt libertas

bertas illa peregrinandi, seu exeundi prætextu inuisendi parentes, aut amicos, aut moderaretur, aut penitus tolleretur. Quæ cum moderata non sit, sed potius innouata & aucta, cumque tutius sit, longeque facilius ea sublata in monasterio cum animi tranquillitate, in ingi securæ mētis conuiuio Deo seruire, ac vocationi suæ satisfacere, quàm ea permissa non excedere: Nos eam tollimus, & hac Constitutione nostra interdiciamus. Volumusque vt post hac religiosi, cuiuscunque Ordinis sint, huiusmodi peregrinationes non faciant, neque ad nuptias aliaq; prædicta aut similia conuiuia accedant.

Conc. Amis- 89. Statuimus præterea cum Sifrido & Nicolao Cusa-
oloren. c. 24. no, vt nullus monachus, etiam si sit monasterij officialis
Conc. prouin. vel monialis Exitrix, claustrum suum exeat, nisi ex causa
sub. Adol. 3. iusta & urgente, ac non nisi cum speciali Prælati sui vel
cap. Quam- Prælata licentia, quam concedi nolumus, nisi monaste-
ris, in censu- rij utilitas, vel causa sufficiens, quæ sine incommodo neg-
lis p. 449. d. ligi non potest, requirat. Sed nec ante *Primam*, nec post *Completorium* quisquam monasterium exire permittatur, nisi causæ necessitas dilationem non patiatur.

90. Quando aliqui ex religiosis extra prouinciam proficisci coguntur, vel in eadem prouincia ad ignotos diuer-
ti contingat, seruetur Constitutio Sixti Quinti superius
publicata, & à nemine recipiantur, nisi litteras obediētiæ,
aut expressam licentiam Superioris sui in scriptis exhibeant.

91. Quam Constitutionem etiam à quibuscunque san-
ctimonialibus volumus obseruari: quæ præter litteras Su-
perioris sui monasterij, aut si illa obierit vel ab Ordine
defecerit, sui Generalis aut Prouincialis, vel Visitatoris, et-
iam Ordinarij, cui monasterium vnde exierunt subest,
permissionem in scriptis habere teneantur. Cum vt Superiores vel hac occasione, eam quam ouibus suis debent
curam ac sollicitudinem impendant, nec eas sinant, quo-
cunque eis libet errare, tum vt ne Apostatæ & inobedien-
tes la-

tes latere possint, & à disciplina patris aut matris suæ se subducere.

92. Porrò ne propter affinitatem spiritualem vel propter necessitudinem ex adoptione fictitia coalescentem, aliqua ex parte monasticæ quieti & solitudini, aliquid distractionis adferatur; iuxta Constitutionem Concilij Provincialis, anno 1549. sub Adolpho 3. celebratum, pag. 449. sub pœna grauioris culpæ à Superioribus in contravenientes infligenda, vtriusque sexus religiosi, tam Superioribus & Prælati quàm subditis prohibemus, ne paruulos in Baptismo per se aut per alios suscipiant, vel baptizatos ad Confirmationem Episcopo sistant, vel aliàs, adoptione quauis, necessitudinis aliquod vinculum ineant. Si quod autem huiusmodi vinculum initum fuerit, illud per obedientiæ vinculum, quam hisce Constitutionibus debent, non tam solui quàm rescindi volumus.

*Conc. Artisi.
adoren. c. 25.*

93. Contra eos verò qui aliorum negotia curanda suscipiunt, seque vbi non est necessitas, curis immiscent alienis; iam olim à Friderico & V Vilhelmo, grauiissima pœna prolata fuit, quam nos pro modo culpæ moderandam vel augendam Superiorum iudicio relinquimus; sic tamen vt conuenientia vel indulgentia non peccent, nec ipsi in ijs quæ corrigere deberent culpabiles inueniantur, si Dei omnipotentis ac nostram indignationem euadere velint, & vltionem effugere.

*Frideric. in
fl. t. t. anni
1371. postri-
die Remigij
editis, ca. 6.
pag. 190.*

*V Vilhel. in
statut. anni
1357. vlt. Se-
premb. edito
cap. 25. pag.
174. a. b.*

94. Ne quis Regularis ratione obsequij, quo se prætextu prædicationis, vel lectionis, aut cuiusuis pij operis subiecit, aut subijcere possit alicui Prælato, Principi, Vniuersitati, aut Communitati, vel alteri cuiusque personæ, seu loco, exeundi vel manendi extra monasterium, aliquam habere occasionem possit: Prohibemus, ne quis se huiusmodi obsequio subijciat, sine sui Superioris licentiâ; neque ei aliquod priuilegium, aut facultas ab alijs super ijs obrenta suffragetur. Quod si contra fecerit, tâquam inobediens arbitrio Superioris puniatur.

*C Quanto
de offi Ordi-
nar. Clem.
ne in agro.
§ qui a verò
de statu Mo-
nach.*

95. De Monialibus verò in statutis Henrici Anni 1310. cap. 28. pag. 84. præscriptum est, vt moniales in suis monasterijs sub perpetua clausura maneant, & publicata Constitut. Bonifacij Octauæ de statu regularium cap. *Periculoso & detestabili*, qua præscribitur vt nulli monialium tacite vel expresse professæ, cuiuscunque religionis sint vel ordinis, in quibuslibet mundi partibus existentibus, sit vel esse valeat, quacunque ratione vel causa, monasteria ipsa egrediendi facultas; nisi fortè tali & tanto morbo euidenter aliquam laborare constaret, quod nõ posset cum alijs; absque graui periculo vel scandalo commorari: nullique personæ ingressus vel accessus pateat ad easdem, nisi ratio nabilis & manifesta causa existat, & ad illius, ad quem pertinet, speciali licentia:

96. Idè Henricus in statutis, quæ anno 1327. postridie Remigij ædita sunt, pa. 98. b. eadem innouans & confirmans; inhiuit ne moniales, extra monasterium vagantes, ad diuina admittantur; nisi ex rationabili & manifesta causa, & de illius, ad quem pertinet, licentia speciali exirent, & de hoc diuina celebrantibus; & eas hospitio excipientibus, prius sufficiens fides fiat. Aliàs scienter eis præsentibus diuina celebrare præsumentem, suspensionis ab ingressu Ecclesiæ, & eas sic diuagantes, hospitio recipientem excommunicationis sententiam incurrere declarat.

97. Quibus inhærentes pro maiori monialium custodia iuxta Constitutionem Pij Quinti Anno 1569. 9. Calen. Februarij, Pontificatus eius anno quinto æditam, cuius initium est, *Decori & honestati*: Ordinamus & sancimus, nulli monialium de cætero, etiam infirmitatis prætextu, seu aliorum monasteriorum, etiam eis subiectorum, aut domorum, parentum, aliorumue consanguineorum visitandorum, aliaue occasione, nisi ex causa magni incendij, vel infirmitatis lepræ, aut epidimiæ, quæ tamen infirmitas præter alios Ordinum Superiores, quibus cura
Mona-

Monasteriorum incumbet, etiam per Episcopum seu alium loci Ordinariū, etiam si monasteria ab Episcoporum & Ordinariorū iurisdictione exempta esse reperiātur, cognita & expressè in scriptis approbata sit, à Monasterijs suis exire, sed nec in prædictis casibus extra illa nisi ad necessarium tempus stare licere. Aliter autem quàm vt præfertur egredientes, seu licentiam exeundi quomodocunque concedentes, nec non comitantes, ac illarum receptatrices personas, siue laicas aut sæculares, vel Ecclesiasticas, consanguineas vel extraneas, excommunicationis lætæ sententiæ vinculo, statim eo ipso absque alia declaratione subiaccere, à quo præterquam à Romano Pontifice, nisi in mortis articulo absolui nequeant. Et insuper tam egressas quàm præidentes, & alios Superiores prædictos, eis licentiam huiusmodi concedentes, dignitatibus, officijs & administrationibus, per eas, & eos tunc obtentis, priuamus, & illas & illos ad obtenta, & alia in posterum obtinēda inhabiles decernimus, & reliqua quæ in eadem Constitutione sequuntur inuiolabilem apud omnes auctoritatem obtinere volumus.

98. Cæterum cum viris religiosis non desint occasiones, quibus vel propter Monasterij vtilitatem, vel aliam necessitatem, non rarò Monasterium egredi coguntur: ca uendum quoque erit, ne ea occasione aliò digrediantur, quàm quò eos necessitas ire coegerit, neque aliter sese in plateis gerant, quàm vitam monasticam decet.

99. Itaque siue egrediendum fuerit ad diuina mysteria, siue ad prædicandum verbum Dei, siue ad audiendas confessiones: præscribatur illis hora ante quam domum rediisse debeant, & Superiori suo à reditu se præsentasse. Habeatur præterea à religiosorum Superiore delectus, vt non alios ad huiusmodi functiones emittat, quàm qui ea, quæ præscripta sunt religiosè sunt obseruaturi.

100. Si eos foris prandere monasterij vtilitas aut aliqua necessitas aliquando coegerit, quod etiā in exequijs paren

Pa. 17. c. 28.
ibid. cap. 17.

rum, fratrum & sororum eis à Conrado permissum esse legimus, nunquam tamen tam diu mensæ assideant, vt decantandis vespertinis precibus interesse omittant. Si qui non obtenta facultate hoc neglexerint, his postmodum nunquam foris prandendi detur facultas, aut saltem non primis duobus aut tribus proximè subsequētibz annis, vt hac animaduersione discant, vocationis ac honoris sui habere rationem, & conuiuia cum adlubescunt incidere.

101. Cùm in ista egrediendi & foris prandendi libertate, quæ hætenus religiosis multis irreligiosè usurpata fuit, frequēter conuiuatoribus, causa eos inuitādi, religiosorū liberalitas fuerit; vt quorum aliqui nunquam ferè ad prædium amicorum comparerent, quin liberaliter conuiuatoribus vinum propinarent, vel alia aliqua dona offerrent; ideoq; conuiuatores potius religiosorum dona quàm eorum præsentiam quærerent, nec tam in religiosorum gratiam, licet id prætenderent, quàm in suum commodū, alijs inuitatis religiosos adiungerent: seuerè prohibemus, ne religiosi cùm foris prandere cogentur, vinum propinari conuiuatoribus curent, vel dicam, symbolum, chirographum, aut aliquid aliud dent, per quod illud procurari possit. Sed professionis suæ semper ac vbique memores, sicut ad altare Dei, seu ad mensam Christi aliquod temporale munus eos offerre, nec eorum paupertatem decet, nec statuta Synodalia permittunt: Ita ad mensam hominis, aliquid ab eis offerri, multo minus sanctitatem suam decere cognoscant. Illa siquidem non propinatione vini alijsq; muneribus, quæ paupertas religiosa ac sanctus amor non habet, sed vitæ continentia commendari solet.

*Conrad. cap.
27 p. 17. d.*

102. Ne Religiosi prætextu curandi aliquid necessarij, obtenta à Superioribus egrediendi facultate, aliò diuertant, quò eundi à Superioribus, si eis indicassent, licetiam non obtinuissent; vtque similes palliatæ egrediendi rationes deinceps locum non habeant: non cuique cœnobitæ
procu-

procurare sibi, quæ necessaria ei sunt, permittatur. Sed ut sit, quod dicitur, verè cœnobitica vita; vnus omnium curâ gerat, ac omnibus necessaria, prout statui paupertatis quam professi sunt, conuenit, Superioris arbitrio ex communi ærario prouideat; ita ut nullus nec voluntatem nec desiderium quidem habeat aliquid sibi emendi aut procurandi, nisi Superior intellecta egentis necessitate, id faciendum iusserit.

103. Et ad honestatem ac decorem religiosæ vitæ, & ad solatium atque continentiam religiosorum pertinet, ut nunquam frater sine fratre ambulet, ut alter alteri sit religiosæ vitæ custos, arbiter, & testis. Hoc quamdiu iuxta primam cuiusque Ordinis institutionem sollicitè obseruatum fuit, religiosorum Ordines, non solum sine nota dedecoris & infamiæ irreprehensibiles perstiterunt, sed magna & religionis claritate, & sanctissimæ existimationis testimonio fuerunt illustres. Mox verò ubi remissa fuit hæc obseruatio, omnis Ordinum decor & gloria obfuscari cœpit atque euanescere. Videre nunc est religiosos sæpius solos, quàm comitante aliquo fratre incedere, ire quò lubet, loqui sine arbitro, facere quæ religiosum non decent, & si subinde aliquem per plateas habeant comitem, is non frater est, aut eiusdem Ordinis professus, sed frequenter homo secularis, videlicet conuictor aut famulus, vel alius qui eis conuictus causa, vel alia aliqua ratione deuinctus & obligatus est, quem tempore prandij dum foris prædent, vel aliquid secretius agere cupiunt, à se ablegant, & certa hora redire iubent. In quo etiam Prælati quidam, qui suo exemplo subditis suis prælucere deberent, patrios honores nihili habentes, & mundanas glorias optimas arbitantes, grauitè delinquant.

104. Volumus igitur ne Religiosi, nec Prælati quidem aliquò eant, quocumque ire necesse fuerit, nisi comite aliquo ex fratribus professis, quem donec domum reuertantur, nunquam à conspectu suo dimittant, etiã si foris prandendum

denūm sit, atq; vnus tantūm fuerit inuitatus. Ita vt frater fratri semper adsit, tanquam arbiter & testis omnium actionum atq; sermonum. Nam si D. Gregorio credimus, Religiosus qui sine teste ambulat, recte non viuit, & dignus non est, qui alijs præsit, alijsq; regulam teneat, qui eam sibi tenere nescit. Quo nomine Constantium quendam, quod semel solus visus fuisset ambulare, in Abbatē iudicauit non esse promouendum.

Lib. 10. Epistolarum ca. 22. iudic. 5. epist. 21.

105. Socius autem fratri exituro non ipsius, sed Prælati iudicio adiungatur, ac talis sit qui vel fratrem custodire, vel ab eo custodiri possit.

106. Cū nunc ob suspectam multorum fidem, prodiciones, & diuersa itineris pericula, homini religioso procul proficisci tutum non sit, nisi veste seculari religiosum se esse regat: In arbitrio Prælatorum sit, quando religioso, propter ineundum iter habitus mutandus erit, isq; vel ex communi vestiario donetur, vel alijs sumptibus monasterij, aut ex eleēmosyna prouideatur, non autem (vt peculiaritas vitetur) fratres cum sibi comparare, aut cogantur, aut permittantur. Eritq; talis, qui religiosam paupertatem, & modestiam deceat, minimè verò qui aliquam vanitatem, superbiam, aut diuitiarū iactantiā præ se ferat.

107. Si qui verò ex religiosis (cuiuscunq; Ordinis sint) vestes seculares, aut gladium, vel aliquid simile, in vsus peculiares sibi comparauerit; eadem statim à cognitione huius Decreti in cōmune vestiarium ad communes vsus disponi volumus; aut si vsui futura non sint, vendi aut commutari, vt pecunia vel alia quæcunq; res commutatione accepta, eorum loco communibus vsibus seruire possit. Si quis rebellis hoc facere noluerit proprietatis iudicio condemnetur.

108. Cessante hac causa, & persecutionis metu, omnes vtriusq; sexus religiosi, proprium ac distinctum Ordinis sui habitum, iuxta præscriptionem statutorum, ac regulæ quam profitentur, semper & vbiq; palam deferant. Qui temere

tenere contra facere præsumperint, etiam si Abbas, Prior, vel alio nomine vocandus religiosorum Prælatus fuerit, illos excommunicationis sententiam à Sifrido cap. 3. pag. 37. à VVilhelmo in statutis Anni 1360. c. 6. pag. 180. d. & à Friderico in statutis anni 1371 cap. 6. pag. 190. nec non ab Adolpho 3. in statutis Anni 1549. 6. April. datis, pa. 445. in eos qui alium induunt habitum, quàm suæ religioni convenientem, prolatam volumus incurrere.

109. De monialibus autem quæ ab Hæreticis ex monasterijs suis eiectæ, ex adiunctis Prouincijs in hac Dicecesi exules atq; extorres degunt; donec aliud de eis statuerimus: ordinamus, vt si cætera non possint, saltem capitis sui integumentum, iuxta morem Ordinis ac Regulæ suæ componant. Cùm vt hoc signo à sæcularibus virginibus manifestius dignoscantur, & professionem suam sese nõ erubescere declarent, propter quod nec occultè quidem religiosi, habitum suæ religionis deferendi licentiam dari iura permittunt; tum vt hac ratione professionis ac votorum suorum quotidie admonitæ, recogitent, cui quid debeant, nihilq; faciant, quod istum habitum, istamq; professionem dedecet. Reliqua verò corporis indumenta, si non sint omni ex parte constitutionibus Ordinis sui conformia, talia tamen sint in materia & forma, quibus fidem faciant, se non tantum verbis, quod hypocrisis & sacrilegium esset; sed toto corde regnum mundi & omnem ornatum eius contempsisse; paupertatem verò, humilitatem, modestiam ac fugam sæculi, in omnibus amare. Magnū est quod vouerunt, & propter quod gratis persecutionem ab iniquis patiuntur: at non in pace tantum, sed & maximè satiente persecutione votum adimplendum est. Hoc satagant ex animo, vt non tantum lampades, sed & oleum in lampadibus suis habere à sponso inueniantur, cùm media nocte clamorem auditura sunt: *Ecce sponsus venit, exite obuiam ei.*

NON.

NON FACILE ADMITTENDOS ESSE
 quosuis, ad Religiosos inuisendos.

110. Sicut ad Clausuram & solitudinem pertinet, vt religiosi non nisi necessitate coacti exeant: Ita ad eandem quoque spectat, ne à quibusuis quolibet tempore inuisantur. Qua in re vel inexcusabili ignorantia, vel supina negligentia à multis peccatum est. Reperire est alibi, monasteriorum portas, quibusuis accedentibus semper patere, aut si clausa sint, pulsantibus mox integrum fieri, vt sine vlla aut cognitione aut consensu Prælati, religiosorum cellas accedant, longè liberius quàm in sæcularium domibus, aut Principum aulis, cuius quosuis accedendi est facultas.

111. Sic in quibusdam virorum monasterijs, siue per cõmunem monasterij portam, siue per templum, etiam vsque ad fratrum cellas mulieribus patet accessus: Sic alibi quoque non virginibus tantùm & mulieribus, verùm etiam viris, adeoque petulantibus adolescentibus, non ante cancellos tantùm, sed & in monasterij penetralibus cum sponsis Christi, virginibus velatis sedere, confabulari, compotare, ridere, iocari, permittitur. Et quasi vinum & adolescentia non satis magna forent voluptatis incentiua, adhibetur etiam lira & cithara, vt non videantur virgines illæ mundum reliquisse, sed mutasse duntaxat, & votum castitatis aliaque vota fecisse, ad irritandam bonitatem diuinam, & prouocandam iram Dei super nos ad maiorem damnationem suam, Ecclesiæque deformationem.

112. Contra quæ supersunt argumenta, tam arctam olim hîc clausuræ habitam fuisse rationem; vt virgines moniales ne virorum quidem conspectibus patere possent. Nam præterquam quod in templo (vbi tamē minus periculi est) loco eleuato, & arctissimè concluso, ab omnium hominum aspectu separatæ diuinum peragunt officium:

ficiam: etiam plerisque locis supersunt collocutionis cubi-
cula; ubi cancellis virgines sanctimoniales ab extraneis
separantur, quando ibidem conueniuntur; neque hoc tan-
tum; sed alicubi quoque videre est cancellos velo obdu-
ctos, quod tamen frequenter sine causa remouent, quan-
do est qui cum eis colloqui cupit.

113. Nec in virorum monasterijs vestigia desunt, quæ
maiorum diligentiam & sollicitudinem in cauendo mu-
lierum ingressum in eorum monasteria, euidenter argu-
unt. Siquidem illorum aliqua etiam nunc cancellos suos
habent, & interstitia, quibus olim à mulieribus, dum illæ
eos conuenire cupiebant, separabantur. Quare cum nunc
nec religiosi in virtutibus perfectiores, & constantiores
sint, quam fuerint Patres eorum, nec à sæcularium con-
uersatione, minus nunc eis sit periculi, quam religiosi vi-
ris olim fuerit, & cæt. Eadem quæ à maioribus pro seruan-
da integritate monasticæ puritatis, prudenti deliberatoque
consilio sancita fuerunt & usurpata, in usum reuocare
cupientes præcipimus vt in vtriusque sexus monasterijs, v-
bi huiusmodi sepimenta & cancelli, aut collapsi aut de-
structi sunt, rursus construantur, & ubi nunquam fue-
runt, intra duorum mensium spatium, de nouo erigan-
tur.

114. Ad hæc cum in statutis Adolphi III. in formula
inquirendi in monasterijs monialium, pagin. 45. requira-
tur, vt virginibus monialibus ne conspectus quidem vi-
rorum permittatur: Mandamus, vt quemadmodum eti-
am nunc quædam virginum monasteria, velum antè can-
cellos habent, ubi ad colloquendum cum extraneis con-
ueniunt: Ita in omnibus virginum monasterijs, velum an-
tè cancellos ita componatur, vt cum ad colloquendum
cum extraneis prodeunt, nunquam refigatur. Quando-
quidem ne illos viderent, non solum illud affixum, sed se-
quoque velari voluerunt.

115. Parentes tamen, fratres & sorores, fratrum quoque vxo-
res.

K

res.

*Epistola ad
Rufficum.*

res ac filios, vt aliquādo videant; si tamen soli cōpareant, ac nullos alios qui cum ipsis videantur, permittimus. Eosq; vt monet D. Hieronymus sic videant, vt per eos alios non videant, quorum vultus cordi hæreant, & tacitum viuat sub pectore vulnus.

116. Vt hæc obseruentur & perficiantur, singulis Archidiaconis negotium damus, vt confecto hoc temporis interuallo, singula monasteria vtriusque sexus, in sua regione constituta, in propria persona sua obeant, atque perlustrent, an huic constitutioni & voluntati nostræ fuerit satisfactum, nobisque seu Ordinario aut coram verbis, aut absentes scriptis referant, sicubi quid desit, aut neglectum sit.

117. Sed ne occlusa firmiter porta, fenestra aliqua aperta maneat, per quam viris aut foeminis in monasteria monialium, ac foeminis in monasteria virorum, sine legitima causa & facultate pateat intrandi via; obseruari hic volumus Constitutionem Gregorij XIII. cuius initium est, *Vbi gratia & indulta, datam Anno 1575. Idibus Iunij Pontificatus eius Anno 4. vnà cū eius declaratione quæ incipit: Dubijs quæ emergunt, data anno 1581. die 23. Decemb. Pontificatus Anno 10. quibus reuocat omnem licentiã ingrediendi monasteria monialium & virorum, ac sub grauissimis pœnis prohibet, ne habentes licentiã ab Episcopis vel Superioribus in casibus necessarijs ingrediantur monasteria monialium, nisi vrgentibus duntaxat necessitatibus, & à paucis ijsq; senioribus, ac religiosis personis comitati, prout latius in ipsa Constitutione, eiusq; declaratione, hisce decretis nostris subiunctis videre est.*

118. Si quæ sint virginum monasteria, quorum templum aut sacellum, ita constitutum est, vt Sacerdos celebraturus illud ingredi non possit, nisi ingrediendo aut trãseundo monasterij clausuram; in eatur ratio, qua vel per circuitum, vel alio modo sacerdoti in templum alia via
aperia.

aperiatur ingressus. Quod si omnino fieri non possit, nullus ibidem ad celebrandum admittatur, nisi qui aut ab Ordinario aut Vicario in spiritualibus ad hoc obtinerit facultatem. Quod si quis non obtenta hac facultate celebrare in eiusmodi loco præsumpserit, suspensionis à diuinis, & Præfecta quæ eum admiserit, excommunicationis pœnam ipso facto incurrat.

119. Sacerdos qui celebrauerit in virginum monasterijs Missæ sacrificium, nequaquam ibidem sumat ientaculum, quod quibusdam statim à peracto sacrificio ex humanitate quadam seu potius amore non sancto, ac periculosa familiaritate, citra famem ac sitim, à monialibus alicubi offerri intelleximus. Quod si sacerdos pauper sit, nec habet domi quod manducet, ideoque in eo Christum pascere cupiant: vel iubeant eum redire ad prandium, & ante cancellos ubi solent tractari hospites, religiosè eum reficiant; vel potius pecuniaria eleemosyna eius indigentia liberaliter subueniant, aut esculenta & poculenta ad hospitium eius perferri curent.

120. Tempore supplicationum seu processionum, quæ per ambitum monasterij quibusdam locis subinde institui solent, diligenter claudantur illa ambitus ostia quæ itur ad monasterij interiora: vt ne illi, qui curiositatis magis quàm deuotionis, aut pietatis causa aduenierunt, hac diuertant, ac ad penetralia monasterij curiosi peruadant.

121. Quando Sacerdos aut Confessarius ad charitatis officia ægrotantibus monialibus impendenda, monasterium monialium ingredi cogetur: Item quando medicus, chirurgus, vel alij viri ad necessariam operam in huiusmodi monasterijs præstandam, erunt admittendi, à Præfecta monasterij, & vna ex antiquioribus vel duabus, facie oretenus velatis, introducantur

& educantur; reliquis omnibus virginibus quoad eius fieri potest semotis.

112. In singulis monasterijs ad monasterij portam certus constituatur ianitor, vir moribus & aetate maturus, fidelis, mansuetus, & longanimis, cui incumbat illam semper clausam obseruare, & si quis fuerit, qui aliquem cœnobarum voluerit conuenire, id ad monasterij Præfectum deferre. In huius arbitrio erit, an admittendus sit ad colloquium Cœnobarum, quem conuentum cupiebat, an non; neque illud permittet, nisi causa vrgens & rationalis existat.

113. Si permiserit, non tamen permittetur extraneus cœnobarum quem volebat per monasterium querere; sed quæret illum ianitor, & vnà arbitrum ac testem ex fratribus, quem Superior ad hoc vocandum decreuerit, qui simul ad colloquutionis locum conuenient. In quem vsû certus in virorum monasterijs decernatur locus, qui sit in propatulo, & vbi frequens cœnobarum est transitus, sit que amplius; vt si diuersi à diuersis eodem tempore conueniendi sint, id commodè & cum honestate fieri eodem loco possit. Dura videbuntur hæc multis, sed ea facere nolentibus. Cæterùm si faciant, quæ difficilia non facientibus sunt, statim (vt testis est D. Prosper) facilia fiunt. Non ergo operis impossibilitas facit hæc dura, sed nouitas: Non quod noua præscribimus, sed quia olim præscripta, & exactissimè obseruata in dissuetudinem venerunt. Neque hîc dicatur nobis, si iste in admittendis extraneis obseruetur in monasterijs rigor, rarissimos aut nullos fore, qui monasticam professionem amplecti velint; sed certo sibi persuadeant cuiuslibet Ordinis Religiosi, quia in his & alijs se primæ suæ origini & seueritati non satis conformant; raros nunc esse qui id faciant, & si qui sint non magnos illos in religione facturos esse fructus (etiam si magni sint) quamdiu magis ad disciplinæ monasticæ remissionem, quàm illius intentionem se conuertunt. Quinimò

*Lib. 2. de
vitiis contemp.
ca. 10.*

mō certissimè intelligant, quod fugiendo mundum, mūdum ad se alliciant, omnibusque admirationi fiant. Conuersando autem cum mundo, mundani fiant, seque mundo submittendo vilescant, ac nimis despicabiles appareant.

114. Ne tempore prandij aut cœnæ ianitor aliquem intromittat, aut emittat, quem non debuisset; aut aliquid aliud vel infideliter, vel inconuenienter agat: tantisper portarum clauēs apud Prælatum vel Superiorem deponantur, idque semper fiat, quando similis posset esse occasio.

115. Si quando vel literæ, vel aliquid aliud ianitori ab extraneis tradatur, cœnobiæ alicui tradendum; id ad cœnobitam non perferat, nec contra, aliquid à cœnobitis foras efferendum, aut alicui extraneo tradendum accipiat, nisi præuio examine & consensu Prælati aut Superioris.

*In conc. pro.
uinc sub Her
mano 5. p. 10.
c. 18. Adalp.
in for. in qui.
rend. p. 495.*

116. Ut vitetur frequens extraneorum ad cœnobia accessus, Cœnobiarchæ erit visitantem diligenter examinare, causamque aduentus cognoscere, & si ipsis satisfacere possit, iisdem paucis & amice satisfacere.

117. Quod si qui fratres aliquid operis pro extraneis perficiendum suscepturi sint, non ipsi de precio cum eis conueniant, sed Superior, aut quem ille idoneum huic rei præficiet. Quod non tantum ad vitandum frequentem extraneorum ad monasteria accessum seruiet, sed & ad prohibendas fortinas religiosorum occupationes, ac ad auaritiæ & proprietatis excludenda peccata.

118. Non facile permittat Cœnobiarcha, ut fratres sui se visitantibus, vinum aut cerenisiam propinent; cum ut excludantur, qui eo solum nomine ut bibant prætextum conueniendi cœnobitas querunt, tum ut cœnobiæ satisfaciant vocationi suæ. Quia eis præscriptum est, ut doment carnem suam, abstinentia cibi & potus, quantum valetudo permittit, & ut extra horam prandij nihil alimentorum sumant, nisi cum ægrotant.

129. Quod quidem primis monasticae religionis magistris ita curae fuit, ut subditos suos non tantum intra metas sobrietatis & temperantiae continere, sed & per abstinentiae à cibo & potu semitas deducere voluerint. Ideoque eis praeter Ecclesiae ieiunia, cuius Christiano praepcepta, certa regulae suae ieiunia observanda praescripserunt. Quae quidem ab omnibus, iuxta cuiusvis Ordinis regulam ac statuta observari praescribimus.

130. Si quibus aliquando cerevisia aut vinum propinandum erit, id ex mente & voluntate Conradi, non à quibusvis fratribus, sed tantum ab Hospitario fiat.

131. Diebus Dominicis & Festis, item diebus ieiuniorum, tam illis quibus ex statuto Ordinis, quam ex Ecclesiae praepcepto ieiunandum est, & quando propter excessus suos poenitentiam agunt, nemo ad colloquendum cum religiosis, admittatur, ut vel tum saltem in quiete Deo toti vacare queant, & si in poenitentia sint, ea hoc modo magis mordeat & efficacior fiat.

132. Eo item tempore, quo solent religiosi suas habere recreationes, nullus extraneus eis misceatur, ne aut ab eis scandalizentur, aut eos scandalizent.

133. Religiosi qui in loco ubi degunt, multos habent amicos, à quibus frequenter & importunè inuisuntur, aut quos frequentius inuisere coguntur, ad aliud eiusdem Ordinis Monasterium ablegentur, ubi similis non poterit esse occasio.

134. Quod ut in posterum quantum fieri potest praevaleatur, caeteris paribus, potius assumendi erunt ad Ordinem, qui in loco ubi Monasterium situm est, nullos aut quam paucissimos habent amicos, quam qui multos & potentes ibidem amicos habent. Aliter nunc sapiunt multorum monasteriorum Praefecti, qui monasterij sui profectum in temporalibus hac ratione quaerentes, non minus temporalia quam spiritualia perdiderunt. Quod si tamen tales aliquando assumendi erunt, ad aliud eiusdem

dem Ordinis Monasterium procul ab amicis ablaſtandi mittantur. Fruſtra enim ad perfectionem vitæ Chriſtianae contenditur, quamdiu illud humani affectus vinculum non inciditur, quo quis carni & ſanguini inordinatè colligatur. Qua de re amici in receptione nouitij ne offendantur admonendi erunt.

135. Prouideat quoq; Cœnobiarcha, vt ne ſinguli fratres ſingulas habeant lotrices; ſed vel vna conſtituatur omnibus lotrix, aut potius vnus lotor; qui non à ſingulis fratribus, ſed ab vno qui omnia lauanda colliget, lauanda accipiat: vel vt fecerunt primi Ordinum initiatores, & ſicut adhuc quidam faciunt, ipſimet omnia lauanda lauent.

136. Poſtremò vt nihil hîc prætermittatur, quod ad quietem & tranquillitatem monaſticam aliquo modo ſpectat, prohibemus, ne in Monafterijs conuentus fiant, & ſtrepitus iudicarij, atque arbitramenta, quæ non rarò, vt intelleximus fieri ſolent. Nam ab huiusmodi ſtrepitu, & diuerſorum hominum conuentu, maximè cùm mulieres vanas, & earum petulantes pediffequas aliquando in eis adeſſe, & per Monafterium peruagari contingat; Monafteria volumus prorsus eſſe libera & immunia.

DE CLAVSURA ET SOLITVDINE IN

ipſo quoq; Monafterio conſtituenda.

137. Quemadmodum ad conſeruandam ciuitatem nõ ſufficit vt contra hoſtes, qui foris ſunt, firmo muniatur præſidio; niſi caueatur, vt ne in ipſa ciuitate aliqua ſint factiones, quibus concordia, & quæ eſt inter ciues animorum vnitas, ac conſpiratio diſſolui poſſet: ita ad conſeruationem monaſticae diſciplinæ, non ſolùm neceſſarium eſt, vt religioſis ad exeundum & extraneis ad ingro-

ingrediendum Monasteria certi sint limites præfixi: nisi & in ipso Monasterio omnia sint ita ordinata, vt nihil in eis reperiatur, quod internū animorum quietē ac vnionē cum Deo aliqua ratione perturbare possit. Quo in primis spectat, vt obstruantur fenestræ & foramina, si quæ sint, è quibus extra monasterium prospici possit, vel litteræ, aut quiduis aliud foris accipi aut foras mitti. Deinde vt ostia interioris clausuræ & dormitorium statis horis claudantur, & aperiantur, nè religiosi per monasterium vagabundi, & ociosi discurrant. Vt ne item extranei per templum claustrī loca intrare possint. Habenda insuper est ratio vt talis cōstituatur custos, de quo nulla possit esse suspicio, ne extraneos per templum ad colloquendum cum cœnōbitis admittat, qui etiam testimonium ab omnibus habeat, quod ipsemet hac in parte non peccabit. Curandum præterea ne cœnōbitæ vsque ad exterius templum absoluto diuino officio peruenire queant, & ibidem extraneos quos velint conueniant; multo minus vt templum exeat, & vel in ostio templi transeuntes obseruent, vel ad vicinos confabulandi gratia procedant.

128. Si quæ monasteria alant conuictores, eorum habitatio ita à cœnōbitis sit distincta, vt non secus quàm extranei cœnōbitas accedere non possint, aut cū ijs colloqui, nisi habita à Cœnōbiarcha facultate. Cuius rei cū multæ possint dari rationes, hæ sufficiant, vt ne furtiuè per illos adferri aut nunciari curent quæ Superior si cognosceret non permetteret; & ne ex ijs intelligant quid foris agatur, quia inquit D. Benedictus plurima destructio est.

129. Ijdem non admittantur, ad commune Religiosorum refectorium, nisi rarò, & in summis festiuitatibus, quando Corpori Christi sacramentaliter communicauerunt; aliàs verò loco prandeant separato. Nam vbi quotidiana laicis cum religiosis eadem mensa est facilius religiosi induunt laicorum mores, quàm vt laici eorum vi-
ta &

ita & conuersatione edificentur.

140. Super his monasterij Præfectus diligenter debet intendere, vt irreprehensibiliter viuant & Ecclesiæ præceptis pro vocatione sua satisfaciant, nihilq; committant, q̄ in scandalū monasterij quouis modo redundare possit. Si quando autem aut comedendo, aut comotando, vel quauis alia ratione peccauerint, pro modo culpæ corrigantur. Neque verò circa hoc solum, super hos debet Cenobiarchæ cura vigilare, vt à peccatis & criminibus eos contineat, verum etiam vt ad omne opus bonum illos incitet & alacriores faciat: Si sint in fundamentis fidei rudes, eos erudiat; si prouecti, eos vltius prouehat, & ad beatam vitæ consummationem facilem viam oportunè & importunè commonstret.

141. Eadem de conuicticibus virginibus apud moniales debet esse sollicitudo, & nisi perpetuam cum monialibus clausuram seruent, ac in cæteris omnibus se illis planè conforment; eadem ratione ab ijsdem separentur, & non aliter vestiantur, quàm decet virgines inter sponsas Christi versantes. Ita vt earum vestitus cum monialium vestibus materia planè conueniat, forma verò etsi non nihil dissimili, ita tamen religiosis vestibus conformi, vt cum mundi vanitate affinitatem nullam habeat, sed prorsus ab ea abhorreat: ne vel ipsas puellas in vestibus sibi cōplacentes, in vanitate mundi detineat, vel religiosas aliquas, quæ earum aspectu capiuntur, religionis suę penitere incipiat.

142. Ne pietas hæc suscipiendarum in monasterijs & educandarum puellarum, auaris in occasionem auaritiæ vertatur, aut puellis laqueum iniiciat: parentum suorum impensis puellę huiusmodi, nisi illi verè pauperes sint, vsque ad annum probationis, alantur & vestiantur: ac quotiescunque conuenire videbitur, maximè appropinquantibus annis discretionis, prudenter & circumspectè moneantur, quod nec nouitiæ nec religiosæ sint; sed quod quouis tem-

L

uis tem-

uis tempore exire vel dimitti possint; doceanturque quam ratione de genere vitæ deligendo rectè statuere certum quid poterunt.

143. Ad bonū porro solitudinis monasticę in ipso monasterio perfectè consequendū pertinet etiam silentium. Huius igitur habenda quoque diligens ratio est, curandumque ne religiosi inter se crebrius colloquantur, quàm eorū statuta permittunt, & ut non alia de re loquātur, quàm quæ eos in sancto proposito possit confirmare, & excitare.

144. Cū verò litteræ sint colloquium absentis cum absente, sollicitè aduigiletur, ne aliqui aut clam litteras ab alijs accipiant, aut ad alios perferri curent.

145. Visitentur quoque crebrò eorum cubicula; & peruestigetur, num libros aut picturas habeant, vel quicquam aliud, quod ad religiosam vitam non conducit. Displicet nobis valdè, tam paruum huius rei haberi rationem, ut nihil ferè nouarum rerum aut nugarum edatur, quin calente adhuc prælo, in monasteria inuolet, cum magno castitatis, & totius religionis damno.

146. Communis quoque totius monasterij Bibliotheca nullos habeat libros, nisi qui ad profectum religiosæ institutionis seruire possint. Si qui sint alij, religiosi parum utiles, illi ita recludantur, ut nulli eorum possit esse vsus, nisi de speciali Superioris licentia, quam non concedet, nisi certam huius concessionis vtilitatem cognoscat.

147. Ad colendam arctius solitudinem, multa vtriusque sexus monasteria, maiorum nostrorum consilio procul ab urbibus in agris & syluis fuerunt extructa, verum cū ea nunc per temporum iniquitatem, malorum hominum prædæ, & alijs facinoribus sine vlla sæpe custodia sint exposita: aut ita destructa, ut non sine maximis sumptibus restitui possint: cumque partim iisdem occasionibus, partim mala bonorum administratione, multorum res ita accisæ sint, ut vix pauculis personis sustentandis sufficiant; expedire iudicamus, & hortamur; ut religiosi
illo

illorum Monasteriorum, quorum res ita constituta est, sese eiusdem Ordinis Monasterijs in vrbibus constitutis vniant, & ex duobus vnum faciant. Aut si hoc fieri nequeat, desolata potius in vrbibus loca, si quæ comparare possint, quàm ea quæ extra vrbes habent reedificent; cum, ne ea quæ extra vrbes reedificaturi essent, iisdem periculis exponantur; tum vt ne vana æquiorum temporum expectatione in personis talis monasterij, monastica disciplina prorsus intereat & emoriatur.

DE TRADUCTIONE TEMPORIS.

148. Olim cum in Monasterijs diligentissima habebatur temporis ratio, & omne id quod à diuinis officijs sacrisque meditationibus, atque alijs spiritualibus exercitijs supererat, aut scribendis libris, aut alicui honesto & religioso operi manuali tribuebatur, vigeat in monasterijs pietas & vota cum animi hilaritate, magnoque deuotionis feruore Deo reddebantur. Nunc verò cum plerisque locis penè omne tempus, quod à decantato diuino officio superest, in ocio pereat, varia desideria, quæ ocium parturit, religiosorum occidunt animas, & multis locis vt alia taceantur, potationibus & comestationibus monastica disciplina seueritas dissoluta iacet. Quam vt pro Legationis nostræ officio restituamus: constitutam esse volumus in singulis vtriusque sexus monasterijs necessariam temporis deductionem, vt singuli religiosi, ex Superioris sui arbitrio & definitione sciant, quid qualibet hora ipsis faciendum incumbat.

149. Sit itaq; eis manè antequam ad templū veniant, paulum temporis præfixū, quo sese à somno colligant, totūq; diem atq; incubentia sibi eo die onera per singulas horas, adeoque singularum horarum momenta disponant, & quo animi feruore quæq; ad gloriā Dei ac Sanctorum eius honorem, animæque suæ maiorem beatitudinem peragere

gere velint, cum inuocatione gratiæ Dei firmiter constituant. Idque non segniter aut remissè faciant, velut rem parui momenti; sed quantacunque possunt animi alacritate; quæ tam efficax sit, vt per singula opera, perque singula dici momenta, ipsis freni & stimuli loco sit: huius quidem ad promptè faciendum opera bona; illius verò ad continendum se ab illecebris peccati, prauisque inclinationibus superandis.

150. Huius propositi paulum antè prandium, rursusque vesperi à cœna antequam cubitum vadant, à se exigant rationem, considerentque an sibi per omnia satisfecerint; an non alibi obliuione; aut negligentia aut humana infirmitate lapsi fuerint; an nihil præter expectationem occurrerit, ad quod se deprehenderint imparatos, imbecilles, inarmatos, vbi vt S. Petrus ait peregrinabantur. Contra quæ ad Dominum Deum vnicum auxiliatorem & liberatorem suum seferoto cordè conuertentes, eius præsentis auxiliium & excitantis, cooperantis, perseverantisque gratiæ præsentiam implorantes, maxima animi contentione, in seipsos exardescant, & in similes casus sese præmuniant, & manibus suis ad bellum, digitisque suis ad prælium eruditi, semper foeliciter contra hostem suum pugnent, & seipsos vincentes quotidie magis magisque proficiant:

151. Hoc qui ceu nouus tyro obseruare inceperit, mox luctam experietur, & pugnam quam antè non senserat. Nam qui ocioso viuebat animo ac inimicum non exacerbat, forsitan ei etiam seruebat; in pace erant omnia quæcunque illè possidebat. Nunc autem vbi contra illum prælium instituitur, cogitur sentire quàm multis animæ suæ regionibus, ad eoque in præcipuis eius claustris, & egressibus hostis ille, qui circuit quærens quem deuoret, castra sua posuerit, eaque se dormiente, firmissimo præsidio munerit. Videtque quàm multi sint alieni; qui insurgunt aduersus se, & fortes qui quærunt animam suam; quàm multa

multæ adhuc in se lateant animæ affectiones, rationis imperio validè repugnantes, in quibus experitur cum Dominus, vtrum custodiat viam suam & ambulet in ea, sicut fecerunt sancti Patres, an non. Contra quas nisi certare inceperit, & habere præliandi consuetudinem, nisi præseruetur singulari Dei gratia, nihil obstat, quin tradatur in manus hostium suorum, fiatque omnium peccatorum seruus & mancipium.

Allusio est ad finem c. 2. li. Iudicum, et initium 3.

152. Præter hoc exercitium opere quidem paruum & despiciabile, sed fructu longè maius ac nobilius, quam paucis explicari possit, singuli certo diei aut noctis tempore, quando id sine omni perturbatione commodissimè fieri poterit, quieta mente, animoque ab omni cura ac sollicitudine libero expendant, ad quid creati, ad quid redempti sint. Excutiant etiam quid eorum status & vocatio, quidque postulet officium quod eis incumbit; quomodo his satisfaciant, atque ad horam mortis & tremendum iudicij diem, ad reddendam de omnibus rationem sese inueniant paratos, exquirant. Et si quid sit aliud, quod cuiusque animum pro maturitatis suæ ætate innouare poterit, hoc ad consequendum hunc fructum, studiosa mentis inquisitione, in silentio secum voluant ac reuoluant. Quo in genere seruiunt omnia & singula redemptionis nostræ mysteria, vitæ item Sanctorum. Ex quibus omnibus per singulos septimanæ dies varietas esse poterit, vt vno die de Creatione, alio de Redemptione, tertio de officio proprio, quod sibi incumbit, quarto de morte, quinto de iudicio extremo, sexto de damnatorum pœnis, septimo de gaudijs beatorum, meditationem instituant. Si autem dies festus incidat, prætermisso eo quod ex ordine recurrebat, ex præsentis diei occasione, sanctæ cogitationis occasionem accipiant. Cuius meditatione exardescat ignis, qui totum hominem incendat, & ad omne opus bonum faciat alacriorem.

153. Meditationem sequatur priuata oratio, quæ ita facere:

L. 3.

pere:

pere debet viro religioso, vt eius nunquam sentiat satieta-
tem. Nam cum tota vita religiosa in exercitio fidei, spei,
& charitatis consistat, eaque nulla alia in re aut facilius
exerceantur, aut faciliori compendio maiores vires qua
oratione acquirant: prorsus manifestum est, parum in eo vi-
te esse, cui oratio non viuat. In hac religiosus omnem spem,
refugium, fiduciam, virtutem, ac fortitudinem suam ponat;
hac se lassum reficiat, hac excitet se torpentem, hac tristi-
tiam suam excutiat, tentationes vincat, virtutes acquirat;
hac gaudium suum alat, metum superet, suamque spem
confirmet, ac certam faciat. Et omnino nihil bonorum
sit, quod orationis humilitate, fide, spe, charitate, ac instan-
tia se consequi posse diffidat. Hoc qui vsu ac experimento
gustare meruit, omne tempus quamuis longum, sola ora-
tione bene locare nouit.

154. Assignabitur praeterea singulis, pro ratione tem-
poris hora vna vel plures, qua ex certis authoribus colligant,
atque in libello ad hoc conuenienti describant sententias
verbis breues, virtute graues, ad illuminandum in-
tellectum lucidas, ad defecandum iudicium probatas, &
ad accendendam voluntatem ignitas: ex quibus intelli-
gentes quae sit voluntas Dei in omnibus bona, beneplacens
atque perfecta, ex falsis vera discernant, ex veris autem &
bonis optima quaeque praeminimis eligant; & nihil faci-
ant, nisi quod Deo intus iubente didicerint faciendum,
& ad hoc ipsum tota virtute conualescant.

155. Hoc vt ordinate & maiori cum fructu faciant, ac
in omni virtutum genere sese extimulent, atque contra
vitia quaeque variasque animi perturbationes illas maxi-
me, ad quas propendent, sese salutaribus consilijs, & do-
cumentis ante diem praelij praemuniant, atque compo-
nant, a magistro suo, viro in huiusmodi exercitato, tyro-
cinij sui tempore manu ducendi sunt.

156. Non persuadeat sibi quisquam hunc laborem fru-
stra collocandum, eo quod variorum authorum libri ex-
tent,

rent, quæ ea omnia quæ ad conflictum virtutum atque vitiorum homini religioso sunt necessaria, copiosè explicant. Quisque enim suum donum habet, & alius quidem ducitur sic, alius aliter; longeque magis afficiunt, & efficacius intellectum ac voluntatem transformant, quæ quisque legendo, colligendo, & meditando quasi comedit, masticat, sibi que incorporat, ac propria & familiaria sibi facit; quàm quæ ut aliena aspicit, & ad quæ, ut ea sua faciat, sese toto animo & studio non conuertit.

157. Huic studio seruiunt in primis sacræ scripturæ libri omnes. Deinde tractatus D. D. Basilij, Hieronymi, Augustini, aliorumque Ecclesiæ Patrum, præcipuè in quibus de vita monastica, vel de virtutibus & vitijs tractat, ac nominatim moralia D. Gregorij Papæ: omnia item, exceptis Epistolis paucis, D. Bernardi opera. Huc etiam referendæ sunt vitæ Sanctorum, illorum maximè, qui religiosorum duces, & institutores fuerunt, ut est inter alias, vita S. Hilarionis, Antonij, Martini, Francisci, Fulgentij, & cæt.

158. Si præterea, vel ex lectione quæ in refectorio fit, tempore refectiois, vel ex concione, vel in consermocationibus cum fratribus, aliquid obseruatu dignum occurrerit, animumque vel ad pietatem in Deum aut proximum, vel ad amorem virtutis, aut odium iniquitatis potenter concitauerit; id magno cum fructu & spiritualis hominis profectu, in hoc libello annotabitur, ac maiori cum vtilitate, iterum iterumque, per interualla temporum legetur & relegetur.

159. Quæ quidem ut in vsum ducantur, necessariū erit, ut Praefectus, aut cui eius arbitrio hoc incūbet (quod etiā in cunctis alijs operibus & exercitijs frequenter faciendū erit) hosce libellos sæpe inspiciat, & examinet, & colloquutionis tempore à singulis exigat, quid eo die, vel ex lecta,

vel

vel audita lectione notatu dignum obseruauerit. Ad hoc enim seruiunt colloquia, quæ alibi singulis septimanis semel atque iterum; alibi quotidie instituta sunt, ut singuli à singulis adificarentur, & quisque quasi symbolum conferret, ad instituendam iucundam animi exhilarationem, in qua longè apertius & infallibilis, quàm in ebrietate vini aut quouis lusu, quisque cor suum effunderet, ac recondita animi sui secreta palam manifestaret. Ob quod vel maximè hic præsens adesse debet Præfectus, ut cuiusq; ingeniû exploret certius, & affectus percipiat.

160. Sed ut in alijs, ita in his collationibus Superiorum negligentia multum à prima origine declinatum est; ita ut alicubi non tantum vana ac otiosa, sed murmura, detrectationes, lites, aliaque, quæ fuerunt totius monasticæ disciplinæ dissolutio, loco piarum collationum usurpata fuerint. Quod religiosorum Præfecti, præscripta, vel quacunque meliori ratione reforment, vel eiusmodi colloquia prorsus tollant,

161. Poterit religiosi quoque permitti, ut aliquid eis iniungendum, certo diei tempore manibus operentur, in quo remittatur ad horam animus, non resoluatur. Vnde, ut inquit D. Bernardus, mox ut sibi, ad se ipsum redeundum fuerit visum, se faciliè expediat, sine controuersa inhihentis delectationis vel memoriæ imaginantis. Ad quod ea exercitia magis conuenire videntur, quæ cum spiritualibus maiorem habent similitudinem, & affinitatem.

162. Est aliud quod non tantum ad utilem temporis deductionem foret opportunum, sed ad corrigendam animi quoque dissolutionem valde conueniens & religiosum, atque ad erudiendam multorum intollerabilem in negotio religionis ignorantiam, necessarium; nempe ut præter institutorem monasticarum obseruationum, habeant

*Epistola de
vita solitaria
ad fratres de
monte Dei,
qua digna
est ut ab om-
nibus religio-
sis frequen-
ter legatur.*

beant religiosi Theologum, virum pium ac doctum, qui eis explicet Catechismum, casus conscientiae, sacros psalmos, aliaque quae ad monasticam eruditionem spectant: quod fieri voluit Concilium Prouinciale sub Hermanno Quinto, anno 1336. habitum. Voluit item Archiepiscopus Adolphus 3. Id ipsum, & nos cum omnibus, tum Herman. par. te 10. c. 5. pa. 394. d. Adolp. in formula inquit. vendi, pagin. 492. §. 9. ijs praecipue religiosis, qui animarum curam suscipiunt, & quibus incumbit verbum Dei praedicare, ac fidelium confessiones excipere, in virtute obedientiae praecipimus: vt ne dum caecus caecum ducit, ambo in foueam cadant, & aliorum fiant magistri, antequam fuerint discipuli. Quod si hic aliqui monasteriorum Praefecti, temporum excusare velint difficultatem, vixque esse sibi vnde viuunt, multo minus superesse vnde lectorem alant: videant illi, an ne in alijs non obstante eadem difficultate, in quibus minus oportebat, plus aequo profusiores sint. Hic itaque, si aequi & boni haberi velint rerum aestimatores, sese temperent, vt illud praestent: vel saltem ex suo Ordine, in Capitulis generalibus vel Prouincialibus, virum talem singulis monasterijs designent, qui huic muneri idoneus sit, & satisfacere possit. Quod si non tam multos in Ordine suo doctos viros inueniant, vt singulis monasterijs lectorem prouidere possint, habeant verò aliquos, vt aliquibus monasterijs prouideant, constituantur illi in monasterijs quae accommodata sint, comodoque loco sita, ad suscipiendos vicinorum monasteriorum studiosos, qui ibi aut suorum monasteriorum, aut totius Ordinis sumptibus, tanquam in seminario totius perfectionis, certis annis informentur, & instituantur. Si autem in toto Ordine suo (quod admodum indecorum esset) nullos habent, quibus huiusmodi lectionem committant, neque vlla ratione propter rei familiaris angustiam, alium non sui Ordinis sustentare in hoc officio possunt: nihil aliud restat, quam vt aliquo ex fratribus mortuo, aut ad aliud eiusdem Ordinis Monasterium ablegato, in eius locum Lectorem assumant, ac tantisper donec

nec temporis & facultatum angustia cogunt, potius aliquo fratre, quàm pio ac docto viro careant, cui vnicum hoc studium sit, vt eos doceat meditari in lege Domini, & ea quæ vocationis eorum sunt intelligere & amare.

163. Ad hanc sacram lectionem, omnes religiosi conueniant, exceptis ijs duntaxat, qui propter commissam sibi rerum sui monasterij administrationem legitimè impediuntur. Ipsi quoque Abbates, alijque monasteriorum Præfecti, cum vt subditos in officio contineant, tum vt Lectori animum addant, non indignum se putent, frequenter in auditorio comparere, & quasi vnum ex auditoribus sese præsentare.

164. Si qui ex religiosis tam peruersæ inueniantur esse voluntatis, vt sacras lectiones odiant, & ad hoc laborent, vt fratres suos ad eas odiendas inducant, illi vel procul ad alia eiusdem Ordinis Monasteria proscribantur, datis eis ad Monasterium litteris, quæ proscriptionis causam contineant; vel ita domi à reliquorum fratrum separentur consortio, vt ne sibilis aut prauis suggestionibus, fratres suos seducere queant.

Cont. Prouin. sub Herman no 5 part. 10. ca. 5 pa 394. 165. Adolescentes ingenio docili, & ad formandum facili, qui virtute totum sunt, quicquid esse possint, ab huiusmodi lectionibus sine iusta causa non impediuntur. Ex

Ibid. cap. 7. quibus si qui cum iam aliqua studiorum iecerint fundamenta, spem magnæ eruditionis dederint, vt ob hoc præceptorum suorum iudicio ad Vniuersitates mittendi iudicentur: hoc ita fiat, vt illic non alibi quàm in monasterijs, sub cura & oculis Præfectorum illius loci arcè contentæque habeantur; ne bonis ac sanctis studijs destinati, mores imbibant minimè monasticos, alioquin ab Ordinarijs contra eos procedatur.

166. Postremò cum à veteri illo religiosorum instituto, quando Monasticus Ordo, & personarum numero, & pieratis ac eruditionis claritudine erat illustris, nequaquàm discrepet scholas externis adolescentibus aperire, atque iuxta

iuxta Synodalem sanctionem, monasteria, præsertim quæ Ecclesias parochiales incorporatas habent, scholam erigere teneantur, in qua iuuentus Christiana artem legendi, scribendiq; doceatur, inq; Christianæ religionis fundamentis erudiatur: non solum pio hoc exercitio occasionem habebunt religiosi tempus bene locandi, sed & de suo Ordine, totaque Repub. Christiana optimè merèdi, multorumque animos sibi conciliandi, atque Monasteria sua eadem ratione, qua primùm fundata fuerunt in integrum restituendi. Quare cunctis monasteriorum vtriusque sexus Prælati, & Superioribus præcipimus, vt vbiunque Ecclesias parochiales incorporatas habent, Synodalibus institutis satisfaciant. Vbi verò eiusmodi Ecclesias non habent, cum occasionem & modum viderint, se instituendo iuuentutem, Ecclesiæ Catholicæ magnum præstare posse beneficium, eam minimè negligat; sed propter eius amorem, cui se totos consecrauerunt, faciant quæcunq; pro vocatione sua facere poterunt.

167. Hæc omnia quæ de temporis translatione præscripta sunt, non tantum à viris, sed etiam à sanctimonialibus & Canonissis, quatenus eis conuenire & prodesse possunt obseruentur, sitque apud eas Ludimagistra seu scholæ præfecta, quæ Latine norit, ac virgunculas iuniores sedulo in fundamentis Grammatices instituat, & ad pietatem ac Religionem formet. In vigilijs dierum festorum, ipsisque festis, Hymnos, Sequentias, Epistolam, & Euangeliū dici; alijs verò diebus Psalterium ad litteram exponat.

DE TRACTANDIS HOSPITIBVS.

168. Cum tractandi erunt hospites, ab eo qui mensæ præest, vel ab alio quem ille constituet, initio refectio- nis ex pio aliquo libello Latino vel Germanico, pro eruditione & captu hospitem, vnum caput legatur, vnde inter prandendum, aut cœnandum, piè consermocinandi sumatur occasio, ne ad ociosa aut quoc-

Synodus sub
Adolpho 3.
habita anno
1550. 28. Fe-
bruar. p. 465.
a. b. c.

peius, ad detractiones lingua ad lapsum facilis prolatur. Quod ipsum in mensa Abbatis, & cuiuscunque alterius Superioris, etiam si solus prandeat, aut coenet semper obseruetur.

169. Sit sanctum ac religiosum mensæ ornamentum frugalitas. Ebrietas verò quæ inter Christianos nec nominari debet, multò minus apud perfectionis studiosos esse, tanquam presentissimum animæ venenum, & totius religionis subuersio, nullum hîc aditum habeat; imò ne rima quidem pateat, per quam irrepere aut surrepere possit. Ideoque non admittantur potationes ad haustus æquales, neque religiosi quemquam ad largius bibendum inuitent. Quod vt facilius obseruetur, auferri ex Abbatijs & quibuscunque monasterijs volumus, omnia vasa & arma ebrietatis, vt sunt calices & magni scyphi, siue tæfacci isti sint, siue vitrei, siue argentei & inaurati, quæ omnia vendantur, & ex eorum precio emantur vel instrumenta sacra ad ornatum templi, & diuini officij maiestatem, vel pij libri, aut fiat eleëmofyna pauperibus.

170. Proscribimus ex Monasterijs, sicubi irrepsit, & ab omnium Ecclesiasticorum, imò quorumlibet Christianorum consuetudine, semotam volumus illam barbaram Bacchi cæremoniã, qua cogitur amicus hospes, si ibidem nunquam antea illi propinatum fuerit, maximè euacuare calicem vino à summo plenum.

171. Præcipimus quoque, ne tempore prandij aut cœnæ ambulatorium aliquod vitrū dari permittatur, quod singuli vel ex ordine, vel ordine incerto euacuare debeant. Sed singuli sua habeant vitra, illaque non commutent, nec ad alios transmittant.

172. Absoluto prandio vel cœna, cum homines sæculares ferè solent hospites suos à mensa stantes copiosiori vino ingurgitare, quam toto prandij vel cœnæ tempore bibitum fuerat: viri religiosi, vt religiosè & secundum faciem Sanctorum hospites suos tractent, nequaquam tunc
vinum.

vinum propinent. Huiusque præcepti inter prandendum vel cœnandum hospites suos (si expediat) admoneant, ut ne expectatione vel timore huius consuetudinis sibi nimis temperantes, sese deceptos inueniant. Turpe enim & ignominiosum nimis est, viros religiosos ac professione sanctos, in his sæculares luxu ac dissolutione superare, sibi que persuadere quod non bene tractauerint hospites, ac conuiuias, nisi illos fecerint ebrios. Qui tales sunt, cuiuscunque fuerint Ordinis, necdum religionis Christianæ fundamenta iecerunt, multo minus perfectionem aliquam consecuti sunt.

173. Cùm religiosi non solum in cella, aut in templo, vel in communi refectorio apud fratres, sed omni omnino loco ac tempore, & apud quosuis, professionis suæ debent esse memores, & ad summam vitæ perfectionem se extendere, eoque maiori contentione huc sese impellere, quo humanæ consuetudinis flumine vehementius in contraria rapi se vident; & ut hospites intelligant religionem scholam esse, in qua docetur alimenta ut medicamenta esse sumenda, & insatiabilia carnis desideria domantur: ut iuuenus eos, qui sine adminiculo hic progredi non possent, pro conuiuarum numero, certus præscribendus videtur mensuræ vini modus, quem excedere apud religiosos nunquam licitum sit, etiam si ab hospitibus vinum propinetur, & sint maxima autoritate præcellentes, qui illud propinare cupiunt. Magis enim Deus timendus est quàm homo, longeque maior ille, cuius regulam sectari & vitam imitari se profitentur, quàm mortalis homo, à quo eis vinum propinatur. Itaque mensura singulis præscribenda, heminam aut dimidium poculum non excedat, ita ut præter cereuisiam non plus vini fundatur, quàm ut si omnes æquè multum biberent, singuli tantum dimidium vini poculum bibere possent, non autem ut singuli tantum bibant. Tantum enim religiosæ recreationi, va-

*D. Benedi-
ctus cap. 40.*

M. 3.

dè sus.

*Regule puta
uit heminam
singulis fra-
tribus suffice-
re per diem.*

dè sufficere arbitramur, & quod hoc abundantius est, à malo esse videtur & ad gulam, ad cruditatem atque indigierem spectare, quæ nunquam nec in religioso, nec apud religiosos esse debent.

174. Quotiescunque hospites tractandos susceperint, nunquam tamdiu mensæ assideant, vt decantandis vespertinis precibus interesse omittant, neque vnquam ultra sesqui horam aut duas horas hospites ad mensam detineant. Vesperti verò hospites ciues, aut incolas loci, vbi Monasterium situm est, ante horam octauam domum dimittant; extraneos verò in Monasterio pernoctaturos, si ad hoc extra clausuram loca conuenientia habent, ante horam nonam cubitum ducant, vt Cellarius vel quicumque hospitibus præfuerit aut adfuerit, eadem hora cubiculum hospitem clausit, & ad dormiendum vnà cum alijs domesticis qui hospitibus adfuerint, ascenderit.

175. Si quæ mulieres in Monasterio tractandæ, ac prandio vel cœna excipiendæ erunt, tractentur in loco Collocutionis, ante cancellos, etiam in Professionum solemnitatibus, nec etiam tum sub pœnis superius positis, permittantur Monasterium ingredi, & perlustrare: Nam si viris religiosis, mulierum & virginibus monialibus, virorum conspectus semper fugiendus est, tum præcipuè fugiendus erit. Quandoquidem comptius, ornatius, maioribusque illecebris, tunc ferè ostentare sese solent, & vino plus satis calefacti, imprudenti animositate petulantius agere. Estque id ipsum verè religiosis virginibus graue admodum, vt cum perpetuò à virorum atque sæcularium mulierum conspectu abstinuerint, tum eos videre cogantur, eorumque per monasterium discursu perturbentur.

DE MONASTERIORVM OFFICIALIBVS.

176. Cùm pleraque Monasteria, etiam Abbatia, Prioratus &

tus &c. ex mala rerum temporalium administratione nō leuia passa fuerint detrimenta, cupientes huic malo aliquod adhibere remedium, eiusque occasiones quantum possumus in posterum præcauere: Mandamus ne religiosorum Officiales, vel administrationem bonorum habentes, contractus ineant, locationes, emptiones, venditiones, vel alienationem quarumcunque rerum mobilium vel immobilium faciant, nec pecuniam mutua sumant, fideiubeant, neque lucri causa negotiationes exercent, absque conscientia & consensu Superioris sui, & Conuentus. Quod si contra fecerint, contractus sit irritus, & excommunicationis sententiam, iuxta statuta Sifridi cap. 3. pag. 37. & cap. 13. statutorum Henrici Anni 1307. pag. 72. incurrant.

177. Innouamus similiter, quod sub eadem excommunicationis pœna, ab eodem Henrico in statutis Anni 1324. postridie Dominicæ Inuocauit editis, prohibitum est; Ne religiosi sui Monasterij Curtes, sub certa pensione annua conducant. Pag. 95, 96.

178. Ne qua possit esse fraus, deceptio, seu infidelitas, in Officialibus; aut si quæ facta sit, quàm primùm deprehendi possit, & minimo damno caneri: quater in anno acceptorum & expositorum, Superioribus suis, ac maioribus sui Monasterij, reddant rationem.

179. Non liceat Officialibus ratione officiorum vel ministeriorum pecuniam corradere, aut conseruare, etiam si in pios vsus conuertere velint; sed omnia in communem vsu conuertantur.

180. Sint Officiales & rerum Monasterij dispensatores, ad nutum Superioris amouibiles. Quod si Superiore exigente dispensationi suæ renunciare nolint, à proprietatis vitio sciant se non esse immunes. Ac similiter proprietatis vitium incurrunt, quādo bona communia vt propria dispensant.

181. Abbates quoque & Abbatissæ, alijq; Monasteriorū
Prafe

Præfeti, meminerint se non esse dominos bonorum monasterij, neque se pro arbitrio & voluntate sua dilargiri ea posse, sed secundum Ecclesiæ intentionem, & piorum fundatorum voluntatē dispensare. Quod si ex bonis, vel fructibus sui monasterij ditēt propinquos, vel eadem in superfluo fastuoso comitatu & famulatio, aut nimio eorum sumptu vel numero, aut aliàs inutiliter consumant; eo se præ subditis inordinatius peccare agnoscant, quod regulam quam alijs tenere debebant, sibi ipsis tenere non sciant.

182. Vt prohibeantur prædæ illæ bonorum mobilium, quæ post mortem Prælatorum, per quosdā fieri solent, vt indicat ca. 14. part. 10. Conc. Prouinc. sub Hermanno s. habiti, p. 397. Episcopus aut eius Vicarius in spiritualibus, vel is, cui hoc Episcopus iniunxerit, per seipsum accedens monasterium, in-uentariū faciat omnium bonorū, maximè pretiosorū ipsius Monasterij, & aliquot eiusdē religiosos Oeconomos cōstituat, à quibus iuramentum accipiat, de nihil alienando sine consensu ipsius, & fideliter administrando, vsque dum de Prælato prouisum fuerit. Similiter & Officiarios quoad spiritualia prius administrationem habentes, vt potè Priorem & Confessarios, & alios confirmet, & sua ordinaria auctoritate adiuuet.

*DE HIS QUÆ AD CVLTVM DEI IN
diuinis officijs, & quæ ad Sacramenta ani-
marumq. curam.*

183. Quæ hætenus digesta sunt, eò seruiunt vt Religiosi sese ab omnibus expediant, quæ quoquo modo vnionē mentis cum Deo impedire possent, & summa animi quiete diuinis vacent officijs, qui vnicus omnium monasticarum obseruationum finis & scopus est. Quæcunque igitur inferius titulo de diuinis officijs statuta sunt, ea omnia tanto diligentius seruent, quanto & ipsi ad perfectio-
rem

rem vitam magis quàm alij obligantur, & in his cultus noster immediatius circa Deum, & ea quæ Dei sunt verifatur.

184. Quod verò peculiariter ad ipsos pertinet, cum deceat religiosos vnius Ordinis, in omnibus monasticæ vitæ exercitijs esse vniformes; tum vel maximè id curandū est in diuino cultu & ritibus sacris: quare sine dilatione, commodam inter se ineant rationem, vt in his nulla inter eos sit differentia.

185. Quod in Concilio Prouinciali sub Cardinali & Legato à latere Nicolao Cusano pagin. 250 §. 15. & sub Hermannō Quinto parte 4. cap. 7. Nec non ab Archiepiscopo Adolpho 3. in statutis Synodi, anno 1549. 6. Aprilis peractæ, constitutum fuit: Ne quis fratrum Ordinum mendicantium sæcularium confessiones audire præsumat, nisi legitime & secundum formam iuris fuerit præsentatus, & de his quæ ad officium illud pertinent probè informatus, ac iudicatus idoneus; & quod Priores ac Guardiani, si non compulerint suos fratres ad ordinationis huius obseruationem, sed dissimulauerint, ab omni ministerio Ecclesiarum essent submouendi: Hoc nos innouantes ad omnes in vniuersum religiosos extendimus. Declaramus insuper atque decernimus, absolutiones Sacramentales aliter factas, nullius esse iurisdictionis, irritumque esse ac inane, quod secus super his quauis auctoritate contigerit à quouquam tentari, etiam si illi fuerint Lectores, aut in Theologia, etiam de suorum Superiorum licentia graduati, vel promoti, vel à suis magistris Generalibus vel Prouincialibus ministris, sæcularium Confessionibus audiendis præpositi, periculo duntaxat extremæ necessitatis excepto, quo cuius Sacerdoti iurisdictionis in quoslibet conceditur.

186. In Constitut. V. Vilhelmi anno 1356. facta, pag. 166. ad defensionem Censuræ Ecclesiasticæ sancitum est, ne religiosi in præiudicium Pontificalis dignitatis, & deceptio-

N

nem

Exiat hac de re Constitutio Pij 5. cuius initium est: Romani Pontificis, data anno 1571. 8. Idus Aug. Pontificat. ann. 6.

nem multarum animarum, &c. absoluerent à casibus Episcopo, cuiusque Pœnitentiarijs, reseruat, & in Synodo Diœcesana, sub Adolpho 3. anno 1549. die 2. Octobris celebrata, pag. 462. vetitum est, ne Monachi Laicos sine suorum curatorum consensu scienter communicent, sub pœnis Canonum ipso facto incurrendis. Quod cum non minori ratione de administratione extremæ Vnctionis, & multo magis de solemnizatione aut benedictione Matrimonij statuendum fuisset: ideo totum Canonē, qui habetur in Clementinis, titul. de priuilegiis & excessibus priuilegiatorum, cuius initium est, *Religiosi qui Clericis*: in quo præmissa omnia cauentur, in omnibus suis articulis obseruandum decernimus, & ne quem lateat de verbo ad verbum hic subiicimus.

Religiosi qui Clericis aut Laicis Sacramentum Vnctionis extrema, vel Eucharistia ministrare, Matrimonia solemnizare, non habita super his parochialis presbyteri licentia speciali; aut qui excommunicatis à Canone præterquam in casibus à iure expressis, vel per priuilegia Sedis Apostolicæ concessis eisdem, vel à sententijs per statuta Prouincialia aut Synodalia promulgatis, seu (ut verbis eorum utamur) à pœna & culpa absoluerent, quæquam præsumpserit, excommunicationis incurrant sententiam, ipso facto, per sedem Apostolicam duntaxat absoluedi, quos etiam locorum Ordinarij (postquam de hoc eis constiterit) excommunicatos faciant publice nominari, donec de absoluteione eorū, eis fuerit facta fides, nullo religiosi eisdem super hoc priuilegio suffragante.

187. Pro cuius decreti confirmatione facit, quod

Vide Enchiridion Feliciani de Certuris & irregularitate tit de excommunicatione Episcopali lib. 1. pa 75.

Gregorius Decimus tertius habita congregatione Cardinalium, de sententia Congregationis consultationi Archiepiscopi Mediolanensis censuit respondendum, Regularibus ex facultatibus per mare magnum, aliaue priuilegia eis concessa, non esse potestatem absoluedi, in casibus sibi ab Episcopo reseruat.

188. Quamuis Superiores regularium pro suorum subditorum

ditorum confessionibus audiendis Confessarios deputare possint, neminem tamen deputet, nisi quem seu per se, seu per alium idoneum examinauerint, omnibusque que ad Confessarij munus ritè obeundum necessaria sunt, sufficienter instructum esse cognouerint.

189. Præter ordinarium sanctimonialium Confessarium, bis aut ter in anno offeratur eis extraordinarius, ab Ordinario loci deputatus, aut saltem approbatus, qui omnium confessiones audire debeat, aut cui saltem omnes præsentare se debeant, & confiteri quæ voluerint.

190. Quam Confessionis libertatem, à virorum Monasterijs prorsus excludendam non putamus: sed vel similiter probum ac doctum virum, ad monasteria hoc nomine esse accersendum; vel religiosi qui hoc petierint, bis aut ter in anno, ut talem eius rei gratia conueniant permittendum.

191. Monialium Confessarij ordinarij, seu Rectores, ne carcant iurisdictionis potestate; legitima auctoritate instituantur, & ab Episcopo approbentur: sintque viri graues ac tales omnino, qui inter sponsas Christi, personam Christi gerant, atque officium præstent; nihilque præmittant, quod ad vitam sponsis Christi dignam, rectè formadam expedire cognouerint. Caueant ut sint eis familiares, solique cum solis prandeant, bibant, aut loquantur. Munuscula verò aut eis dare, aut ab eis accipere sibi arbitrentur esse indignum, tantumque auctoritati suæ decedere, quantum in his se demittunt. In reliquis porro statutis Hermāni 5 parte 10. cap. 8. aliisque decretis illos tangentibus sese conforment.

192. Confessarius sanctimonialium, quæ ex Monasterijs suis per Hæreticos sunt expulsæ, vel aliàs legitima auctoritate extra Monasterium suum degunt, eas non absoluat, nisi capitis saltem sui integumentum, ex regulæ ac Ordinis sui præscripto gerant; ac reliquo habitu humilitatè ac contemptum sæculi præ se ferant. Cogant etiam eas ac

Conci. Prou.
sub Herm. 5.
ca. 8. par 10.
pag 396.
Conci. Prou.
sub Adol. 3.
anno 1549. cè
lebratum, pa
455.

Ca. qui relè.
giolis, 18.
quest. 2.

nia Ordinis, paupertatem, ac sub idonea persona obedientiam, & reliqua Ordinis substantialia, ac peculiaria vota, quantum in ipsis est custodiant, habitationem etiam suam, si non in monasterijs, saltem non apud vanos ac saeculares, aut etiam apud coniugatos homines, sed apud religiosos & Deum timentes habeant, qui eas etiam auctoritate, & reuerentia sua in officio continere poterunt.

193. Nihil tam debet esse proprium religioso, quam pacem habere cum Deo, & in eius solius adiutorio habitare perpetuo. Quare omnes, etiã Laici seu Conuersi, quos vocant, & quotquot religionis habitum gerunt, si non frequentius, singulis saltem mensibus, & celebrioribus, praeterea Christi, B. Mariae, nec non praecipuorum Sanctorum Ordinis, Dioecesis, atque Ciuitatis quam incolunt, Patronorum festiuitatibus, Confessionem peccatorum faciant, & sacrosanctam Eucharistiam suscipiant; vt eo salutari praesidio, non tantum se muniant, ad omnes Daemonis oppugnationes fortiter superandas; sed & se Deo amicos faciant. Atque quod eis praecipue incumbit, tanquam Noë, Iob, & Daniel; aduersus omnes ingruentes populo Dei afflictiones, ceu firmissimas arces sese opponant, & contra inflictas ac iam immisissas calamitates, tanquam strenui expugnatores excurrant. Quod nunc eo maiori contentione faciendum est, quo quotidie magis magisque augentur afflictiones.

Page 15. 6.

194. Ministri altaris qui non sunt Sacerdotes, non tantum singulis mensibus, alijsque festiuitatibus, sed singulis etiam diebus Dominicis, secundum cap. 2. statutorum Conradi, corpori Christi communicent. Decet enim eos, qui ad Sacerdotium aspirant, & Sacerdotes facti, quotidie sacrificium Missae facturi sunt, vt frequentiori corporis Christi communione, sese ad hoc comparent atque disponant.

195. Alijs porro diebus non tantum festis, quando hoc omnibus Christianis praecipuum est, sed diebus quoque feria-

ferialibus, singuli religiosi hora conuenienti, à Præfecto eis assignanda, Missæ sacrificium audiant, & qui in hoc negligentes inuenientur, salutari afflictione puniantur, & admoneantur, quod parum religiosi sint, quamdiu ad hæc cogi debent.

196. Cùm quædam sint Virginum Monasteria, vbi diebus festis, quando omnes Christiani tenentur Missæ officium audire, subinde à nullo Sacerdote sacrificium fiat, partim negligentia Sacerdotis, qui ad hoc tenebatur, partim ob temporum iniquitatem, quod redditus, & piæ fundationes, quæ in hunc usum seruiunt, non soluantur: nos quod ex officio, cura, & auctoritate nostra erit, nihil prætermitemus, vt quemadmodum iam diu incoepimus, fundationum solutionem, quæ ex publico Ecclesiæ arario debetur, quantum possumus, promoueamus. Interim sanctimoniales virgines, & earum Præfecti suo non desint officio. Et si quis Sacerdos annuam fundationis solutionem, pro Missarum officio percipiens, officium suum præstare neglexerit: quemadmodum in Lateranensi Con^{cap. 9.} cilio de his qui horas Canonicas non recitant, definitum est; pro rata omissionis officij, fructus suos non faciat, sed eos tanquam iniuste perceptos, in fabricam ipsius beneficii restituere teneatur, & tantundem in poenam neglecti officij, in eosdem usus erogare. Si autem negligentia officij ex defectu solutionis sit, atque monasterij paupertas novos sumptus, donec fundationis solutio fiat, facere non possit; non erubescant eius Monasterij Moniales spirituales emendicare Eleëmofynam. Et si quos nouerint Sacerdotes, qui non tenentur diebus festis ex officio sacrificium Missæ offerre, aut non certo loco id facere; eosdem aut per se, aut per alios inducant, vt in suo Monasterio hoc facere velint. Qua ratione occasio esse poterit, vt Sacerdotes, qui aliàs non fuissent sacrificaturi, sacrificent. Habituræ idcirco, præter refectionem internam, ac sacrificij virtutem, etiam meritum studiosæ voluntatis, fatif-

satisfaciendi Ecclesiæ præceptis, & boni operis sacerdotis sacrificantis. Idem pro habenda concione faciant, si eam alio modo habere non possint.

Vide D. Gregor. in 40 ca. Job. li. 33. Moral. ca. 19. & 20. ubi explicat hæc verba, Nervi te sticulus eius perplexi sunt.

197. Admonitos hîc esse volumus, quosdam utriusque sexus regularium Præfectos, & Præfectas, ne plus satis pro imperio agentes, magis dominari videantur patientiæ & obedientiæ subiectorum suorum, quàm ad ædificationem & promouendam suo regimine illorum salutem, illis prodesse, eosue ad præstanda Ecclesiæ præcepta iuuare; ne gando aut non dando eis diebus quibusdam festis requiæ ab operibus externis, ut Missam audire possint, perinde ac si Ecclesiæ præceptum eorum cedere deberet voluntati, vel obedientia non ad sanctam bonæ directionis utilitatem, & ad commodum atque salutem subiectorum, canonicarumque sanctionum perfectissimam facillimamque consummationem, sed ad dominandi libidinem oblata esset: vel certè, nisi determinatio in præcepto sit, vel distinctio à Legislatore facta, eos errare pronunciamus; si Ecclesiæ præceptum Christi fideles minus ad hos, quàm ad illos dies festos colendos obligare arbitrentur, eò magis quod non illa tantùm, quæ præcepti sunt, sed & quæ consilij atque supererogationis à religiosæ perfectionis studiosis, & præcipuè ab huius vitæ directoribus, seu ducibus summa cum perfectione adimplenda sint, non ob studium duntaxat religiosæ perfectionis, sed & ad aliorum, qui in sæculo viuunt, exemplum & incitamentum; ne pro eo quod in caput esse deberent, in caudam fiant, & damnentur ab ijs, qui cum status perfectionis professionem non assumpserunt, perfectius tamen & religiosius multo Ecclesiæ præcepta obseruant, quàm ipsi qui obseruatione præceptorum non contenti, ad supererogationis opera præstanda, se sollemni professione deuinxerunt, & religiosi nomine gloriantes, in nuda perfectionis professione requiescunt.

198. Sicut apud religiosos frequentior quàm apud homines

mines sæculares debet esse corporis Christi communio, ita frequentior apud eos debet esse exhortatio, per quam cognoscant, quantumcunque in via perfectionis proficiant, semper tamen sibi superesse quod quarant (ne, ut ait D. Leo) ab itineris nondum finiti intentione cessantes, ibi incidant deficiendi periculum, vbi proficiendi deposuerint appetitum. *Serm. 2. de quadrages.*

199. Quia verò aliter docendi sunt religiosi, aliter sæculares, nec ea quæ regularibus dicenda sunt, his qui à mundo longè recesserunt, conueniunt: volumus vt omnes exhortationes, quæ ad regulares tam viros quàm mulieres fient, ad perfectionem vitæ regularis, quàm maximè ducant. Nempe vt omnes intelligant, quis sit scopus vitæ regularis, & in quibus illa consistat, quid regula quæ professi sunt, quid suæ professionis perfectio, vt obedientiæ, paupertatis, & castitatis, ac si quæ alia sint alicuius regulæ & Ordinis peculiaria vota, & præcepta, ad eorum respectiue essentiam, nec non ad communem vitam, victum & vestitum conseruanda pertinentia, ab ijs requirant: quibus illa modis lædantur, & violentur, quibus contra quàm facillimè obseruentur: quid in his Præfecti subiectis, & quid contra subiecti debeant Præfectis: Quàm multos religiosos videre est, qui huius rei negligentia, in religione non tantum non profecerunt, sed a primo feruore prorsus defecerunt: qui meritò dicere possunt, quãti sunt inter sæculares, qui audiendis sacris concionibus, quotidie panibus verbi Dei saturantur, nos autem hîc fame perimus. Singuli igitur religiosorum Præfecti, curent, ne subditi sui hac in parte sæcularibus infeliciores sint, sed singulis septimanis minimum semel, aut per ipsos, aut per alios idoneos reficiantur, & excitentur.

200. Iudicamº quoq; expedire, vt huiusmodi exhortationes, vbi cõmodè & sine magna populi offensione fieri id poterit,

1. Cor. 2.

terit, clausis fiant ostijs, omnibus omnino sæcularibus exclusis, aut ijs tantum ex speciali favore admissis, qui ad regularis vitæ institutum aspirant. Solent enim homines carnales ex huiusmodi concionibus paruum capere fructum, eo quod spiritualia non percipiant, sed fastidiant potius: & quæ summæ sapientiæ sunt, summæ arbitrentur esse stultitiæ, ideoq; despectui habeant, quod pio Concionatori non potest non graue ac permolestum esse, cuiusque linguam dicendiq; libertatem, magna cum diminutione existimationis ipsius, & audientium regularium incommodo, tardio rem atq; impeditiorem facere.

201. Huic rei accommodata esse debet lectio, quæ tẽpore prandij et cœnæ, secundum regulam ac statuta obseruanda est. Itaq; non legatur hic aliud, quàm quod ad excitandum, instruendum & reficiendum religiosorum spiritum, omnium iudicio idoneum, ac efficax habetur, quodq; auditores præcipuè dirigat ad scopum, quem sibi Ordo peculiariter præfixum habet. Libri profani profanis relinquatur, & vnà cum auctoribus suis perpetua clausura à monasterio arceantur.

202. Ne quando lectio tempore obrepat lectio, quæ non ædificet, vtile foret, vt in Capitulo generali definiretur, qui libri, pro ratione temporis per omnia totius Ordinis monasteria, refectio nis tempore, aut semper, aut in certum tempus legendi essent. Quod ad vnitatem Ordinis ac animorum conspirationem non parum conferet.

203. Lectio hæc facilis sit, & quæ etiam incipientibus utilis esse possit; nam cum sub ea etiam corporis habeatur cura, si difficilis fuerit, & intentam valde auditoris requirat attentionem, exiguo cum fructu audietur.

204. Non tantum vbi Sacerdotes & Clerici reficiuntur, hæc lectio fiat. Sed etiam vbi religiosi laici, seu conuersi sese reficiunt. Aut si eodem cum sacerdotibus loco reficiantur, sub finem aut initium refectio nis, ex pio aliquo Germanico libello, vnũ caput, aut saltem pars capituli legatur,

gatur, vnde illi spiritualem aliquam vtilitatem capere queant.

205. Nec verò publicè tantùm, sed & priuatim singulì religiosi à Superioribus suis in spiritu mansuetudinis & lenitatis, quotiescunque eius rei poterit esse occasio, admoneantur, & qua ratione seipsos ac vitia quælibet, tentationesque suas superare, atque aduersa patienti constantique animo valeant perferre, instruuntur. Cuius rei licet probationis, ac sacri tyrociniij tempore firma iacta fuerint fundamenta, non tamen in ædificium perfectum cõsurget hoc opus, nisi architectus, ea quæ superædificantur frequenter inspiciat, ac sicubi erratum esse deprehenderit, sollicitè emendari curet.

206. In Monasterijs vbi consuetudo fuit, aut alias ex regulæ vel statutorum Ordinis præscriptione obseruari deberet, vt religiosi Sacerdotes vicissim diebus Domini- cis & festis, habeant ad fratres suos exhortationem; id si- ne vlla exceptione vel excusatione nunquam intermitta- tur. Et vt res tanta non vilescat ac cõtemptibilis fiat; nul- lus hinc absit aut auocetur, multo minus quàm à pran- dio, aut cœna. In quem finem nola quæ ad Monasterij portam est, hoc tempore, non minus quàm tempore præ- dij aut cœnæ impedita sit, & porta Monasterij ne quis in- gredi possit, clausa. Ipseque Præfectus, rem se dignam in- telligat, non habita ratione dignitatis suæ, hic inter fra- tres suos, Sacerdotes, Diaconos, & Clericos, imò inter Laicos & Conuersos Monasterij sui, ab initio vsque ad fi- nem, attentum ac beneuolum se frequentissimè exhibere auditorem.

207. Cùm iuxta Apostolicam doctrinam, & Catholi-
cæ Ecclesiæ definitionem, nullus ad verbi ministerium Conci. Prox. sub Herm. 5.
seu prædicationis officium currere debeat, antequam vo- part. 4. ca. 5.
cetur, & legitima autoritate mittatur; nullus regulariũ 6.
cuiuscunque fuerit Ordinis, etiam in Ecclesijs suorum Rom. 10. Hebr. 5.
Ordinum prædicare ausit, nisi à suis Superioribus de vita, Conci. Lase-
mori-

O

mori-

vanense vlti. moribus, & scientia examinatus, & approbatus fuerit, ac
 seff. II. de mo prædicandi licentiam acceperit, & cum eadem se antequam
 do prædicandi prædicare incipiat, personaliter se coram Episcopo præ-
 di. sentauerit, ac ab eo benedictionem obtinuerit. In Ecclesijs
 Conci. Vien. cle. dudum, verò, quæ suorum Ordinum non sunt, vltra licentiam
 ca. de sepult. Superiorum suorum, etiam Episcopi licentiam habeat,
 c. excommu sine qua in huiusmodi Ecclesijs se nullo modo prædicare
 nicamus s. posse, Canonica sanctiones declarant. Hanc verò licenti-
 Quia verò, am ab Episcopo non obtineat, nisi eidem ac Synodalibus
 de hereticis. statutis, vt in Concilio Prouinciali, sub Hermanno s. ca. 11.
 & 12. parte 4. decretum est, obedientiam promiserit, quam
 vt præstare possit, statuta Synodalia habeat, eaq; frequen-
 ter legat. In quibus reliqua quæ ad religiosi Concionato-
 ris officium pertinent, præscripta inueniet. Inter quæ præ-
 cipuè illi tenenda sunt, quæ V Vilhelmus in Constitutio-
 ne, Anno 1356. postridie Dominicæ Inuocauit ædita, c. 13. pa-
 166. & Concilium Prouinciale sub Hermanno s. parte 7.
 cap. 13. 15. 16. & 17. requirunt.

208. Eadem habeatur à Superioribus ratio, circa reli-
 giosos, quibus ad sacros Ordines suscipiendos facultatem
 impertuntur, vbi non tantum de scientia, & incorruptæ
 vitæ exemplo, sed & de legitima ætate cognoscere debent,
 quo in genere frequenter illos contra Constitut. Pij II. quæ
 incipit: *Cum ex sacrorum*; peccasse compertum est.

R. ferream quo in genere frequenter illos contra Constitut. Pij II. quæ
 Nauarrus incipit: *Cum ex sacrorum*; peccasse compertum est.
 Enchirid. ca. 209. Religiosi qui officio colligendarum eleëmofyna-
 25. num. 70. rum emittuntur, quos statuta Synodalia Terminarios vo-
 c. f. Felicia cant, sint viri graues, ætate, & vita maturi, qui elapso ter-
 nus Episco- mino, mox Monasteria sua repetant. Post illum verò
 pus Sc. lensis in Enchirid. diem, atque aliàs extra tempus, vel à iure vel maiorū con-
 de irregula- suetudine, ad petendas eleëmofynas eis determinatum, pa-
 ritati. us. ca. rochialium Ecclesiarum & Capellarum Rectores, ad pe-
 14. de susp. tendam Eleëmofynam in parochijs suis (prout exigit sta-
 pag. 254. tutum Hermanni 4. s. 35. pag. 276.) eos non admittant, ni-
 ca. Cum ex- si de Ordinarij licetia, quam specialiter eis ad hoc in scri-
 co de peni- ptis habere & exhibere, eiusque Ordinationem quam eis
 & reuiss. forsi-

forſitan præſcribet, in colligenda Eleëmofyna obſeruare volumus.

210. Cùm quædam ſint Monafteria, quæ ſubiectas vel incorporatas ſibi habent Eccleſias parochiales, quibus Monafteriorum Prælati aut Præfecti, idoneum virū prouidere tenentur, qui animarum ei Eccleſiæ ſubiectarum curam ſuſcipiat; atque is in ijs, quæ ad dictam curam ſeu Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epifcopi, in cuius Diœceſi ſunt ſita, ſubſit; exceptis Eccleſijs in quibus Abbates, aut alij religioſorum Superiores, iuriſdictionem Epifcopalẽ & temporalem in Parochos ac parochianos exercēt: nullus ſiue regularis, ſiue ſæcularis eiufmodi curam ſuſcipere aut gerere audeat, qui non primò ab Epifcopo aut eius Archidiacono examinatus, atque ad prædictam curam admiſſus fuerit, eiufq; admiſſionis teſtimonium in ſcriptis obtinuerit. Illud verò non detur, niſi vt paulo ante de admiſſione ad munus concionandi dictum eſt, hæc & alia ſtatuta Synodalia habuerit, eiſque & Epifcopo obtemperaturum; ac cenſuras & interdicta, nedum à Sede Apoſtolica emanata, ſed etiam ab Ordinario promulgata, mandante Ordinario, atque ieiunia, ac dies feſtos Eccleſiæ, & Diœceſis, vbi reſidebit; in ſua Eccleſia promulgaturum ac ſeruaturum promiſerit.

211. Malum ſtamen, ex ſententia Concilij Prouincialis, quod ſub Hermanno Quinto habitum eſt, religioſos a perpetuò in Monafterijs ſuis degere, & Eccleſias parochiales, etiam eas, quæ Monafterijs eorum vnitæ, ſeu incorporate ſunt, idoneis Sacerdotibus ſæcularibus regendas committi, cum & aſſignatione portionis fruictuum, vel alioqui largitionis iuſti, & digni ſtipendij, ſeu honorarij, quæ ad vitam paſtoris, ſeu Eccleſiæ parochialis, Rectoris, honeſtè & decenter agendam, pro locorum & perſonarum conditione, iudicio & arbitrio Ordinarij ſufficiat.

c. 5 ſeſſ. 7. Conc. Trid. anno 1551. ſer. 2 poſt Dom. Inuocauit, in Synod. Diœceſ. publ. pa. 5. 1. c. d. & cap. De monachis atq; c. Extirpandæ Tit. de præbend. & dignit. & c. 1. eodẽ tit. in 6. Cõc. Prou. ſub Adolp. 3. De officiorũ perſunctione. Medio tertio. c. de cõpetentia iuſta Rectoribus Eccleſiarũ aſſignanda p. 437. b. e.

Qui religioſi 18. qu. 2. Henrici in ſtat. an. 1310. ca. 12. pag. 81.

a. c. Placuit. c. Nemo, c. De Monachis. ecc. 16. qu. 1. Gregor. Magnus, li. 3. epif. indiſt. 12 ca. 11.

b. Conc. Prou. ſub Herm. 5. parte 4. c. 18. & c. 1. de Capellis Monac. c. Adolp. 3. in mādato quod incipit. Quæ quæ diuinis legibus publ. in Synodo ann. 1550. ſer. 5. poſt Remig. p. 513. a.

212. Ut religiosi, si qui Ecclesijs parochialibus aliquando præficiendi erunt, perfectius cognoscant, quæcunque ad salutem animarum in Synodis decernuntur: decernimus etiam eos, ad Diœcesanam Synodum, vel ad Capitula Decanorum ruralium ac pastorales Synodos, in quibus Synodi Episcopales publicantur, esse conuocandos & cogendos.

213. Qui semel præsentati, & ad curam animarum admissi fuerint, non nisi causa legitima, quæ Ordinario loci, ut eius habeatur consensus, exponenda erit, ad monasterium retrahatur: cum, ut inquit Prouinciale Conciliũ sub Hermanno 5. ca. 13. parte 4. quia periculosa est frequens personarum mutatio; tum quia sæpe minus idonei idonei locum surrogari solent.

De statu Monachorum, c. Quod Dei.

214. Qui propter huiusmodi curam extra Monasteriũ suum habitare cogitur, si commodè fieri poterit, habeat vnum ex fratribus suis socium, sibi cõhabitantem, qui ei sit regularis vitæ testis, & cuius consortio ac solatio, in his quæ Dei sunt, ac regularis vitæ perfruatur.

215. Quæcunque Religiosus Ecclesiæ parochiali Præfatus, vel ex piorum oblationibus, alijsque eleëmodynis, vel pastoralibus iuribus, aut fructibus, acquirere potest, ea omnia excepto parco victu, & vili vestitu, prout religiosam paupertatem decet, cedant Monasterio, ex quo emissus fuerit, ei que si à proprietatis crimine velit esse liber, fideliter omnia tradat.

216. Quod si aliquando religiosorum aliqui ad suscipiendam animarum curam, extra prouinciam erunt mittendi; eorundem Prælati aut Superioribus præcipimus, ut in literis obedientiæ, quas super hoc eis tradituri sunt, illis iniungant, ut Ordinario loci in prædictis omnibus satisfaciant, nihilque sine eius permissu & approbatione, in his, quæ ad animarum curam spectant, tentare audeant, sed per omnia eius directioni, correctioni; Synodalibusque loci illius statutis pareant, ac sese conforment, nihilque

que quod cedat in iniuriam, aut præiudicium, pastorum committant.

217. Ne quis sit, qui curam pastorem suscepit & exerceat, & ab Episcopo aut eius Archidiacono non sit admissus; ideoque necessaria in hoc munere destitutus iurisdictione, nullam habeat in administrandis Sacramentis potestatem: iniungimus omnium religiosorum Superioribus, qui Ecclesias parochiales monasterijs suis subiectas habent, in quibus Episcopalem & temporalem in parochos & parochianos non habent iurisdictionem, vt Sacerdotes, siue Regulares siue Sæculares fuerint, curam pastorem in huiusmodi Ecclesijs exercentes, qui non fuerint ab Episcopo aut eius Archidiacono admissi, quam primùm hoc præstare curent, qua in re si negligentes fuerint, officio priuentur. Idem, eadem obligatione, curent quoque reliqui religiosorum Præfecti, qui licet Ecclesias parochiales monasterijs subiectas non habent, subditos tamen habent curam animarum, sine requisita admissione exercentes.

218. Ne religiosi extra Monasterium emissi, leues atque instabiles videantur; ac sine causa, inuiolabilis hospitij iura violare, si de domo in domum transeant; & ne contemnatur eorum prædicatio, si ad hospitem declinauerint, qui non sit bonæ existimationis: idcirco si in ciuitate aut pago ad quem proficiscuntur, non sit Monasterium aliquod virorum religiosorum, aut Xenodochium, vel honestus aliquis locus publicus, ad quem se conferre possint; diligenter in loco vnde abituri sunt inquirant, in quam domum, in proxima ciuitate, vel loco, ad quam tendunt, bonorum virorum existimatione ingredi debeant; & si possint, ad eius dominum vel inhabitatorem litteras commendatorias impetrent. In quatamen re nolimus eos nimis esse anxios aut sollicitos, neque diuinæ prouidentiae præscribere leges, aut illorum in Deum fiduciam minuere; sed, vt temeritatis excludamus præsumptionem,

Matth. 10.
Luc. 10.

occasionem damus prudentiæ, atque repetimus formam à Saluatore nostro Apostolis præscriptam, eamque Apostolicis viris proponimus imitandam. Illis quippe dictum est. *In quamcunque ciuitatem aut castellum intraueritis, interrogate quis in ea dignus sit, & quamcunque domum intraueritis, ibi manete, donec exeatis inde.*

DE EXCESSIBVS REGVLARIVM.

Concil. Trid.
sess. 6. c. 3. ab
Adol. 3. in sta
tut. Synodi
ann. 1551. pro
mulgati, pa.
§ 23. b.

219. Si quis Regularium aut cum fœminis familiariter & reprehensibiliter habitauerit, vel alia ratione extra Monasterium suum degens deliquerit; nullius priuilegij Ordinis sui prætextu tutus censeatur, quo minus ab Ordinario loci, tanquam super hoc à Sede Apostolica delegato, secundum Canonicas sanctiones, visitari, puniri, & corrigi valeat.

220. Qui verò in Monasterio degere solitus, ita deliquerit vt populo scandalo sit, & Episcopo instante intra tempus ab Episcopo præscriptum, digna pœna à suo Superiore non fuerit affectus; Superior suo priuetur officio, & delinquens ab Episcopo puniatur.

DE APOSTATIS, INOBEDIENTIBVS, ET
Ordinem mutantibus.

221. Quia Regulares de vno ad alium Ordinem translati, facile à suo Superiore licentiam standi extra Monasteria obtinere solent, ex quo vagandi & Apostatandi occasio tribuitur: declaramus quod nemo cuiuscunque Ordinis Prælatus vel Superior, vigore cuiusuis facultatis, alique ad habitum & professionem admittere possit, nisi vt in Ordine ipso ad quem transfertur, sub Superioris sui obedientia, in Claustro perpetuò maneat, ac taliter translatus, ad quæcunque beneficia sæcularia, etiam curata incapax existat.

222. Licet

222. Licet nihil sit quod Ecclesiæ faciem magis hæc tē-
 pestate deformat, eiq̄ue maiora afferat incommoda & de-
 trimenta, quàm Apostatarum à sacra religione multitu-
 do, eorumq̄ue impura vita, impiaq̄ue contra religiosorum
 Ordines ac Ecclesiã Catholicam studia: inueniuntur
 tamen multi Prælati & Superiores, quorum cōniuentia,
 facilitate, vel etiam nimia austeritate, huiusmodi Apo-
 stasiæ contigerunt, qui ociofo viuunt animo, & super in-
 teritu commissarum sibi animarum, nullo intrinsecus
 dolore tangi videntur. Quam periculosam securitatem,
 nos eò magis dolemus, quod vt intelleximus multi Apo-
 statarum Ecclesias obtinent parochiales, easq̄ue tanquã
 veri Pastores administrant, vel alias tanquam sæculares
 presbyteri, ea quæ ad curam animarum p̄tinent, exer-
 cent. Qua in re licet Decanorum ruralium, seu Archipres-
 byterorum, & Archidiaconorum, quibus his incumbit
 superintendere, & hæc præcauere, desideretur vigilantia:
 non minus tamen religiosorum Prælatos, culpandos cen-
 semus, qui oues perditas non requirunt, quas vt ad Mona-
 sterium suum ob iustas causas recipere nolint, saltem à cu-
 ra pastoralis, per quam innumera animæ ob iurisdictionis
 defectum, in interitum mittuntur, per Decanos & Ar-
 chidiaconos, in quorum regiunculis huiusmodi curas
 obtinent. (qui etiam post adhibitam diligentiam hæc ig-
 norare possunt) eos amoueri curarent. Quare per obte-
 stationem Diuini iudicij, singulos vtriusque sexus Mo-
 nasteriorum Superiores monemus, vt nihil intermit-
 tant, quod ad reducendos fugitiuos Monasteriorum,
 quibus præsumunt, facere posse arbitrabuntur; ac in reci-
 piendis quidem eis, ita disciplinæ mensuram tempe-
 rent, vt nec disciplinam sine misericordiã, nec miseri-
 cordiam sine disciplina reliquisse videantur. Vt au-
 tem cognoscant quantum hîc debeant, ante eorum ocu-
 los perpetuò versetur historia, quam de Sancti Ioannis A-
 postoli sollicitudine, & flagranti in fugitiuum adolese-
 rem

Adol. infra
 tit. an. 1549.
 pag. 445.

Adol. ibid.
 pa. 446. d.

Secundum antiquam editionem est cap. 23. tem charitate, ex Clemente recenset Eusebius, lib. 3. ca. 17. quò eos remittimus.

223. Ut manifestum fiat quo studio Religiosorum Præfecti, suo hic satisfaciant officio, & quid faciant Archidiaconi, & Archipresbyteri, quibus ex officio incumbit Apostatas Ecclesiasticis censuris, & si eas contemnant, brachio sæculari persequi, & ad repetenda monasteria sua cogere & impellere: mandamus singulis vtriusque sexus Religiosorum Superioribus, ut infra mensem exhibeant nobis aut Ordinario in scriptis nomina singulorum Apostatarum sui Monasterij, adhuc superstitem, simul & habitationis locum, ubi degunt, si eum cognoscere possint; nec non & tempus annotent, quamdiu in Apostasia fuerunt. Idemque de illis faciant, qui licet Apostatæ non sint, inobedientes tamen vel sine legitima auctoritate, extra Monasterium hærent.

Adol. in stat. ann. 1549. p. 447. a. 224. Si qui sint, quos vel propter scandalum, vel aliam iustam causam, in Monasterium vnde exierunt recipere non fuerit consultum: illi vel mittantur ad aliud eiusdem Ordinis Monasterium, vel ad ingrediendum strictiorem Ordinem inducantur.

De Apostasia c. à nobis. 225. Si autem nullatenus potuerint induci, ut resipiscant, aut toties offenderint, quod secundum regulam aut statuta Ordinis non essent recipiendi: caueant tamen Prælati quantum in se est, ne extra Monasterium relictæ, populi sint seductores, ut ne criminis huius sint participes, si quod impedire possunt non impediant. Quare expediret potius ut sub graui custodia perpetuò incarcerarentur, quam ut in sæculo relictæ totam Ecclesiam perturbent, & per omnium vitiorum præcipitia, ad maiorem suam aliorumque damnationem liberi dimittantur. Forsitan enim hæc aspera & dumosa, sed breuis poenitentiae solitudo, eos perducet ad beatam refrigerij mansionem, qui relictæ in voluntatis suæ latitudine, certò deijciendi erant in abyssum æternæ damnationis.

Cont. Tolet. ca. 6. in fine.

226. Eos

226. Eos verò qui, vt ne apprehendi possint, & monasterijs suis restitui, ad hæreticos aut schismaticos confugerunt, vt sub eorum protectione & tutela lateant, in vicinis Catholicorum locis censemus cautè & diligenter esse obseruandos, vt si quando aut sui obliti, aut de negligentia Prælatorum suorum confidentes, eò sese ad tempus conferant, ibidem præter expectationem suam apprehendantur, ac monasterijs suis restituantur.

227. Idcirco vestigia Adolphi 3. Coloniensis Ecclesiæ Archiepiscopi sequentes, per auctoritatem Domini nostri Iesu Christi, cuius causã agimus, requirimus Christianos Principes, Magistratus seculares, & quotquot potestatem coercendi malos habent, omnes vt suo ministerio ad laudem Dei, & Ecclesiæ salutem perfungentes, obstinatos Apostatas & sanctimoniales, in suis fordibus & rebellione hærentes, seductores quoque fidelis populi, eis indicatos, potenti manu capiant, tradantque suis Superioribus aut Monasterijs, pœnitentiæ saluari submittendos.

228. Porrò in vsum reuocantes, quæ ab Adolpho tertio, alijsque Ecclesiæ Coloniensis Archiepiscopis ad pœnam Apostatarum & inobedientium decreta fuerunt: præcipimus, ne quis cuiuscunque status vel conditionis fuerit, posthac monachos vel monachas fugitiuos, & extra Superiorum suorum obedientiam vagantes, quos nouerit veridica aliorum relatione, aut Superiorum testimonio, vel alio quouis modo esse tales, recipere, fouere, aut ad Sacramētum vel Ecclesiastica ministeria admittere audeat, sub pœna excommunicationis, quam ipso facto incurrant.

Adol. in censuris & decretis latis in Synodo ann. 1549. G. Aprilis habita pagina 443. d. & in stat. Synodæ anno 1543. 2. Octobris peractæ. pag. 416.

229. Ipsi quoque Religiosi, cuiuscunque authoritatis & eminentiæ fuerint, cum Religiosis Apostatis, & inobedientibus, sub eadem pœna non communicent, nisi quatenus eos conuertant, & ad pœnitentiam inducant.

230. Religiosi qui authoritate litterarum Apostolicarum, vel dispensatione in curia Romana, aut à Legato

P

vel

vel Nūtio Apostolico obtēta, prētēxūt, se extra monasteria sua posse manere; nullū ex huiusmodi litteris sentiāt patrocinium, nisi ab Ordinario loci & suis Superioribus fuerint examinata, & approbata. Aliās verò illos, haud secus quàm notorios Apostatas haberi, vitari, à magistratu sæculari capi, & Superioribus suis cum rebus omnibus quas habent tradi volumus, prout ante nos hoc fieri voluit Adolp. 3. in statutis Synodi Anno 1549. sexta Apr. habitæ p. 447. c. d.

Lib. 6 Ne
Cler. vel
Monach. c
vi periculo
sa. Adolp in
statutis anni
1549 p. 444
d.
2. Timoth. 2.

231. Cū Apostata ob pœnam excommunicationis, quam in Apostasia sua incurrunt, tanquam abscissa à corpore membra, nullum ex communibus Ecclesiæ & Ordinis sui orationibus alijsque meritis habeant fructum; sed traditi sint Sathanæ in interitum carnis, vt Spiritus saluus fiat: censemus peculiaribus orationibus in hoc eos esse adiuuandos, vt det illis Deus pœnitentiam ad cognoscendam veritatem, & respiscāt à Diaboli laqueis, à quò captiui tenentur, ad ipsius voluntatem.

232. Qua in re præcipua Superiorum debet esse virtus, & potentia: quos orationis vsu & experimento, ita decet esse familiares Deo, vt quod admonitionibus, correptionibus, & castigationibus alijsque modis, à rebellibus & obduratis subditis obtinere non poterant; hoc à suo & eorū Domino orationis instantia atque prærogatiua, se obtinere posse confidāt. Quare cū sine intermissione omnia sua opera ab oratione incipere, oratione perficere, & consummare debeāt: tū maximè, vbi post omnia quæ adhibēda erāt remedia, nihil se proficere vidēt, orationibus & ieiunijs, alijsque corporis castigationibus, se tātò magis corā Domino humiliēt, quanto magis subditos suos contra se ac Deum, cuius personam gerunt, superbix spiritu altius erectos vident; eumque instanter ex totis præcordijs suis orent, vt portas æreas obduratorum cordium conterat, & vectes ferreos rebellium voluntatum confringat, atque gloriosos terræ humiliet, & ad se conuertat.

DE CA.

DE CAPITVLO DISCIPLINAE SAC
 Capitulis prouincialibus, nec non de Visita-
 tione, & cætera.

233. Ad corrigenda verò quæ aut negligentia, aut infirmitate vel etiam malitia contra regulam & sacras constitutiones perpetrata sunt; nihil tam efficax, nihilque tam accommodatum, quàm Capitulum disciplinae, & quæ in eo ex charitate fieri debent proclamationes. Si igitur alicubi huiusmodi Capitulum neglectum iaceat, aut si rarius quàm regula aut statuta præscribunt, obseruetur; vel si quid, quod ad primam eius formam & institutionem pertinet, in eo desideretur; id omne Præfectorum aut Superiorum vigilantia, cura, & sollicitudine, quàm primùm emendetur. Qui si vel in hac, vel in quauis re alia, ad se pertinente fuerint negligentes, aut remissi in visitatione, & in Capitulis Ordinis generalibus, aut prouincialibus, vigilantanter corrigantur.

234. Caterùm, quoniam & in celebrandis prouincialibus Capitulis, & in visitandis monasterijs, temporum varietate & perturbatione quædam neglecta, quædam perturbata, & extra suum ordinem sunt constituta; vt certus hic ordo restituatur, & quæ neglecta sunt, magna diligentia obseruentur: volumus vt monasteria omnia, quæ generalibus Capitulis aut Episcopis non subsunt, infra annum à præsentis constitutione, & deinde quolibet triennio, sese in congregationes redigant, iuxta formam constitutionis Innocentij tertij, in Concilio generali, quæ incipit: *In singulis*; olim hic à Sifrido ca. 3. statutorum eius publicatam. Quod si in his negligentes fuerint, nisi nobis aut Ordinario loci omissionis huius causam, infra annum exposuerint, excommunicationis sententiam contra tales a Sifrido latam, incurrant.

pag. 36. d.

35. Et quoniam lata est hæc Diocæsis, & admodum multa in ea sunt monasteria, curæ Archiepiscopali subiecta;

subiecta, quò eorum maior possit haberi ratio, & facilius ab Archiepiscopo eorum curæ superintendi: committimus Reuerendissimi Archiepiscopi, in Pontificalibus Vicario, vt adiunctis sibi viris consilij, Diœcesin Coloniensem in certas regiones distinguat, prout monasteria, quæ curæ Archiepiscopali subsunt, requirere videbuntur, ac singulis regionibus singulos præficiat visitatores, viros Deum timentes, potentes ad docendum, & eos qui contra dicunt redarguendum; nec minus in rebus spiritualibus versatos, quàm in temporalibus prudentes, quibus incùbet singulis annis, singula monasteria, eorum inspectioni committēda, visitare, & quæ in eis correctionis & reformationis officio viderint indigere, autoritate Archiepiscopali corrigere & emendare. Facta autem visitatione ad Reuerendissimum in Pontificalibus Vicarium (cuius auctoritati in omnibus quæ ad hoc munus pertinent, eos volumus esse subiectos & obedientes) statum singulorum monasteriorum perscribent, & si Rectorem aut Rectricem loci cognouerint ab administratione penitus amouendum, vel si quid aliud magnæ difficultatis ab eis fuerit deprehensum, id eidem denunciabunt, vt is re cum Archiepiscopo communicata, quid facto opus sit pronunciet.

236. Vt Visitatores in visitatione, ea quæ sui erunt officij rectè & commodè præstare valeant, habebunt domus suæ regulam Ordinis & professionis, nec non fundamentum, & statuta domus, quam visitaturi sunt, vnà cum charta in postrema visitatione monasterio relicta; eaque omnia paulo ante tempus visitationis diligenter expendant, vt visitationem secundum hæc ipsa instituere, & visitandos reformare valeant. Quod si in regula aut statuti aliquid aduerterint, à recta ratione discrepare, aut iuri communi repugnare, hoc corrigant aut expungant.

237. In ipsa autem visitatione, hunc teneant ordinem, vt se-

vt seiunctim singulis tam Superioribus quàm subiectis, regulam per capita & numeros distinctim proponant, & an singula illa obseruentur inquirant, & ad eadem petant responsionem, quæ aut aiat aut neget, & prout data fuerit responsio, quæq; penitus inuestigent.

*Conc. prouin.
sub Herman-
no 5. part. 10.
c. 10. & part.
14. c. 6. pag.
405.*

238. Regula examinata, idem fiat in reliquis, & quod responsum fuerit per Notarium, qui sit Sacerdos aut saltem Clericus non coniugatus, vel per ipsos visitatores annotetur, & secundum ea reformationis chartam componant, cuius singuli visitatores sibi retineant exemplum.

*Adol. in stat.
Synod. Anni
1549. p. 439.
b.*

239. Vt autem hæc visitatio maiores in Ecclesia Dei possit producere fructus, & vt per eam maioribus difficultatibus communi multorum consilio conuenientissima possint adferri remedia, tenebuntur omnes visitatores, & vnà cum eis singulorum monasteriorum Rectores, ad locum à Reuerendissimo in Pontificalibus Vicario designandum, quolibet triennio conuentum facere, in quo præsidente eodem Reuerendissimo super difficultatibus occurrentibus, & restitutione disciplinæ monasticæ, consilium capiant.

240. Singulis præterea annis visitatores in suis regionibus, vnà cum Rectoribus singulorum monasteriorum suæ inspectioni commissorum, conuentum agent, & eadem de re inter se consultabunt.

241. Sicut visitatores Reuerendissimo in Pontificalibus Vicario, ita monasteriorum Rectores visitatoribus subiecti sint, ijsque quater in anno de statu totius domus suæ absolutam reddant rationem.

242. Rectores monasteriorum, quolibet mense minimum semel chartam à Visitatoribus relictam, publicè legicurent, & priuatim cum senioribus monasterij regulam, statuta, nec non constitutiones synodales aut prouinciales Archiepiscoporum Coloniensium, regularem vitam concernentes, maximeque has nostras Cõstitutiones examinent, & quæ in suo monasterio minus obser-

uari perspexerint, annotent, & de obseruatione totius vitæ religiosæ seriò cogitent, eademque omnes alij exemptorum Præfecti, in suis monasterijs obseruent.

243. In reliquis seruentur singulorum Ordinum & Monasteriorum laudabiles Constitutiones, & statuta Synodalia ac prouincialium Conciliorum, ac si quæ sint in hisce nostris decretis sub alijs titulis posita, quæ Regulares aliquo modo tangere possunt.

SANCTISSIMI D. N. SIXTI PAPÆ V. CONSTITVTIO

Contra illegitimos, legitimatos, criminosos, & reddendis rationibus obnoxios ad aliquam Religionem transire volentes, & contra Regulares absque Superiorum licentia de Prouincia in Prouinciam euntes, seu transmigrantes.

SIXTVS EPISCOPVS
SERVVS SERVORVM DEI,
Ad perpetuam rei memoriam.

V M de omnibus Ecclesiasticis Ordinibus in ea qua conuenit puritate, & dignitate conseruandis, præcipuam geramus sollicitudinem, tum verò illud præter cætera nobis cordi est, ut à Regularium personarum congregationibus, quas tanquam DEO dicatas maximè candor, sanctitasque decet, cuiuscunque criminis, aut turpitudinis labes, & scandali occasio quàm longissimè arce-

arceantur. Siquidem res ipsa nos admonet, quàm indecorum sit, & ab ea, qua diuina Maieitati, eique consecratis personis debetur, reuerentia, alienum, si eiusmodi homines, qui propter sua scelera, pœnas graues sibi in seculo propositas timent, quibus propter immunditiam, & peccata, ex quibus orti sunt, notati perpetua ignominia, ab omni mundano honore, & à paterna hereditate repelluntur, ydem omnipotenti Deo, tanquam hostie offerantur; atq; ad habitandum in domo, quam decet honor & sanctitudo, inter ministros Domini, cui seruire regnare est, ad sacras functiones quacunque profana praemia multa nobiliores, sine vllò delectu admittantur. Cum In Leuitico sepe. & 2. Paral 23. D. Leui. 21. C. & D. Leuit 2. C. & D. etiam secundum legem Moysi, immundi ab ingressu sanctuarij excluderentur, ac sacerdos habens maculam, panes Deo suo offerre non posset, nec accedere ad ministerium eius; & quod in holocaustum Domini, aut victimam pacificorum offerebatur, id immaculatum esse deberet, vt acceptabile foret, nec vlla macula esset in eo: quod si maculam habuisset, neq; offerendum, neq; acceptabile futurum esset.

Ne igitur contingat illegitimè genitos, qui vt plurimum parentum vitia, & incontinentiam imitari solent, nec pietatis studio, sed temporalium commodorum intuitu, (quia hereditates maiorum, aut dignitates aliquas consequi non possunt) ad Religionem confugiunt, vitam quam animo à Religionem alieno susceperunt, ab institutis Religiosis alienam, plerumque cum dedecore, & propriae salutis dispendio ducere, suisque corruptis moribus, & malis exemplis, quietem & statum caterorum Deo famulantium perturbare, aut hac quasi face & colluuiè ipsarum Religionum honorem, & existimationem ledi: vt denique homines, qui hac spe ad filios spurios in peccato gignendos essent propensiores, eò magis abstineant ab huiusmodi carnis flagitijs, quo sua proli hoc quoque refugium praclusum viderint: Hac nostra in perpetuum valitura constitutione districtè interdiximus, & prohibemus, ne illegitimi, procreati ex incestu, aut ex sacrilegio (quorum scilicet parentes consanguinitate, vel affinitate intra tertium

tertium gradum inuicem coniuncti fuerint, vel quorum alteruter parens castitatem Deo vouerit, etiam Apostolica, Imperiali vel Regia, aut quavis alia auctoritate, legitime, aut natalibus restituti, ad aliquam quoruncunque Ordinum, etiam Mendicantium & non Mendicantium, Fratrum, Monachorum, Eremitarum, vel Canonicorum, aut Clericorum regularium Congregationum, aut Hospitalium Religionem, neque ad habitum, nec professionem regulares recipi, vel admitti quoquomodo possint. Quod si eorum quispiam habitum post publicationem presentis Constitutionis in futurum receperit, vel professionem posthac emisserit, decernimus habitus susceptionem & professionem ex nunc, prout ex tunc, irritam, nullam & inualem, nulliusque roboris vel momenti fore, ac nullum exinde, aut ex huiusmodi voto penitus annullato, obligationis vinculum oriri posse; quinimo illos habitu regulari, ad quem reassumendum perpetuo inhabiles sint, quamprimum exui, & ab ipsa Religione eici exterminariq; debere. Et nihilominus quicumque Superiores, tam Monasteriorum, Prioratuum, Prepositurarum, Domorum, Collegiorum, & locorum regularium, quam etiam prefatorum Ordinum, Congregationum, Hospitalium, & quaruncunque Religionum Prouinciales, vel Generales, quouis nomine nuncupati, qui ex predictis incestu, vel sacrilegio genitos post dictam publicationem ad habitum receperint, vel ad professionem admisserint, excommunicationis sententiam eo ipso incurrant, à qua eorum nemo, nisi in mortis articulo constitutus, ab alio quam Romano Pontifice absolutionis beneficium valeat obtinere.

Sed ne ijs, qui in humilitatis spiritu, Deo, & Religioni seruire, et penitentiam agere in tra monasteria vel domos regulares, cupiunt, ad sanctum huiusmodi propositum via penitus praecludatur, permitimus, ut prefati illegitimi, ex dictis incestu, aut sacrilegio geniti ad habitum Conuersorum, seu famulorum in Monasterijs, vel domibus regularibus seruientium recipiantur; & in ipsis Monasterijs, seu domibus regularibus ad seruilia ministeria, viliora obsequia, humiles functiones atque abiecta seruitia admitti possint; ea tamen conditione, ut ad habitum religiosorum,

forum, vel ad professionem quam Religiosi emittere solent, e-
mittendam, nec non ad omnes non modò sacros, sed etiam mino-
res Ordines, vel ad Clericalem characterem, denique ad cuncta
Ecclesiastica officia, & functiones, & ad ascendendum ad altio-
res gradus sint eis porta perpetuò clausa, & obserata.

Quò ad reliquos verò non ex incestu præfato, nec sacri-
legio, sed ex quouis alio minus legitimo toro natos, spurios, vel
naturales, etiam ut præfertur, vel alias legitimatos, qui ob
meliores vitam frugem, Religionem ingredi cupiunt, statumus,
& ordinamus eos ad Religionem admitti non posse, aut debere,
nisi prius illorum vita & moribus diligenter cognitis, & circum-
stantijs vniuersis, qua circa idoneitatem persona attendenda e-
runt, consideratis, ac de Religionis zelo, pietate, integritate,
& doctrina fide dignis testimonijs ad eò commendati fuerint,
ad eò bonam indolem, & specimen virtutis præseferant, ac tot
merita eis suffragentur, ut defectum natalium suppleant, eorum
que receptio vniuersæ Religionis commodo & utilitati profutura
videatur. Et super hoc ipso in Generali vel Prouinciali Ca-
pitulo, matura deliberatione habita, Generalis vel Prouincia-
lis Superioris, ac Diffinitorum vnanimi consensu approbati, &
ad habitum regularem admissi extiterint: & tamen hi sic re-
cepti ad gradus, honores, & dignitates sui Ordinis obtinend. per-
petuò inhabiles, & illorum incapaces remaneāt, nisi super hoc
cum eis fuerit, auctoritate Apostolica specialiter dispensatum.
Si quis autem eorum aliàs quàm ut præfertur, recipietur, pro-
fessio similiter nulla sit, atque ipsi habitu priuari, & à Religione
eijci debeant, eorumq. receptores, excommunicatione, ut supra,
innodati ipso facto existant.

Ceterum quoniam sæpe se vitia ingerunt, & se esse virtutes
mentiuntur, ac multi decoctores post dilapidatam rem familia-
rem, & contractam ingentem vim aris alieni, aut interuersam
alienam pecuniam eorum fidei creditam, ut ratiocinia effugi-
ant; Alij post furtum, latrocinia, rapinas, homicidia, aliæque faci-
noræ patrata, etiam banniti, aut damnati, seu qui meritas pro-
prios

suis delictis pœnas metuunt, non pia intentione, sed ad euitandam legum & iudiciorum seueritatem, quia tunc in saeculo viuere non possunt: tunc demum querunt à Religione auxilium, quando aliunde illud non sperant, unde sub habitu, & nomine Religiosorum, animum Religioni inimicum, & inueterata vitia retinent, neq. alios, qui sancta uocatione uocati sunt, patiuntur tranquille diuinis obsequijs insistere, in grauem Dei offensam, Religionis opprobrium, & scandalum plurimorum: ut his quoque subterfugij & impunitatis spes omnis tollatur, auctoritate Apostolica, & tenore presentium, etiam perpetuò statuiamus & ordinamus, iuuenes, aut viros adultos, maiores sexdecim annis, non aliter in aliquam Religionem recipi posse, nec debere, nisi prius de eorum parentibus, patria, de q. ante acta vita, & moribus diligenter inquiratur, & exacturata infirmatione, & fide digna relatione compertum, & exploratum sit, eos neq. aliquorum criminum, qualia sunt homicidia, furta, latrocinia, vel alia similia, aut grauiora, reos vel suspectos existere, ut propterea dānati sint, aut ne damnentur formident, neq. ingenti ere alieno supra vires facultatum suarum grauatos, vel reddendis ratiocinijs ita obnoxios, ut ex huiusmodi causa, his, vel molestia eis iam illata, vel timendum sit ne inferatur: Nisi deniq. constet, ipsos non humana aliqua ratione, sed tantum deuotionis, & pietatis feruore, vitam Religiosam sponte, & ex animo elegisse: De q. his omnibus in Generali, vel Prouinciali Capitulo plena, & indubitata fide facta, tam Superioris generalis seu Prouincialis, quàm Diffinitorum consensu approbati, & ad habitum Regularem admissi fuerint. Omnes autem, & quoscunque, ut dictum est, criminosos, vel suspectos, aut ari alieno, ut etiam diximus, vel rationibus reddendis obligatos, ad Religionem perpetuò inhabiles declaramus. Et si qui eorum contra presentem nostram constitutionem temere admitterentur, tam susceptionē habitus, quàm professionē, & inde secuta, ex nūc, prout ex tūc pari modo irritamus, & annullamus, viribusq. & effectu

& effectu carcere decernimus: ac iubemus, eos qui sic de facto recepti erunt, habitu spoliari, & à Religione expelli: & nihilominus si expulsi non fuerint, volumus, & pariter declaramus habitus susceptionem, & professionem penitus nullam esse, & censeri, ac propterea attentam nullitate habitus, & professionis, licere quibuscunque Iudicibus, & Curijs, etiam secularibus, ad quos, seu quas spectat contra eos, ut prius, iuris & facti remedijs opportunis, ex officio, vel ad cuiuscunque instantiam, vel querelam civiliter, criminaliter, aut mixtim procedere. Quare volumus, ut cuiusque iuuenis, aut viri maioris sexdecim annis à saculo ad Religionem transeuntis, approbatio, admissio, & receptio in Generali, vel Provinciali Capitulo, ut supra ordinatum est, pro tempore fiant, necnon Religiosi sic recepti nomen, & cognomen, quibus in saculo utebatur, & patria in actis ipsius Capituli describantur, & notentur. Et insuper quoscunque Religiosos, eorumque Superiores, qui aliquas personas, ut dictum est, inhabiles post hanc Constitutionem publicatam receperint, voce actiua, & passiva, necnon officijs, gradibus, honoribus, & dignitatibus quibuscunque per eos obtentis eo ipso in perpetuum priuamus, & tam illis priuatos, quàm ad illa, & alia quaecunque imposteriorum obtinenda perpetuò inhabiles, eorumque incapaces decernimus, & declaramus.

Sed, & quia interdum Satanas in Angelum lucis se callide transfiguratur, ac per diti quidam, & facinorosi homines, quod sèpe vidimus, & experti sumus, instigante antiquo Pacis, & Religionis hoste, non veriti sunt temerario ausu habitum Religiosorum assumere, ea mente, ut veluti sub ovina pelle lupi rapaces, per dolum & insidias Christi fideles incautos, & nihil mali à Religiosis suspicantes opprimerent, siue ut post scelera perpetrata, viam faciliorem ad fugam haberent, siue ut banniti Curia secularis, qua eos propemodum interceptos persequeretur, manus effugerent, & contigit aliquando ipsos sicarios, religiosis vestibus indutos, à veris Religiosis hac fraude deceptis, intra

domos Regulares hospitio receptos fuisse; Prohibemus eodem modo atque interdiciamus, ne quis Regularis ex vna Prouincia ad aliam Prouinciam sui Ordinis transeundo, etiam in itinere intra aliquod monasterium, domum, vel locum alterius Prouinciae ad habitandum, vel tanquam hospes recipi, aut ad modicum tempus diuertere possit, nisi à Superiore eius loci ubi residet, expressam licentiam discedendi in scriptis obtentam, seu litteras obedientiae vel commendatitias secum deferat, atque exhibeat, vel nisi ita cognitus sit is, ad quos diuertit, ut de eius persona nullus omnino dubitationi, aut suspicioni locus relinquatur. Ideoq; precipimus vniuersis, & singulis locorum Ordinarijs, eorumq; Vicarijs in spiritualibus generalibus, ut per suos Officiales, Ministros vel executores curent ab omnibus personis regulari habitu indutis, quas per suas Ciuitates, vel dioceses iter facere, vel transire, & ad quaecunque hospitia, vel diuersoria se recipere contigerit, diligenter perquiri, num huiusmodi litteras obedientiae, seu commendatitias secum deferant, quod si eos dictas litteras non habere, vel ignotos esse deprehenderit, possint contra ipsos, etiam tanquam dictorum criminum suspectos procedere; & tamdiu illos sub custodia detinere, donec certa de eisdem notitia habeatur. Et tamen volumus, ut ij, qui etiam pietatis, vel hospitalitatis praetextu, regulares alterius Prouinciae ignotos, aut sine licentia, vel litteris ut supra receperint, dictas poenas priuationis vocis actiuae & passivae, nec non officiorum, graduum, honorum & dignitatum obtentorum, atque inhabilitatis perpetuae pariter incurrant. Decernentes sic in praemissis omnibus per quoscunque iudicari debere. Nec non irritum & inane si secus à quoquam quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Quocirca Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, dictorum Ordinum, Congregationum, Hospitalium & locorum Regularium apud nos, & Sedem Apostolicam protecto-
 ribus, nunc & pro tempore existētib; ac locorū Ordinarijs praefatis, per Apostolica scripta mandamus, ut eorū vnusquisq; per se, vel aliū, seu alios Cardinales quidē in sua protectionis, Ordinarij ve-
 rō in

ro in suarum Ciuitatum, diocesum, & districtuum regularibus locis, curent presentes litteras publicari, easq; perpetuo firmiter, & inuiolate obseruari; Inobedientes; censuras & penas predictas incurrisse declarando, illasq; etiam iteratis vicibus aggrauando; Inuocato etiam si opus fuerit auxilio brachij secularis.

Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon quorumcunque Ordinum, Congregationum, Hospitalium, & Religionum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis, quorumcunque tenorum existant, per qua presentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus presentis Constitutionis impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumq; totis tenoribus habenda sit in his litteris mentio specialis.

Qua omnia, quatenus eidem constitutioni in aliquo aduersentur, illorum tenores pro expressis habentes, perpetuo tollimus, annullamus, & abrogamus, ac nolumus cuiquam suffragari, aut si Superioribus, & personis dictorum Ordinum, Congregationum, Hospitalium communiter, vel diuisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Mandamus vero easdem presentes ad valuas Basilicae Principis Apostolorum de Vrbe, ac Cancellariae Apostolicae de more publicari, & affigi, illarumq; exemplis etiam impressis, Praelati Ecclesiastici sigillo, & Notarij publici subscriptione munitis, eandem fidem in iudicio, & extra illud haberi, qua eisdem originalibus haberetur, si essent exhibita, vel ostensa. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum interdictorum, prohibitionum, statutorum, ordinationum, declarationum, decretorum, voluntatum, permissionis, irritationis, annulationis, iussionis, priuationis, praeccepti, sublationis, abrogationis, & mandatorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem

Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius
se nouerit incursum. Datum Romae apud sanctum Petrum,
Anno Incarnationis Dominicae, Millesimo quingentesimo o-
ctuagesimo septimo, sexto Calendas Decembris, Pontificatus
nostri anno Tertio.

Hipp. Card. Aldobr. pro Dat.

Tho. Thom. Gualterutius.

Registrata apud eundem Thomam Secretarium.

A. de Alexijs.

Anno à Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo o-
ctuagesimo septimo, Indictione decima quinta, die uero Veneris,
vigesima septima Mensis Nouembris, Pontif. Sanctiss. in Chri-
sto Patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papae Quinti
Anno eius tertio: Retroscripta littera Apostolica affixa, lecta &
publicata fuerunt in ualuis seu portis S. Ioannis Lateranensis
& S. Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellaria
Apostolicae, & acie Campi Flora, & per aliquod temporis
spatium dimissa, per Nos Io. Baptistam Bagni, & Octauium Ta-
gliettum, S. D. N. PP. Curs.

Alex. Parabiachus
Mag. Curso-
rum.

SANCTIS.

SANCTISSIMI D. N. SIXTI DIVINA

PROVIDENTIA PAPAE V. SVPER DV-
bijs in priori Constitutione emergentibus, de admitten-
dis ad habitum & professionem regularibus,
Declaratio in forma perpetuò
valitura Constitutionis.

SIXTVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI, *Ad perpetuam rei memoriam.*

I.

D Romanum spectat Pontificem Sacrorum Canonum Conditorum, quae per eum sancita sunt, ita sua declarationis arbitrio dilucida reddere, ut inde nemini possit dubitationis scrupulus exoriri, praesertim verò salubriter cōsulare, ut cum de Regularibus agitur, qui se omnino Dei omnipotentis obsequio manciparunt, tollantur ea omnia, quae eorū sanctum Christo pie inseruiendi institutū quoquomodo valeāt perturbare. Sanè post editam nostrā Constitutionē, quae incipit: Cū de omnibus Ecclesiasticis ordinibus &c. Super modo & forma recipiendi & admit- tendi eos qui sub Religionis iugo Altissimo famulari desiderant: cum varia sint exorte dubitationes & quaestiones, eaq; postea ad audientiam nostram perlatæ, Nos ad tollendam omnem ambiguitatis occasionem, habita cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus Congregationis super Regularium negotijs & consultationibus per nos instituta matura deliberatione, de illorum consilio & assensu praesentem nostram perpetuò valiturā declarationis cōstitutionē duximus promulgandā. Cū itaq; inter alia dubitetur, num primo dicta nostra cōstitutio ubi de il

legi-

gitimè genitis loquitur, comprehendat etiam eos qui postea per subsequens matrimonium fuerunt legitimi: Nos inhaerentes Sacrorum Canonum dispositioni auctoritate Apostolica tenore presentium

2. Declaramus illegitimè natos ex ijs parentibus, inter quos tempore, quo ipsi geniti sunt, matrimonium ritè consistere poterat, secuto postea matrimonio legitimos effectos sub dicta Constitutione minimè comprehendi, sed eos tam quoad emittendam professionem, quam quoad consequendos gradus, honores & dignitates sui Ordinis, equo iure cum illis qui ex matrimonio legitimo & constanti nati sunt, censendos esse.

3. Illegitimos verò etiam ex soluto & soluta, qui antequam nostra constitutio emanaret professi, vigore seu prae-textu privilegiorum aut indultorum Apostolicorum cuius Ordini, Religioni, Monasterio, aut Congregationi eorumve Superioribus in genere vel in specie concessorum eo ipso per ingressum religionis, vel per eosdem Superiores siue alios quoslibet etiam Sedis Apostolicae de latere legatos, aut alios officiales vel ministros quavis praeceminentia vel auctoritate etiam Apostolica fungentes, aut facultate suffultos legitimi, aut ad gradus, honores & dignitates habitati, seu reintegrati, & illis aliàs perfuncti sunt; Volumus post hac non obstantibus quibuscumque, tam antiquis privilegijs, aut litteris Apostolicis, quam alijs indultis seu declarationibus, etiam si illa per nos post dictam constitutionem nouissimè edita fuisse asserantur, honores, gradus, aut dignitates huiusmodi obtinere non posse, ac dispensationes & legitimations quascumque eis nullatenus suffragari, nisi specialiter & nominatum cum eorum singulis fuerit super natalium defectu ad honores, gradus & dignitates obtinendas ante vel post ingressum Religionis per Rom. Pontificem immediatè, vel de eius speciali mandato dispensatum, deque dispensatione seu mandato per litteras Apostolicas, seu in forma Breuis, vel saltem per patentes litteras Cardinalis Protectoris de ipsius Roman. Pontificis voluntate fidem facientes legitime constititerit.

4. Eos pariter qui tempore publicationis nostrae constitutionis in

nis in suis Religionibus sine huiusmodi speciali Rom. Pont. dispensatione officia, honores & dignitates habebant ad vitam, eo ipso ab illis amotos & absolutos harum serie declaramus. Ad tempus autem illa obtinentes permittimus in sua administratione usque ad finem sui temporis conseruari: ita tamen ut in posterum nec tempus ordinarium eis prorogari, aut extendi, neque ipsi ad alias non modo similes, verum etiam neque ad inferiores, aut altiores & maiores dignitates, honores, gradus ascendere possint, perinde ac si id ipsum in prefata nostra Constitutione ab initio expressum fuisset.

5. Ne tamen huiusmodi Religiosi in liberalium artium, ac presertim sacra Theologiae studijs, & Religiosis profectibus se-gniores fiant, atque eorundem pia studia refrigescant, eos nosse volumus, quod si ipsorum quispiam eximia doctrina vitaeque & morum sanctitate excellere reperietur, de quibus eorum probitate & praclaris meritis Ordinum Protectores eam apud nos fidem fecerint, ut non immerito sperari queat, eorum doctrinam & operam ipsi Ordini & sanctae Dei Ecclesiae vsui & commo-
modo futuram, tunc demum indulgentiam & benignitatem nostram facile experientur.

6. Quoniam vero à multis quaesitum est sub nomine honorum, graduum & dignitatum à quibus illegitimi penitus excluduntur, quid potissimum sit intelligendum: Declaramus hac in re, de qua nunc agitur, Appellatione dignitatum, honorum, graduum, debere intelligi Praepositatus, Abbatatus, Prioratus, Guardianatus, Custodiatatus, Prouincialium, ac Generalium Superiorum officia, & alia his similia cum honore & superioritate coniuncta.

7. Ab officijs autem oneris veluti lectoris, confessarij, Auditorum & sacrae Theologiae magistris, Regentis, Praedicatoris verbi Dei, & ceteris huiusmodi, immò etiam à voce actiua, à sacris Ordinibus suscipiendis, ipsorumque ministerio ipsos illegitimos, dummodo ex sacrilegio vel incestu geniti non sint, nequaquam arce-
mus.

R

S. Cum

8. Cùm verò in quibusdam Religionibus Capitula prouincia-
lia aut nunquam, aut non quotannis, sed rarius celebrentur:
quedam etiam Monasteria, aut domus huiusmodi in remotissi-
mis regionibus hereticorum, aut infidelium tyrannidi finiti-
mis sita sint: ne ij, quos extra Capitula ad habitum, vel profes-
sionem regulares admitti prohibuimus, tempus celebrandis
Capitulis præfixum nimis diu expectare, aut ad ea cum maxi-
mo incommodo accedere cogantur, concedimus & indulge-
mus.

9. Vt in qualibet Prouincia saltem duo, vel si commode fieri
poterit, tria, aut plura monasteria seu domus regulares depu-
tentur, quarum seu quorum Superiores infra annum saltem
adinquisitionem super nouitijs faciendam, & ad ipsos Religio-
sos iuxta formam præfata constitutionis recipiendos, & ad
alia quæ in ipsa constitutione continentur peragenda insimul
congregentur.

10. Quod si paucitas, aut nimia distantia monasteriorum ne
id quidem patiatur, saltem tribus ex antiquioribus Patribus
vnius Monasterij, aut domus eius Prouincie huiusmodi facul-
tas & auctoritas per Capitulum Generale scilicet Monacho-
rum, vel Prouinciale Mendicantium & reliquorum Regulari-
um eius Ordinis demandetur.

11. Verùm in ijs Monasterijs, domibus & locis regularibus,
qua aut nondum in Congregationes redacta, aut aliàs nulli Pro-
uincie subiecta sũt, statumus vt trina Capitula Conuētualia tri-
bus distinctis cum intervallo saltē decem dierũ vicibus celebra-
ta, eandem in recipiendis Nouitijs per trinas huiusmodi distin-
ctas vices approbatis habeant auctoritatem, quæ per nostram
Constitutionem Capitulis Prouincialibus est attributa.

12. Neque verò si in Generalibus vel Prouincialibus Capitu-
lis aliqui vocales desint, nec si à definitorum consensu aliquis
discrepauerit, idcirco receptio religiosorum retardari, impediri,
aut impugnari debet: sed satis esse volumus, si vocalium &
suffragiorũ numerus legitimus à iure, vel per cuiuscunque Or-
dini

divinis statuta praesertim interuenient. Et quod de Capitulo Provinciali aut Generali dictum est, idem iuris statuimus si quae Religiones non Capitularum sed Congregationum, aut dietarum, vel alio quouis nomine uti reperiuntur.

13. Quod autem pertinet ad professionem tam illegitimum, quam eorum qui post xvi. aetatis annum expletum regularem habitum susceperunt, quia tunc demum verè & propriè religiosi effici dicuntur cum professionem emittunt; Declaramus eos qui ante praedictam nostram editam Constitutionem habitum susceperint, & post ipsius promulgationem cupiunt profiteri, non aliàs ad professionem admittendos esse, quam facta inquisitione, & seruata forma in ipsa constitutione praescripta, & eorum, qui post dictam promulgationem etiam ignoranter non habita dicta inquisitione, & non seruata forma ad professionem admisi fuerint, professionem nullius esse roboris & momenti. In oblati autem & Conuersis professionem emittentibus satis erit si quo ad mores, & statum personarum ipsa inquisitio fiat.

14. Sed cum eadem ratio vigeat in tacita professione emittenda, qua militat in expressa, statuimus, quod in quibusvis Ordinibus & religionibus, neque etiam tacita professio quorumcunque religiosorum induci possit, nec inducta intelligatur, nisi in receptione constitutionis forma seruata fuerit.

15. Si quis verò ante editam nostram Constitutionem iam tacite professus, expressè cupiat profiteri, vel si quis apostata ad suam Religionem redire voluerit, inquisitio & forma praescripta non erit necessaria, nisi vel de moribus, statu & qualitate personae, vel de validitate ipsius tacitae professionis dubitatio aliqua oriatur.

16. In ijs autem qui in locis à sua patria longissimè remotis degentes, vel quorum patria ab Haereticis vel infidelibus miserè oppressa detinetur, voluerint se diuinis obsequijs sub regulari habitu dicare, ut in hoc quoque Sedis Apostolica benignitas elucescat, quae cunctos mortales, praesertim verò exteros ex longinquis regionibus ad eam assidue confluentes materno sin-

libenter amplectitur, sancimus exteros huiusmodi & aduenas, quamuis non liquidò constet de ijs omnibus quæ in constitutione nostra requiruntur, tamen si diligentia adhibita nihil appareat, quod eos impediatur, habiles reputandos esse.

17. Quòd si quis antè vel post Constitutionem ipsam professus ad sacros Ordines vel ad honores, gradus & dignitates promotus existat, & postmodum in eo natalium defectum, aut criminum in dicta Constitutione nostra expressorum notam, quæ prius ignorabantur detegi contigerit: Decernimus eum statim post huiusmodi defectus notitiam habitam non aliàs quàm iuxta formam ipsius constitutionis ad honores, gradus & dignitates, aut ad executionem sacrorum Ordinum admitti debere.

18. Contra criminosos verò, quorum professio eadem constitutione nostra irrita declaratur, ac propterea iudicibus & curijs secularibus procedendi facultas conceditur; tunc demum id locum habere volumus, & non aliter, cum actis publicis constituerit ipsos iudices & curiam secularem ante susceptionem habitus de ipso crimine aduersus eos accusationem suscepisse, vel inquisitionem instituisse.

19. Cæterum quæ à nobis circa Religiosos viros in præfata constitutione sancita sunt, ea nequaquam volumus ad moniales nunc extendi.

20. Postremò dum interdiciamus ne quis regularis alterius Prouincia intra aliquod Monasterium, domum, vel locum alienæ Prouincia, etiam tanquam hospes, & ad modicum tempus recipi possit, nisi à Superiore loci ubi residebat, & à quo discessit licentiam expressam in scriptis exhibuerit, vel nisi satis cognitus sit; obseruari volumus non solum in religiosis itinerantibus de vna in aliam Prouinciam, sed in ijs quoque qui proficiuntur de vno in aliud eiusdem Prouincia monasteriũ tã sui quàm alterius Ordinis. Quod si dicerent se ad Apostolicam Sedem confugere ob grauamina à suis Superioribus sibi illata, & ideo ab ipsis Superioribus licentiam, & literas obtinere non potuisse, non propter
ea villo

ea vlllo modo recipi valeant, nisi fide dignorum testimonio de petita ab ejs licentia; & per suos superiores denegata constiterit.

21. In Alma verò Vrbe nostra Religiosi aduena & peregrini de grauaminibus sibi illatis conquerentes nullibi sine huiusmodi litteris, aut licentia recipiendi erunt, nisi prius ad Congregationē dictorū Cardinaliū super negotijs Regulariū à nobis deputatorum, vel ad suos Protectores remittantur, vbi ipsis auditis pro rerum & personarum qualitate quid agendum sit statuetur.

22. Reliqua autem in priori nostra Constitutione contenta, quæ in presentibus litteris non declarantur, Volumus perpetuò firma & valida, & in suo robore permanere; ac ab omnibus ad quos spectat inuiolabiliter obseruari.

23. Et si quid à nobis alicui Ordini aut Religioni præter aut contra præfata constitutionis formam post illius editionem circa recipiendos extra capitula Nouitios, aut alias indultum aut concessum fuit, id omne ac de super confectas litteras prorsus reuocamus & annullamus, ac ad terminos præsentis constitutionis reducimus, & alias nemini volumus suffragari.

24. Decernentes sic in præmissis vniuersis, & singulis per quoscunque Iudices ordinarios & delegatos etiam causarum sacripalatij Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales sublata eis & eorū cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate in quauis causa & instantia vbiq; iudicari & definiri debere: Nec non irritum & inane si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Nō obstantibus præfata & alijs constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, nec non quorumcunque Ordinum tam mendicantium quàm non mendicantium Religionum ac Monasteriorum etiam eorum quæ Ordinum capita dicuntur, Prioratuum, Dommorum & quorumuis Regularium locorum iuramento confirmatione Apostolica vel quauis firmitate alia roboratis statutis, cōsuetudinibus, stabilimentis, vsibus & naturis quæ nunc cunq; tempore obseruatis, nec non fundationibus eorundem, alijs quoq; pri-

*uilegijs, indultis, exemptionibus & litteris Apostolicis illis omni-
 bus ipsorumque Superioribus Generalibus, vel Prouincia-
 libus, Conuentibus, Capitulis, fratribus & personis per quos-
 cunque Roman. Pontific. praedecessores nostros ac nosmeti-
 psos etiam post primò dicta nostrae constitutionis publicatio-
 nem & praefatam Sedem etiam per modum statuti perpetui,
 ac initi & stipulati contractus seu quasi, necnon motu, scientia
 & potestatis plenitudine similibus, ac etiam consideratione,
 intuitu, contemplatione, vel ad instantiam Imperatoris, Regum,
 Ducum, aliorumque Principum, sanctaeque R. E. Cardinalium,
 ac de eorum consilio & assensu etiam consistorialiter
 habito, quomodocunque ac sub quibusuis tenoribus & formis,
 necnon cum quibusuis restrictiuis, restitutiuis, praeseruatuiuis,
 annullatiuis derogatorijs, derogatorijs, alijsque efficaciori-
 bus, efficacissimis & insolitis clausulis, necnon irritanti-
 bus, & alijs decretis quomodocunque concessis, confirma-
 tis, & etiam iteratis vicibus extensis & moderatis, etiam si
 in eis ac statutis, stabilimentis & foundationibus praefatis cauea-
 tur expresse, quòd nunquam eorum priuilegia & indultare-
 uocata vel moderata aut immutata intelligantur, nec illis in
 toto vel in parte derogatum censeatur per quascunque litte-
 ras etiam derogatorijs derogatorias, ac alias fortiores
 & efficaciores clausulas in se continentis, nisi illorum ac eti-
 am certarum specialium litterarum Apostolicarum inde
 confectarum verè, non autem per clausulas generales vel spe-
 ciales idem importantes inserto tenore, ac de simili Cardinalium
 consilio, quodq; sepe in huiusmodi derogationibus & alijs di-
 spositionibus censeatur apposita clausula, quòd tunc deum
 nec aliter, nec alio modo effectum sortiantur, cum Superiorum
 capitulorum & conuentuum praefatorum ad id accedat assen-
 sus, quodq; derogationes & alia dispositiones huiusmodi aliter
 effectum non habeant nisi consistorialiter facta & per trias
 distinctas litteras eundem tenorem continentis tribus distin-
 ctis vicibus superioribus Capitulis & Conuentibus praefatis
 fuerint.*

fuerint intimata, eorumque pariter ad id expressus accedat assensus: aliter verò facta viribus & effectu omnino careat, ac Superiores Capitula Conuentus & alia persona prefata ad parendum illis & decretis de super processibus, eorumque, executoribus & subexecutoribus, ac ipsorum mandatis, & monitionibus minime teneantur: sed literarum huiusmodi executionem omnino impedire nec ratione resistentia censuris Ecclesiasticis, etiam per ipsos executores vel subexecutores latis inmodari possint. Quibus omnibus etiam si alias de eis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, idem importantes mentio seu quavis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi ac si de verbo ad verbum insererentur presentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes harum serie specialiter & expresse derogamus, & quatenus effectum presentium quoquomodo impedire, vel retardare, vel illis obesse possent, ea omnino tollimus, & abrogamus, ceterisque contrarijs quibuscumque. Vt autem presentes littere omnibus plenius innotescant, mandamus illas ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe & in Cancellaria Apostolica, necnon acie Campi Flora publicari, earumque exemplar de more affigi: Volumusque & decernimus ut ipsarum presentium exempla etiam impressa, manuque Notarij publici, & sigillo Prælati Ecclesiastici aut illius curia obsignata eandem ubique locorum fidem faciant, quàm ipsæ presentes facerent si essent exhibitæ vel ostensa. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum declarationum, voluntatum, permissionis, concessionis, indulti, statuti, sanctionis, Decretorum, derogationis, sublationis, & abrogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursum. Datum

Roma.

Roma in monte Quirinali anno Incarnationis Dominicae
Millesimo quingentesimo octuagesimo octavo, duodecima
Calendas Nouembris, Pontificatus nostri Anno Quarto.

E. Card. Prodat.

I. Ang. Papius.

Registrata apud Io. Angelum Secretarium.

S. de Vrfinis.

Anno à Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo octuagesimo octavo, Indictione prima, die verò septima Mensis Nouembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris & Domini Nostri Domini Sixti diuina prouidentia Papa Quinti, Anno Quarto: Retroscripta littera Apostolica affixa & publicata fuerunt in valuis Basilicarum Sancti Ioannis Lateranensis, & Sancti Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellaria Apostolica & aciei Campi Flora, vt moris est per Nos Ioannem Baptistam Bagni & Octauium Tagliettum, S. D. N. PP. Curs.

Alex. Parabiachus
Mag. Curforum.

IN SEX

IN SEXTO TIT. DE
STATV REGVLARIVM.

Periculoso & detestabili quarundam monialium statui (qua honestatis laxatis habenis, & monachali modestia, sexusq; verecundia, impudenter abiectis, extra sua monasteria nonnunquam per habitacula secularium personarum discurrunt, & frequenter inter eadem monasteria personas suspectas admittunt, in illius, cui suā integritatē voluntate spontanea deuouerunt, grauem offensam, religionis opprobrium, & scandalum plurimorum) prouidere salubriter cupientes presenti Constitutione perpetuo irrefragabiliter valitura, sancimus, vniuersas & singulas moniales presentes atque futuras, cuiuscunque religionis sint vel Ordinis, in quibuslibet mundi partibus existentes, sub perpetua in suis monasterijs debere de cetero permanere clausura: ita quod nulli earum religionem tacite vel expresse professæ, sit vel esse valeat quacumq; ratione vel causa (nisi forte tanto & tali morbo euidenter earum aliquam laborare constaret, quod non posset cum alijs absq; graui periculo seu scandalo commorari) monasteria ipsa deinceps egrediendi facultas: nulliq; aliquatenus inhonesta persona, nec etiam honesta (nisi rationabilis & manifesta causa existat, ac de illius, ad quem pertinuerit, speciali licentia) ingressus vel accessus pateat ad easdem: ut sic à publicis & mundanis conspectibus separata omnino seruire Deo valeant liberius, & (lasciuendi oportunitate sublata) eidem corda sua & corpora in omni sanctimonia diligentius custodire.

Sane ut hoc salutare statutum commodius valeat obseruari, districtius inhibemus, ne in monasterijs Ordinum non mendicantium, aliqua recipiantur de cetero in sorores, nisi quot poterunt, de ipsorum monasteriorum bonis siue prouentibus absq; penuria sustentari: si secus actum fuerit, irritum decernentes.

Verum quando Abbatissa vel Priorissa cuiusuis monasterij, pro feudo quod Monasterium ipsum tenet ab aliquo Principe seu domino temporali, sibi debeat homagium, vel fidelitatis sacramen-

cramentum prestare (nisi quod per procuratorem illud praestet, possit efficere apud eum) de monasterio cum honesta & decenti societate exire poterit eo casu licenter, homagio facto quam primum commode poterit, seu fidelitatis praestito sacramento, ad ipsum monasterium è vestigio reuersura: sic quod in fraudem residentia siue mora claustralis nihil fiat omnino.

Porro ne moniales causam seu occasionem habeant euagandi, Principes saeculares ac alios dominos temporales rogamus, requirimus & obsecramus per viscera misericordiae Iesu Christi, eisdem in remissionem peccaminum nihilominus suadentes, quod Abbatissas ipsas, & Priorissas, ac moniales quascumque, monasteriorum suorum curam, administrationem, negotiaue gerentes, quibuscumque nominibus censeantur, per procuratores in suis tribunalibus seu curijs litigare permittant: ne pro constituendis procuratoribus (qui a tornati in aliquibus partibus appellantur) seu alijs huiusmodi easdem oporteat euagari. Si qui verò contra praesumpserint, exhortationi huiusmodi rationabili atque sancta obtemperare nolentes, cum sit iuri contrarium, quod mulieres (praesertim religiosa) per seipsas litigare cogantur, & à via deuiet honestatis, & periculum animarum inducat, ad hoc per suos ordinarios Ecclesiasticos censura Ecclesiastica compellantur. Episcopis autem & alijs Prelatis superioribus & inferioribus quibuscumque, iniungimus, quod & ipsi causas seu negotia, quae praefata moniales habebunt agere, coram ipsis, aut in curijs eorundem, siue sint homagia, fidelitatis sacramenta, lites, vel quicquid aliud, ipsa per procuratores earum fieri faciant & tractari.

Et quoniam parum esset condere iura, nisi essent qui ea executioni debite demandarent; Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis vniuersis districtè in virtute sanctae obedientiae, sub obtestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis aeternae praecipiendo mandamus, quatenus eorum quilibet in ciuitate ac diocesi propria in monasterijs monialium sibi ordinario iure subiectis, sua; in ijs verò, quae ad Romanam immediate spectant Ecclesiam, eadem Apostolica auctoritate; Abbates ve-

rò &

et alij tam exempti quam non exempti Pralati, Ecclesiarum, Monasteriorum, et Ordinum quorumcunque, in monasterijs huiusmodi sibi subiectis de clausura conuenienti, ubi non est, ipsorum monasteriorum expensis & fidelium elemosynis, quas ad hac procurent diligentius facienda, & de ipsis monialibus includendis, quãprimùm cõmodè poterũt prouidere, procurẽt: si diuina ac nostra indignationis voluerint acrimoniam euitare: contraditores atque rebelles per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compeſcendo: inuocato ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachij secularis. Per hoc autem in monasterijs exemptis Ordinarij locorum, quo ad alia, nullam sibi credant iurisdictionem vel potestatem aliquatenus attributam.

INNOCENTIVS III. IN CONCILIO LA-

TERANENSI CAP. XII. ET LIB.

III. Decretal. de stat. monachorum.

In singulis regnis siue prouincijs fiat de triennio in triennium, saluo iure diocesano Pontificum, commune capitulum Abbatum atque Priorum, Abbates proprios non habentium, qui non consueuerunt tale Capitulum celebrare, ad quod vniuersi conueniant, prae petitionem canonicam non habentes, apud vnum de monasterijs ad hoc aptum, hoc adhibito moderamine, vt nullus eorum plus quam sex euectiones, & octo personas adducat.

Aduocent autem charitatiuè in huius nouitatis primordijs duos Cisterciensis ordinis Abbates, vicinos ad prestandum sibi consilium & auxilium opportunum, cum sint in huiusmodi capitulis celebrandis ex longa consuetudine plenius informati. Qui absque contradictione duos sibi de ipsis associent quos viderint expedire. Ac ipsi quatuor praesint Capitulo vniuerso, ita

quod ex hoc nullus eorum auctoritatem prelationis assumat: unde, cum expedierit, prouida possint deliberatione mutari.

Huiusmodi uero capitulū aliquod certis diebus continuē iuxta morē Cisterciensis Ordinis celebretur, in quo diligēs habeatur tractatus de reformatione Ordinis, & obseruātia regulari: & quod statutum fuerit, illis quatuor approbantibus, ab omnibus inuolabiliter obseruetur, omni excusatione & contradictione ac appellatione remotis, prouiso nihilominus ubi sequenti termino debeat capitulum celebrari: & qui conuenerint, vitam ducant communem, & faciant proportionabiliter simul omnes communes expēsas: ita quod si nō omnes potuerint in eis ē, saltem plures simul in diuersis domibus commorentur.

Ordinentur etiam in eodem Capitulo religiosa ac circumspēcta persona, quę singulas Abbantias eiusdem regni siue prouincie, non solum monachorum, sed etiam monialium, secundum formam sibi prefixam, vice nostra studeant visitare, corrigentes & reformantes, quę correctionis & reformationis officio uiderint indigere; ita quod si rectorem loci cognouerint ab administratione penitus amouendum, denuncient Episcopo proprio, ut illum amouere procuret: quod si non fecerit, ipsi uisitatores hos referant ad Apostolica sedis examen.

Hoc ipsum regulares Canonicos secundum Ordinem suum uolumus & precipimus obseruare.

Si uero in hac nouitate quicquam difficultatis emerferit, quod per predictas personas nequeat expediri, ad Apostolica Sedis iudicium, absque scandalo referatur, ceteris irrefragabiliter obseruatis, quę cōcordi fuerint deliberatione prouisa.

Porro diocesani Episcopi monasteria sibi subiecta ita studeant reformare, ut cum ad ea predicti uisitatores accesserint, plus in illis inueniant, quod commendatione, quam quod correctione sit dignum, attentissime precauentes, ne per eos dicta monasteria indebitis oneribus aggrauentur. Quia sic uolumus superiorum iura seruari, ut inferiorum nolimus iniurias sustinere.

Ad hoc districtē precipimus tam diocesanis Episcopis quam personis

personis, quæ præerunt capitulis celebrandis, ut per censuram Ecclesiasticam, appellatione remota compeſcant aduocatos, patronos, vicedominos, rectores & consules, magnates & milites, seu quoslibet alios, ne monasteria præsumant offendere in personis & rebus. Et si forsitan offenderint, eos ad satisfactionem compellere non omittant, ut liberius & quietius Omnipotenti Deo valeant famulari.

SANCTISSIMI
D. N. D. PII PAPÆ V.
CONSTITVTIO, QVOD MONIALES
non exeant à claufura sub pœna excommunicationis, &
priuationis, quæ etiam extenditur, ad dantes
licentiam, comitantes, & recep-
tantes.

PIVS EPISCOPVS
SERVVS SERVORVM DEI,
Ad perpetuam rei memoriam.

DEcori et honestati omnium sanctimonialium, quarum Iesus Christus Dominus noster sponsus est, ut in puritate, & castitate super edificantes, in ipso feliciter inhabitare valeant, consulentes, ea, quæ earum existimationi detrudere possent, decet nos consulto submouere. Sanè periculo, & scandalo plena res est, ac regulari obseruantia vehementer aduersatur, sanctimoniales aliquando parètes fratres, scrores, aut alios agnatos vel cognatos, nec non Monasteria, & alia filiationes nuncupata, etiam eis subiecta visitandi aut infirmitatis causa, alioue prætextu à monasterijs exire, & per sacularium personarum domos discurrere, et vagari, quo veluti colore eximium

quoque honestatis, & pudicitia dedecus, ac discrimen committunt.

Vnde nos malo huic, pro nostro pastoralis officij debito, salubriter occurrere volentes, inhaerentes etiam decreto sacri concilij Tridentini de clausura monialium disponenti, ac alijs nostris litteris super huiusmodi clausura editis adijciētes, volumus sancimus et ordinamus, nulli Abbatissarū, Priorissarū, aliarū monialium etiam Carthusiensis, Cisterciensis, S. Benedicti, & Mendicantium, & quorumcunque aliorum Ordinum etiam Militiarum, ac statuum, graduum, conditionum, dignitatum, ac praeminentiarum, existentium, etiam à Regia vel illustri prosapia ortarum, de cetero etiam infirmitatis seu aliorum monasteriorum, etiam eis subiectorum, aut domorum, parentum, aliorumve consanguineorum visitandorum, aliaue occasione, & praetextu, nisi ex causa magni incendij, vel infirmitatis lepra, aut epidimie, quae tamen infirmitas, praeter alios Ordinum Superiores, quibus cura monasteriorum incumberet, etiam per Episcopum, seu alium loci ordinarium, etiamsi praedicta monasteria ab Episcoporum, & ordinariorum iurisdictione exempta esse reperiantur, cognita, & expresse in scriptis approbata sit, à Monasterijs praefatis exire, sed nec in praedictis casibus extra illa nisi ad necessarium tempus stare licere.

Aliter autem quàm, ut praefertur, egredientes, seu licentiam exeundi quomodocunque concedentes, nec non comitantes, ac illarum receptatrices personas, siue laicas, aut seculares vel Ecclesiasticas consanguineas, vel extraneas excommunicationis maioris latae sententiae vinculo statim eo ipso absque aliqua declaratione subiacere, à quo praeterquam à Romano Pontifice nisi in mortis articulo absolvi nequeant. Et insuper tã egressas quàm praesidentes, & alios Superiores praedictos eis licentiam huiusmodi concedentes, dignitatibus, officijs, & administrationibus

nibus per eas, & eos tunc obtentis priuamus, & illas & illos ad obtenta, & alia in posterum obtinenda inhabiles.

Nec non licentias, & facultates seu indulta, & priuilegia exeundi à monasterijs, & extra illa standi à nobis, seu alio Romano Pontifice prædecessore nostro ac sedis Apostolica nuntijs, & Legatis etiam de latere, ac maiore Pœnitentiario aut Ordinum prædictorum Superioribus alijsue personis sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis restitutiuis, præseruatiuis, mentis attestatiuis, etiam nouam gratiam, & dat. concedentibus, alijsque efficacioribus, & efficacissimis ac insolitis clausulis, irritantibusque & alijs decretis in genere, vel in specie, etiam motu proprio, & ex certa scientia, dequæ Apostolica potestatis plenitudine, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, nec non S. R. E. Cardinalium intuitu, & contemplatione, ac instantia, vel alijs quomodolibet concessa (quæ prorsus abolemus) ac litteras de super confectas, & in posterum concedendas, & conficiendas, nullas, & inualidas, nulliusquæ roboris ac momenti fore, nec illas habentibus, & habituris suffragari posse, & ita per quoscunque iudices, & commissarios quauis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & desiniri debere, irritum quoque & inane quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignorãter contigerit attentari, decernimus.

Mandantes vniuersis & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus Archiepiscopis, Episcopis, & alijs locorum Ordinarijs in virtute S. obedientiæ, & sub obtestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis aternæ, quatenus per se, vel alium, seu alios presentes litteras in ciuitatibus, & diœcesis proprijs quolibet anno publicent, omniaque in illis contenta, nec non præfatum decretum ipsius Concilij, quod incipit, Bonifacij Octauij, diligenter,

genter, & inuiolabiliter sub censuris Ecclesiasticis, alijsq; praefatis pœnis, & in eodem decreto contentis, obseruent, & obseruari faciant, & procurent.

Contradiçtores quoslibet, & rebelles, ac praemisiss non parentes etiam alijs pœnis auctoritate nostra, appellatione postposita, compefcendo, nec non legitimis, super his habendis, seruatis processibus, pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, interdictum Ecclesiasticum opponendo, Inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis.

Non obstantibus praemisiss, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis contrarijs quibuscunque, aut si aliquibus communiter vel diuissim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint, per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Alijs Apostolicis constitutionibus, & iuribus de huiusmodi clausura disponentibus nihilominus in suo robore duraturis.

Ceterum volumus, quod praesentium transumptis etiam impressis manu alicuius notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius Pralati munitis, eadem prorsus fides ubiq; terrarum tam in iudicio quam extra adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae sanctionis, ordinationis, priuationis, abolitionis, decreti, mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursum. Datum Roma apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicae Millesimo quingentesimo sexagesimo, nono Calendae Februar. Pontificatus nostri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno

Anno à Natiuitate Domini 1570. Indictione 13. die verò 27. mensis Febr. Pontific. Sanctiss. in Christo Patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Pape V. anno eius quinto, retroscripta littera Apostolica affixa & publicata fuerunt Romæ ad valuas Cancellaria Apostolica & in acie Campi Floræ, vt moris est, per nos Ioannem Guererum & Christianum de Monte Prælibati S. D. N. Pape Cursores.

Antonius Clericij Magister Cursorum.

SANCTISSIMI
D. N. D. GREGORII PA-
PAE XIII. REVOCATIO OMNIUM LI-
 centiarum ingrediendi Monasteria Monialium, & Vi-
 rorum, & prohibitio, ne habentes licentias ab Episcopis,
 vel Superioribus in casibus necessarijs, ingredian-
 tur Monasteria Monialium nisi vrgen-
 tibus necessitatibus.

GREGORIVS EPISCOPVS
SERVVS SERVORVM DEI,
Ad perpetuam rei memoriam.

Vbi gratia, & indulta ab hac Sede concessa, suc-
 cessu temporis incommodum afferre noscun-
 tur; expedit illa salubri presidentis consilio sub-
 moueri. Proinde sanctimonialium quieti, & trā-
 quillitati consulere, ac omnia, quæ illas à spiritua-
 lium rerum cogitatione, & exercitio auocant, impedimenta tol-
 lere, periculaq; & scandala ab eis remouere cupientes,

Auctoritate præsentium reuocamus, & abolemus omnes, &
 quasq; licentias, ac facultates ingrediendi Monasteria, do-
 mos, & loca monialium ac etiam virorum quorumuis Ordinum,
 quibusuis etiam Comitissis, Marchionissis, Ducissis, & alijs
 cuiuscunq; status & conditionis mulieribus, ac etiam omnes &
 I quas-

quascunq; licentias ingrediendi Monasteria, domos, & loca ipsarum Sanctimonialium, quibuscunq; viris, etiam eiusdem status, & dignitatis tam à prædecessoribus nostris, quàm etiã à nobis, & sedis Apostolica Legatis, aut alijs ex quibusvis quantumcunq; urgentibus causis, sub quibuscunq; tenoribus, et etiam derogatorijs derogatorijs, reuocatorijs restitutorijs, alijsq; efficacioribus clausulis, irritantibusque, & alijs decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, de Apostolica potestatis plenitudine, atque ad Imperatoris, Regum, Reginarum, aliorumue Principum contemplationem, vel supplicationem concessas, confirmatas, ac etiam iteratis vicibus renouatas: Cassamusque & annullamus litteras desuper confectas, & processus habitos, per easdem. Inhibentes eisdem, qui illas obtinuerunt, sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda, super qua à nemine nisi à Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo) absolutionis beneficium possit impertiri, ne ipsarum licentiarum prætextu Monasteria huiusmodi quouis modo ingredi audeant.

Abbatibus verò, nec non Abbatibus, Conuentibus, ac alijs Monasteriorum utriusque sexus Superioribus, & personis quocunq; nomine vocentur, districtè præcipimus sub eadem excommunicationis pœna, nec non priuationis dignitatum, beneficiorum, & officiorum suorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obrinenda, ne in Monasteria, domos, & loca sua, prætextu huiusmodi licentiarum, & facultatum ingredi faciant, vel permittant.

Quin etiam sub eisdem pœnis ipso facto incurrendis prohibemus atque interdiciamus omnibus, & quibuscunq; personis Ecclesiasticis, & secularibus ac etiam Ordinū quorumcunq; etiam mendicantium regularibus, ne prætextu licentiarum ab Episcopis vel Superioribus, quibus illas concedendi in casibus necessarijs tantum, ex decreto Concilij Tridentini tribuitur, ne Monasteria ipsa Monialium prohibito, sed necessitatibus urgentibus duntaxat ingredi, neue Moniales sub eisdem pœnis illos aliter admittere præsumant.

Non obstantibus pramissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, Monasteriorumque & Ordinum predictorum iuramento, confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegijs quoque, exemptionibus, & indultis Apostolicis, illis, eorumque Superioribus predictis, ac alijs quibuscunque, per quoscunque Romanos Pontifices predecessores nostros, ac nos & dictam Sedem, sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis concessis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus innouatis: quibus omnibus, eorum tenores, perinde ac si ad verbum insererentur, presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice duntaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrarijs quibuscunque.

Quoniam autem difficile esset presentes ad omnia loca perferri, volumus earum exemplis, etiam impressis, manu notarij publici & sigillo persona in dignitate Ecclesiastica constituta munitis, eandem fidem in iudicio, & extra illud ubique locorum adhiberi, quae adhiberetur presentibus, si essent exhibitae, vel ostensa. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae reuocationis, abolitionis, cassationis, annullationis, inhibitionis, praeccepti, prohibitionis, interdicti, derogationis, & voluntatis, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datum Romae, apud S. Petrum, Anno incarnationis Dominicae 1575. Idibus Iunij Pontificatus nostri anno quarto.

M. Datarius.

Ca. Glorierius.

A. De Alexijs.

Anno à Natiuitate Domini, millesimo quingentesimo septuagesimo quinto, Indictione tertia, die vero vigesimo quarto mensis Iunij, Pontificatus autem Sanctiss. in Christo Patris ac

T 2

D.N.D.

D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Pape XIII. anno quarto, retroscripta littera Apostolica affixa & publicata fuerunt in ualuis Ecclesia S. Iohannis Lateranensis, ac Basilica Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellaria Apostolica, ac in acie Campi Flora, per nos Scipionem de Octauianis, & Ioan. Andream Panizza Apostolicos cursores.

Ioannes Freile Magist. Curs.

EIVSDEM DECLARATIO SUPER FACULTATE, QUAM habent Ordinarij & alij Monialium Superiores ingrediendi earum Monasteria.

GREGORIVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI,
Ad perpetuam rei memoriam.

DVBIIIS quae emergunt, declarationis remedium expedit adhibere. Cum igitur super eo quod optima primum ratione Concilium sanxit Tridentinum, deinde in constitutione sac. re. Pij Pape V. praedecessoris nostri nonni Iulij Pontificatus sui anno tertio, atq. item nostra idibus Iunij Pontificatus nostri anno quarto editis, fuit prouisum, ne cui in posterum nisi in casibus necessarijs, septa monasteriorum Monialium ingrediendi concederetur licentia, à nonnullis dubitatum fuisse sciamus circa personas, quae alterius ad id licentia non indigent, sed sui auctoritate officij nituntur, an liceat eis prohibito suae voluntatis huiusmodi septa ingredi, vel potius seruare debeant ipsi regulam à Concilio praescriptam:

Nos omnem hesitationis materiam tollere, & viam scandalis praecidere ac sanctimonialium quieti consulere volentes, harum tenore, auctoritate Apostolica declaramus, Pralatos omnes tam seculares quam regulares, quibus cura & regimen monasteriorum monialium quouis modo incumbit, facultate sibi

sibi ex officio attributa ingrediendi monasteria prædicta ita de-
mum vi posse, si id faciant in casibus necessarijs, & à paucis
ijsque senioribus, ac religiosis personis comitati.

Quocirca vniuersos & singulos Episcopali, seu maiori ac et-
iam Cardinalatus dignitate præditos, nec non quorumuis Or-
dinum Abbates, Præpositos, Priores, Ministros, & alios
quoscunque Superiores regulares serio monemus, vt faculta-
te huiusmodi, qui eam habent præterquam in casibus, vt præfer-
tur necessarijs neuiquam vtantur.

Quod si contra fecerint, eadem autoritate Apostolica sta-
tuimus, atque decernimus, qui Pontificalis dignitatis fuerint,
eos pro prima vice, qua contra fecerint, ingressu Ecclesie inter-
dictos, pro secundo à munere Pontificali, & à diuinis suspen-
sos, ac deinceps ipso facto absque alia declaratione excom-
municatos existere; regulares verò omni officio, ac ministe-
rio priuatos excommunicationi similiter subiacere.

Non obstantibus Apostolicis, ac in Generalibus, & Pro-
uincialibus Concilijs editis generalibus, vel specialibus consti-
tutionibus, & ordinationibus, priuilegijs quoque, indultis, &
litteris Apostolicis quibusuis Ecclesijs, earumue Præbatis,
aut Ordinibus ingenere vel in specie sub quibuscunque teno-
ribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatorijs de-
rogatorijs, alijsque fortioribus, efficacioribus, & insolitis clau-
sulis, nec non irritantibus decretis quouis modo concessis, ap-
probatis, & innouatis, etiamsi illis caueretur expresse, quod
nemo interdici, suspendi, vel excommunicari posset per
litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam de
indulto huiusmodi mentionem, quibus eorumque totis tenori-
bus, perinde, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsen-
tibus specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contra-
rijs quibuscunque. Quoniam verò difficile esset presentes
ad singula loca perferri, volumus earum exemplis etiam im-
pressis, manuq; notarij publici, ac sigillo personæ in dignitate
Ecclesiastica constitutæ munitis, eandem fidem in iudicio, &
extra illud ubique locorum haberi, qua haberetur ipsis præsen-
tibus,

tibus, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Roma apud Sanctum Petrum sub Annulo piscatoris, Die XXI. Decembris 1581. Pontificatus nostri anno decimo.

Ca. Glorierius.

Anno à Natiuitate Domini Millesimo quingentesimo octuagesimo secundo, Indictione undecima, die verò Sabbathi trigesima mensis Decembris, Pontificatus S. D. N. Gregorij, diuina prouidentia Papæ XIII. Anno decimo retrospectæ litteræ, in forma Breuis publicatæ & affixæ fuerunt in acie Campi Flore, ut moris est, per me Scipionem de Octauianis Apostolicum Cursorem.

Calistus Brunettus Magister Cursorum.

SANCTISSIMI
D. N. D. PII PAPÆ V.

CONSTITVTIO QVOD REGVLARES

sæcularium confessiones non audiant, nisi ab
Ordinarijs approbati sint.

PIVS EPISCOPVS
SERVVS SERVORVM DEI,

Ad perpetuam rei memoriam.

OMANI Pontificis prouidentia circum spectata, nonnunquam gesta per eum rationabilibus, & honestis suadentibus causis, moderatur & commutat in melius, prout in Domino conspicit salubriter expedire. Nuper siquidem quasdam declarationes et moderationes circa nonnulla Concilij Tridentini decreta regulares personas Ordinum mendicantium, eorumque instituta concernentia edidimus, & promulgauimus, & quia

Et quia, uti accepimus illarum vigore sacerdotes regulares praedictorum Ordinum quandoque minus idonei, & inhabiles confessionibus secularium audiendis ab eorum Superioribus praepositi, absque aliqua Episcoporum, sed sola Magistri Ordinis generalis, aut Prouincialium ministrorum approbatione admittuntur;

Nos super his pro debito pastoralis officij prout tenemur, salubriter providere volentes, tenore praesentium, hac nostra constitutione perpetua, sancimus, decernimus, & declaramus decretum Concilij Tridentini de approbatione regularium, audiendis confessionibus secularium Praepositorum, ab Episcopis faciēda, obseruari debere etiam in omnibus regularibus quorumuis Ordinum, etiam mendicantium, etiam sub regulari disciplina uiuentibus, etiam si sint lectores, aut in Theologia, etiam de Superiorum suorum licentia, graduati, vel promoti, vel à suis Magistris Generalibus, vel Prouincialibus ministris secularium confessionibus audiendis praepositi.

Volumus tamen eos, qui semel ab Episcopo in ciuitate, & diocesis suis praevio examine approbati fuerint, ab eodem Episcopo iterum non examinari. Ab Episcopo autem successore pro maiori conscientiae suae quiete examinari de nouo poterunt.

Inhibentes quibuscumque regularibus quorumuis Ordinum etiam mendicantium, ut praesertur, ne vigore deputationis, & approbationis, ab eisdem Magistris, & Ministris Prouincialibus, etiam quod illarum occasione ab Ordinarijs huc usque tolerati fuerint, absque speciali in posterum licentia, & approbatione ab Ordinarijs obtinenda, secularium confessiones audire praesumant. Decernentes irritum, & inane, si secus super his à quocumque quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac nostris litteris praedictis, & alijs postea quibuscumque regularibus concessis, & forsan extensis, quas quo ad ea, quae praesentibus aduersantur, & contrariantur penitus,

nitus, & omnino reuocamus, cassamus & irritamus, nec non Monasteriorum, & aliorum regularium locorum, ac Ordinum quorumcunque, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis etiam mari magno, seu Bulla aurea, aut alijs nuncupatis, quibusuis Monasterijs, & regularibus locis, sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatorijs derogatorijs alijsq; efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & alijs decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, aut alijs quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma seruanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata inserti forent, presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alijs in suo robore permansuris, hac vice duntaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrarijs quibuscunque.

Vt autem presentes littere ad omnium, quorum interest, notitiam deducantur, nec aliquis earum ignorantiam pretendere, aut contra eas se excusare valeat, dicta auctoritate statuimus, & decernimus vt ipsamet littere, vel earum transcriptum, in Basilica principis Apostolorum de Vrbe, Sancti Ioannis Lateranensis ac Cancellaria Apostolica valuis, ac acie Campi Florae per aliquos ex Cursoribus nostris publicentur, earum exemplo in singulis valuis, & acie praedictis affixo, & dimisso. Verum, quia difficile foret presentes litteras ad singula quaeque loca, in quibus de eis fides facienda erit, deferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod earum

de litterarum transumptis, manu alicuius notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati, seu persona in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur in iudicio, & extra illud, quæ eisdem presentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ sanctionis, decreti, declarationis, inhibitionis, reuocationis, cassationis, irritationis, statuti, derogationis & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ 1571. octauo Idus Augusti, Pontificatus nostri anno sexto.

Ca. Glorierius

H. Cumyn.

Anno à natiuitate Domini 1571. Indictione decima quarta, die verò vigesima secunda mensis Augusti, Pontificat. Sanctiss. in Christo Patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno eius sexto, retroscriptæ litteræ affixæ & publicatæ fuerunt, in locis retroscriptis per nos Ioannem de Guerardis, & Alamanum de Alamanis Cursores.

Philibertus Chapius, Magist. Curso.

DE PRÆPOSITIS.

INter Ecclesiæ Prælatos, multis locis, primum locū post Episcopum obtinent Præpositi, qui (iuxta caput 12. statutorum Conradi Archiepiscopi Colonienſis, & Concil. prouinciale sub Adolpho 3. pag. 435. nec non iuxta inquisitionis formulam, quæ in Ecclesijs Cathedralibus & Collegiatis, ex eiusdem Archiepiscopi præscriptione obseruanda est pag. 478. §. 12.) Iurisiurandi sacramento tenentur, res, bona, statuta, iura, & priuilegia Ecclesiarum, potenter & patenter defendere, bonas consuetudines ob-

V

serua-